

GOODWILL

Magazín o ekonomike, biznise a spoločnosti

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798
Vydanie Január – Marec 2018, štvrťročník

Vydáva:

WTC-MACRO Enviro a. s.

IČO: 44 816 651

vydavatel@goodwill.eu.sk

Adresa redakcie:

GOODWILL, Gogoľova 18, 851 01 Bratislava

goodwill@goodwill.eu.sk

RNDr. Drahotin Tarasovič

šéfredaktor

redakcia@goodwill.eu.sk

Mgr. Valéria Nagyová

obchodná manažérka

nagyova@goodwill.eu.sk

tel.: 0911 80 70 10

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s., Slovenská pošta, a. s., a súkromní distribútori. Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové organizácie a inštitúcie.

Predplatné:

Objednávky a súvisiace informácie: vydavatel@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Patrik Slažanský • www.slazanski.com

Tlač:

2impress s.r.o., Vajnorská 135, 831 04 Bratislava

Foto na titulnej strane: Pixabay

V čísle sú použité fragmenty z diel Š. Poláka.

© Autorské práva vyhradené.

Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media a Slovakia Online.

Toto číslo vychádza 28. 2. 2018.

Európska únia a svetová politika

Faktom je, že Európska únia ani jej predchodca, Európske hospodárske spoločenstvo, nedosiahli schopnosť robiť svetovú politiku. Trvalo to dlho. Okolnosti nás však tlačia k tomu, aby sme sa usilovali o takúto schopnosť. A to platí najmä v oblasti obrany. Za posledný rok sme dosiahli väčší pokrok v európskej obrannej politike ako v predošlých dvadsiatich rokoch. Tento pokrok je nevyhnutný a čísla hovoria samy za seba.

Len málo Európanov vie, že tu máme 178 druhov zbraní; naši americkí priatelia 30. V Európe je 20 typov lietadiel, v Spojených štátoch šesť. Máme 17 tankových systémov, USA jeden jediný. V Európe existuje viac typov vrtuľníkov než vlád, ktoré by ich mohli kúpiť. A v zozname môžeme takto pokračovať. Naši americkí priatelia vydávajú dvojnásobok toho, čo my považujeme v oblasti obrany za hospodárne, avšak len 15 % Európanov je rovnako efektívnych ako oni. Preto, podľa môjho názoru, potrebujeme zefektívniť európsku obrannú politiku, a najmä zjednodušiť a zlepšiť proces obstarávania.

V tomto smere sme predložili návrhy a som odhodlaný ich implementovať. Na oblasť výskumu v rokoch 2018 a 2019 sme vyčlenili 90 miliónov eur. Túto sumu do roku 2020 výrazne zvýšime: na 590 miliónov eur, a po roku 2020 na 1,5 miliardy eur ročne. A to musia poskytnúť členské štáty. Uvedomme si, že 80 % vojenských výskumných úloh sa realizuje výhradne na národnej úrovni, rovnako aj 90 % zbrojného vybavenia. Musíme preto zvýšiť cezhraničnú efektívnosť a výrazne zlepšiť obstarávanie Európskej únie.

Ak sa chceme stať schopnými robiť svetovú politiku, musíme zjednodušiť a zjednotiť i naše rozhodovacie procesy. Hoci mnohí ministri zahraničných vecí to vidia inak, o zahraničnej a obrannej politike sa nemusia vždy rozhodovať jednomyselne. Z času na čas si uvedomujeme, že nie sme schopní konsenzuálnych rozhodnutí. Európska únia nemá jednotný názor na problémy v Juhočínskom mori, nevieme nájsť spoločnú pozíciu, pokiaľ ide o ľudské práva v Čínskej ľudovej republike, nedosiahli sme jednomyselné stanovisko v otázke Jeruzalema.

Preto musíme naše rozhodovacie procesy zjednodušiť – tým, že do procesu zahrnieme aj inštitút kvalifikovanej väčšiny. Európska komisia v tomto smere čoskoro predloží návrhy. To neznamená – ako sa mnohí domnievajú – zmenu európskej Lisabonskej zmluvy. Podľa jej článku 31, odseku 3, totiž môže Európska rada jednomyselne rozhodnúť, v ktorých oblastiach sa v budúcnosti majú prijímať rozhodnutia kvalifikovanou väčšinou. A my chceme ísť týmto smerom. Musíme získať väčšiu silu, pokiaľ ide o spoločnú obranu, spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku.

Jean-Claude Juncker

predseda Európskej komisie

(z vystúpenia na Mnichovskej bezpečnostnej konferencii, február 2018)

Sme zodpovední za budúcnosť našich detí

EÚ chce byť lídrom v technológiách súvisiacich s procesom dekarbonizácie. Preto plne podporuje výskum využitia OZE na tento účel. U nás to neplatí. Firmy, ktoré sa venujú výskumu v tejto oblasti, spolupracujú len s akademickou sférou a zahraničnými partnermi, bez záujmu štátu.

14

Energetika

- 8 **Energetické zdroje Slovenska**
Stručná bilancia súčasného stavu
- 10 **Moderné trendy v európskej energetike**
Očami eurokomisára M. Šefčoviča
- 12 **Slovensko sa hlási k energetickým cieľom EÚ**
Z prejavu premiéra R. Fica
- 14 **Sme zodpovední za budúcnosť našich detí**
- 17 **Lokálny zdroj dostane zelenú**

Informačné a komunikačné technológie

- 18 **Pre dokonalé bezdrôtové siete**
- 19 **Aby bola škola naozaj hrou**
- 20 **Umelá inteligencia pretvára podnikové systémy**

Reality

- 21 **Priemyselné nehnuteľnosti ostávajú dobrou investíciou**

Podnikanie

- 24 **Novela Obchodného zákonníka od 1. 1. 2018**
- 26 **Slovensko a daňové raje**
- 27 **Rodinné firmy: kto ich riadi dnes a kto to bude zajtra**
- 29 **Úspešní ľudia majú odvahu otvoriť svoju myseľ aj srdce**
Konferencia Happy Company
- 30 **Váš zákazník „človečinu“ ocení**
Ľudský kontakt pomáha aj v podnikaní
- 32 **Sci-fi z filmov preniká do biznisu**

Financie

- 34 **Platobné praktiky v Európe**

- 36 **Štvrtstoročie so stavebným sporením**

- 37 **Stavebné sporenie je zmysluplné**
Detské sporenie Wüstenrot stavebnej sporiteľne

- 38 **Pristup k úverom je od januára ťažší**

Spoločenská zodpovednosť firiem

- 40 **Pre lepšiu hygienu na školách**
- 41 **Prečo a ako darovať dve percentá z dane**
- 41 **Liga proti rakovine pomáha už 28 rokov**

Automobily

- 44 **Najlepší druh pohonu vozidiel sa stále hľadá**

Najlepší druh pohonu vozidiel sa stále hľadá

Majú spaľovacie motory v autách budúcnosť? Napriek všetkým turbulenciám sa zdá, že klasické pohony budú so svojimi alternatívnymi náprotivkami ešte nejaký čas koexistovať.

44

Slovenské domácnosti sa stávajú „smart“

„Smart home“ je automatizovaný, vzájomne prepojený systém, ktorý dokáže spravovať vašu domácnosť a bezpečie vďaka moderným technológiám. Môžete ho ovládať na diaľku prostredníctvom webového rozhrania alebo mobilu.

72

- 46 | Škoda Karoq je dvojnásobne česká
- 46 | Nissan mení budúcnosť jazdenia
- 48 | Najbezpečnejšie vozidlo roka 2017

Logistika

- 49 | Prologis aktívny v krajinách SVE

Cestovný ruch

- 52 | Hotel Hradná brána
- 54 | Cestovné poistenie sa prispôsobuje potrebám firiem
- 55 | Donovaly budú mať svoju promenádu
- 55 | V Inchebe ste si mohli vybrať dovolenku
... na podujatí ITF SlovakiaTour 2018
- 55 | Nový výstavný „facelift“ v Brne
Tradičné veľtrhy GO a Regiontour

Obchod

- 56 | Ako zabezpečiť kvalitné potraviny pre zákazníka
Čo pre to robia obchodné reťazce

Marketing

- 57 | Dobrý obal predáva

Zdravie

- 60 | Pohyb znamená zdravie
Urobte viac pre kvalitný život
- 61 | Bolesť rúk vie poriadne strpčiť prácu
- 61 | Ľahší pohyb s kolagénom
- 62 | Investujte do kvalitného tlakomeru
- 63 | Chríпка nie je banálna choroba
- 63 | Neberte antibiotiká zbytočne, urobte si doma CRP test

Umenie

- 66 | Trinásť komnata svetov a snov Štefana Poláka
O tvorbe maliara a sochára

Bývanie

- 72 | Slovenské domácnosti sa stávajú „smart“
- 73 | Osvetlenie bez elektriny
Solárne zdroje nám pomáhajú vidieť aj v noci
- 73 | Líder obchodu s nábytkom
IKEA je na Slovensku už 25 rokov

Event

- 74 | Krištáľové krídlo ocenilo jedenásť osobností
- 76 | English Annex

Aký je súčasný stav našej energetiky? Čo ju čaká v najbližších rokoch? Priblíži sa v dlhodobej perspektíve energetickým trendom a politike Európskej únie? Majú u nás obnoviteľné zdroje zelenú? Na tieto otázky nejestvuje jednoduchá ani jednotná odpoveď.

Komplexnejší pohľad na problematiku získate na nasledujúcich stranách.

Energetické zdroje Slovenska

Atómová elektrárň Mochovce dodala vlani do siete 6 752 GWh elektriny.

Na začiatku úvah o stave a perspektívach našej energetiky musia byť základné fakty a skutočnosti. To je najlepšie východisko k diskusii o tejto dôležitej hospodárskej téme.

Najspôhlivejšie čísla a údaje zbiera a vyhodnocuje Štatistický úrad SR, resp. Infostat. Sú dobrou bázou pre akékoľvek ďalšie spracúvanie a analýzy. Výsledkom sú aj tzv. indikátory – merateľné veličiny v kvantitatívnom aj kvalitatívnom vyjadrení, poskytujúce informácie o vývoji a trendoch rôznych javov a procesov. Význam indikátorov spočíva predovšetkým v tom, že umožňujú objektívne mapovanie vývojových trendov a porovnanie so stavom v okolitých krajinách. Predstavujú aj významný podklad pre následné vypracúvanie rôznych typov správ. Slúžia tiež ako podporný prostriedok pri prijímaní

závažných sociálno-ekonomických rozhodnutí – či už na regionálnej, alebo celoštátnej úrovni. Rôzne kategórie indikátorov spracováva a pravidelne hodnotí Slovenská agentúra životného prostredia.

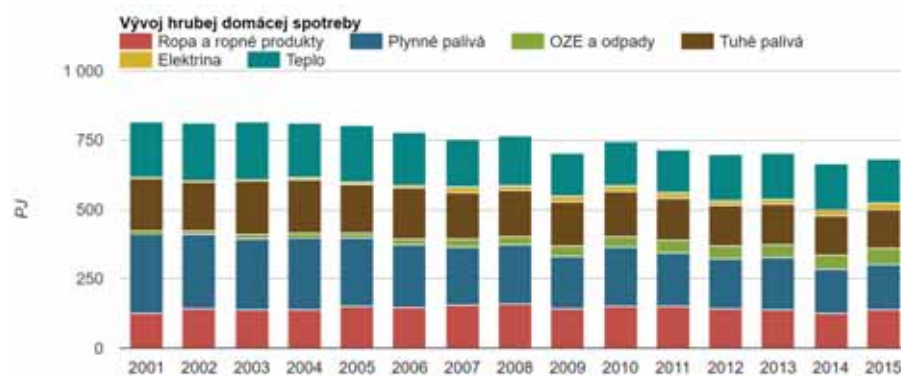
Bilancia energetických zdrojov

Tento dôležitý indikátor predstavuje nevyhnutný základ pre ďalšie debaty o perspektívach slovenskej energetiky. Opisuje vývoj

hrubej domácej spotreby tuhých palív, ropy a ropných produktov, zemného plynu, OZE a odpadov, jadrového paliva (teplo) a elektriny vyrobenej vo vodných elektrárnach. Ďalej hodnotí závislosť SR od dovozu primárnych zdrojov energie. Všetky ďalej uvádzané údaje pochádzajú z ostatnej aktualizácie indikátora z konca júla 2017.

Indikátor definuje kľúčovú otázku: Znižuje sa hrubá domáca spotreba energie a závislosť

Hrubá domáca spotreba 2001 – 2015

Zdroj: ŠÚ SR

SR od dovozu primárných zdrojov energie? Zároveň v odpovedi uvádza, že hrubá domáca spotreba energie zaznamenala za obdobie rokov 2001 až 2015 s miernymi výkyvmi pokles o cca 16,1 %. V roku 2015 dosiahla hodnotu 683 408 TJ. Oproti predchádzajúcemu roku 2014 klesla o 4,1 %.

Energetický mix

V štruktúre použitých primárných energetických zdrojov v roku 2015 naďalej prevládala spotreba fosílnych palív (64,2 %). Z nich najväčší podiel (23,8 %) pripadol na plyné palivá, nasledované ropou a ropnými produktmi (20,4 %), tretie skončili tuhé palivá (20,0 %).

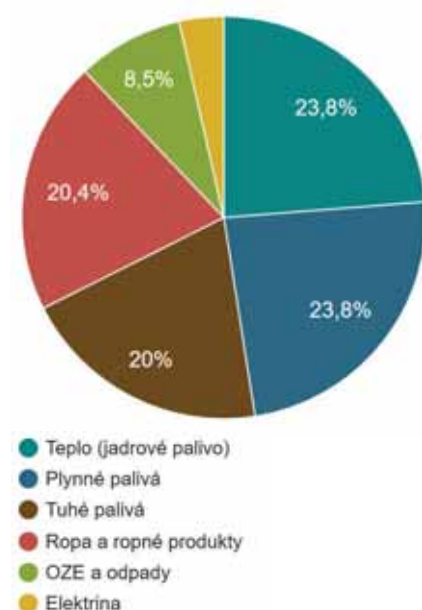
V medziročnom porovnaní s rokom 2014 najvyššie skončila ropa s nárastom 9,4 %; spotreba plyných palív stúpla o 2,8 %. Naopak, spotreba tuhých palív klesla o 4,1 %.

Slovensko je chudobné na primárne zdroje energie; asi 90 % z nich dováža.

Za celé sledované obdobie rokov 2001 – 2015 poklesla hrubá domáca spotreba plyných (o 42,8 %) aj tuhých (o 26,2 %) palív, kým ropa zaznamenala nárast o 11,3 %.

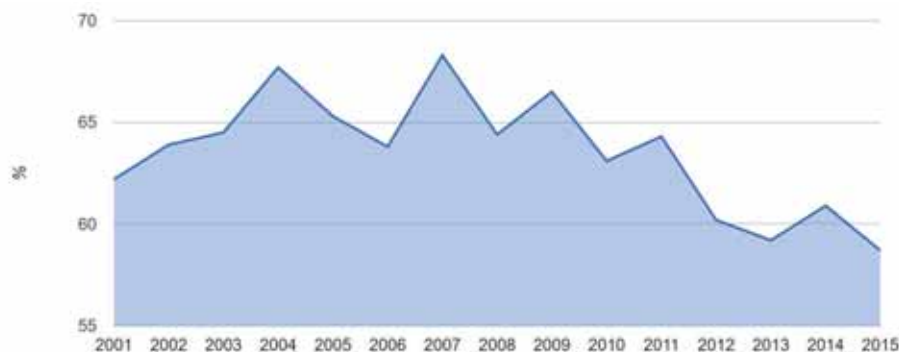
V sledovanom období výrazne vzrástla (viac ako 3,5-násobne) hrubá domáca spotreba OZE, ktorej podiel v roku 2015 bol na úrovni

Energetický mix v roku 2015

Zdroj: ŠÚ SR

Vývoj závislosti SR od dovozu palív

Zdroj: Eurostat

12,1 %. Medziročne stúpla o 19,9 %. Dominantné postavenie mali biomasa a vodná energia.

Mimoriadne významnú úlohu v štruktúre primárných energetických zdrojov zohráva jadrové palivo s 23,8 % podielom v energetickom mixe v roku 2015. Spotreba tepla za obdobie 2001 – 2015 klesla o 19,1 % s medziročným poklesom o 3,4 %.

Závislosť od dovozu

Indikátor tu konštatuje, že z hľadiska prírodných podmienok a súčasných technologických možností krajiny je SR chudobná na primárne energetické zdroje. Takmer 90 % z nich (vrátane jadrového paliva) dováža. Domáca produkcia kvapalných a plyných zdrojov energie predstavuje len cca 4 %, zvyšok tvorí ťažba hnedého uhlia a lignitu.

Naša závislosť od dovozu je preto vysoká – dlhodobo sa pohybuje okolo 60 %. V roku 2001 bola na úrovni 62,2 %, v roku 2015 to bolo 58,7 % – čo je, mimochodom, najnižšia hodnota za celé sledované obdobie. Oproti predchádzajúcemu roku 2014 šlo len o minimálny pokles. Takže, žiaľ, ani za dlhých 15 rokov nemožno pri našej závislosti od dovozu hovoriť o výraznej zmene.

Kde máme slabiny

Výroba a spotreba energie majú výrazný vplyv na životné prostredie. Znižovanie spotreby energie zavádzaním rôznych úsporných opatrení a zvyšovaním energetickej účinnosti, ako aj zmena v skladbe primárných zdrojov energie, majú zásadný vplyv na znižovanie emisií skleníkových plynov a zlepšenie kvality ovzdušia. Zároveň to prispieva k znižovaniu environmentálnych tlakov a vplyvov aj v ďalších oblastiach (napr. zdravie, využívanie zdrojov a pod.).

Indikátor však upozorňuje na slabiny z pohľadu dovoznej závislosti SR. Uvádza, že v roku 2015 sa u nás spotrebovalo 4,8 mld. m³ zemného plynu. Na tom sa domáca ťažba podieľala približne dvoma percentami, zvyšok predstavuje dovoz z Ruskej

federácie. Menej ako 2 % celkovej spotreby pokrýva domáca ťažba ropy, ktorej sme v roku 2014 doviezli cca 5,48 mil. ton – opäť z Ruska.

Až 98 % našej spotreby plynu a ropy pokrýva dovoz z Ruska.

Osobitný problém reprezentuje hnedé uhlie, 80 % spotreby ktorého pochádza z domácich baní. A pretože sa predpokladá postupný pokles jeho ťažby, indikátor upozorňuje, že z dlhodobého hľadiska nemožno považovať hnedé uhlie za dostatočný zdroj na pokrytie našich potrieb výroby elektriny a tepla.

DT

Foto: Slovenské elektrárne

Teplodovodné potrubie

Moderné trendy v európskej energetike

Konferencia na túto tému sa nedávno konala v Bratislave za účasti premiéra Fica i ministra hospodárstva Žigu. Odznel na nej aj videopríspevok eurokomisára Šefčoviča, ktorého obsah prinášame.

Sme svedkami novej dynamiky v európskej agende. Máme nové momentum pre veľmi intenzívnu politickú diskusiu, kde sa Európska únia nachádza a aké sú jej vízie na najbližšie obdobie. V kontexte týchto debát o budúcnosti je dôležité to, že EÚ ako projekt má stále čo ponúknuť – aj v oblasti Energetickej únie.

Od fosílnych palív k čistej energii

V novembri 2016 sme v Európskej komisii prijali veľký energetický balíček a prišli s komplexnou reformou energetického systému. Nielen z hľadiska rozsahu, ale aj filozofie chceme prekonať určitý národný syndróm hľadania riešení v oblasti energetickej politiky a tak zabezpečiť, aby náš

Cieľom Energetickej únie je predovšetkým jednotný európsky trh s energiami.

kontinent fungoval ako Európa regiónov i ako jednotný energetický trh. Vidím to ako najhlbšiu transformáciu od čias, kedy energetické systémy boli v Európe vôbec vybudované – teda od doby spred 150 rokov, kedy kľúčovú úlohu hrali ešte fosílna palivá.

Dnes nám nové technológie umožňujú vyrábať omnoho lacnejšie, čistejšie. Umožňujú

ľuďom, aby sa sami stali producentmi energie. Môžu si vybrať, ako chcú energiu vyrábať, prípadne od koho ju chcú odoberať, a tiež to, koľko chcú za ňu platiť.

Dôraz na dopravu

V Energetickej únii robíme veľa v prospech modernizácie európskej mobility. Z hľadiska implementácie jej návrhov by sa rok 2017 mohol pokojne nazvať aj rokom dopravy. Počas neho sme spolu s kolegami predložili dva nové legislatívne balíčky týkajúce sa inteligentnej a čistej dopravy. Naším cieľom totiž je, aby sa európsky dopravný priemysel stal lídrom svetového trhu a zároveň technologickým lídrom vo vývoji moderných áut, s dôrazom na dekarbonizáciu dopravy a nízkouhlíkové hospodárstvo. Osobne si želám, aby to bola práve Európa, kde sa vyrábajú najlepšie, najčistejšie a najkonkurencieschopnejšie autá, ktoré majú dôveru používateľov. Ide o veľký krok k modernej, udržateľnej ekonomike, k čistejšiemu ovzdušiu v mestách a lepšej integrácii OZE do súčasných i budúcich energetických systémov.

Spojené štáty a Čína v oblasti čistej mobility napredujú míľovými krokmi. Naše nové opatrenia by preto mali EÚ pomôcť udržať si podiel na trhu a pokúsiť sa získať postavenie svetového lídra v oblasti produkcie áut s nízkymi a nulovými emisiami. A keďže Slovensko patrí k automobilovým veľmociam, tento legislatívny balík je veľmi dôležitý aj pre nás.

Veľké vízie EÚ: autá bez emisií, elektromobilita, dekarbonizácia dopravy.

V nadväznosti na elektromobilitu a rýchlo rastúci dopyt po elektrických autách, a tiež s ohľadom na rastúci podiel obnoviteľných zdrojov v energetickom mixe členských krajín, potrebujeme jasnú stratégiu pre nasledujúce desaťročia. Aby sme sa odstrihli od závislosti od Ázie, odkiaľ potrebné technológie putujú na európsky trh aj po dobu dvoch mesiacov.

Batérie ako kľúčová technológia

V tejto súvislosti považujem za dôležitý vznik tzv. aliancie pre batérie, ktorú som nedávno v Bruseli inicioval za účasti popredných zástupcov európskeho priemyslu, členských štátov EÚ i Európskej investičnej banky. Batérie predstavujú kľúčovú technológiu v kontexte Energetickej únie. Ich rozvoj a výroba zohrávajú strategickú úlohu v prebiehajúcom prechode na čistú mobilitu a čisté energetické systémy. V tejto chvíli sa ukazuje, akú zásadnú úlohu hrajú – v otázke maximalizácie využívania čistej energie – batériové systémy, fungujúce ako úložisko

energie pochádzajúcej z obnoviteľných zdrojov.

Práve tieto technológie sú rozhodujúce pre ďalší rozmach decentralizovanej energetiky a s tým súvisiace uspokojenie dopytu domácností, firemného sektora alebo zmienenej mobility a dobíjajúcich staníc. Tento potenciál nesmie v EÚ zostať nevyužitý. Môže významnou mierou prispieť nielen k posilneniu a konkurencieschopnosti európskeho priemyslu, ale aj k vytváraniu pracovných miest, založených na najnovších technológiách, a k boju proti klimatickým zmenám. Podľa odhadov rozvinutý

trh s batériami sľubuje takmer päť miliónov pracovných miest a ročný obrát okolo 250 miliárd eur – čo predstavuje napr. veľkosť dánskej ekonomiky.

Kam chceme dospieť

EÚ musí mať ambíciu byť globálnym lídrom. Jej hlavným cieľom musí byť zvyšovanie konkurencieschopnosti prostredníctvom investícií do inovácií, moderných technológií a digitálnych zručností, ďalej profit z jednotného vnútorného trhu v oblasti energetiky, ako aj podpora výskumu a inovátorov.

EK preferuje batériové systémy ako úložiská čistej energie.

Projekt Energetickej únie je veľmi široký a je dôležité, aby uspel vo všetkých oblastiach – aby ľudia pocítili, že majú energiu čistejšiu, lacnejšiu, a aby aj ceny, za ktoré sa predáva priemyslu, boli konkurencieschopnejšie. Verím, že tieto zmeny obyvatelia Európy pocítia už začiatkom budúceho desaťročia.

Maroš Šefčovič

podpredseda Európskej komisie
(medzititulky redakcia)

Foto: EC – Audiovisual Service

Slovensko sa hlási k energetickým cieľom EÚ

Nedávnu bratislavskú konferenciu o moderných trendoch v energetike otvoril premiér Robert Fico. Prinášame podstatnú časť jeho príspevku.

Európska únia aj Slovensko prešli v oblasti energetiky v posledných rokoch neuveriteľne turbulentnou epochou. Nepamätám si také vášnivé diskusie, aké sme zvädzali na pôde Európskej rady, pokiaľ išlo o energetické témy. S jasnou určitosťou dnes možno povedať, že práve energetický sektor v podobe úniovej závislosti od fosilných palív, značnej energetickej náročnosti priemyslu, vysokých emisií, bezpečnosti dodávok energetických surovín a relatívne nízkej efektivity čelil v poslednom období vážnym diskusiám o jeho zmene.

Príliš „zelené“ ambície EÚ neladia s možnosťami v európskom oceliarskom a automotive.

Ciele znižovania emisií skleníkových plynov, zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti – ruka v ruku s prepájaním elektrizačnej sústavy – nás ako Úniu posúvajú od roly globálneho energetického konzumenta k akémusi globálnemu príkladu správy energetického portfólia, jeho zásob a dodávok. Podobne ako ostatné členské štáty EÚ, aj Slovensko prešlo v ostatnom období vážnou diskusiou o budúcej podobe energetického mixu. Ten sa na úkor tradičných zdrojov v podobe uhoľných elektrární, jadra a vodnej elektriny prudko zmenil nástupom obnoviteľných solárnych zdrojov, zdrojov biomasy, masívnym zatepľovaním a – to chcem výrazne podčiarknuť – reguláciou časových odberov a rozvojom mikrozdrojov. Súčasná znižujúca sa spotreba domácností a firiem o takmer 8 %, oproti nárastu HDP

o polovicu, svedčí o tom, že sa Slovensko plne prihlásilo k lokálnym, ale aj ku globálnym cieľom EÚ.

Buďme lídrom, ale obozretné

EÚ sa dnes postavila do roly akéhosi energetického lídra; súčasne chceme byť lídrami v oblasti ochrany životného prostredia, klímy – a niekedy sa mi zdá, že všetky tieto ciele sa nedajú zlúčiť a realizovať v takej podobe, ako by sme očakávali. Je pravda, že to, čo robíme na pôde EÚ, môže byť inšpiráciou pre ostatné globálne energetické veľmoci, ale môže byť aj odstrašujúcim prípadom. Až doba pravdepodobne ukáže, či sme boli a sme inšpiratívni alebo či robíme veci,

ktoré nás v dlhodobom horizonte významne poškodia.

V časoch, keď niektorí globálni hráči, napriek ich medzinárodným záväzkom, flexibilne pristupujú k cieľom tzv. zelenej ekonomiky, mi nedá nevyzvať k istej sebareflexívnej obozretnosti k súčasným cieľom Energetickej únie, najmä v súvislosti s ich uplatňovaním v priemysle. Preklenovanie úlohy fosilných palív a vyvíjanie neprimeraného tlaku na znižovanie emisií v európskom oceliarskom a automobilovom priemysle (produkujúcom viac ako 20 miliónov áut ročne) príliš rýchlo, takpovediac, revolučnou cestou nás totiž konfrontuje s potenciálnym znižovaním úrovne pridanej hodnoty tohto sektora v Únii,

s ktorým nemôžeme a nesmieme súhlasiť. Napriek tomu, že EÚ sa stala jedným z lídrov vo vývoji riešení pre zvyšovanie efektivity v spotrebe energii, tempo, akým pristupuje k zelenej energetike, je otázkou globálnej konkurencieschopnosti jej vlastnej výroby v oblastiach automobilového a elektrotechnického priemyslu, strojárstva a hlavne mimoriadne energeticky náročného hutníctva a oceliárstva.

Potrebujeme jadro aj plyn

V dekarbonizačnom úsilí našej krajiny, ale aj v otázkach energetickej bezpečnosti, má svoje opodstatnené miesto jadrová energetika. Projekt dostavby 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne v Mochovciach sa po dlhých, dlhých a ešte raz dlhých rokoch nachádza vo finálnej fáze. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že trendom v jadrovej energetike je aj snaha o vyriešenie problémov s bezpečným uložením rádioaktívnych odpadov a vyhorelého jadrového paliva – a to v rámci súčasnej generácie, s cieľom neprenášať takúto záťaž na generácie, ktoré prídu po nás.

V energetickom mixe SR má nezastupiteľné miesto zemný plyn. A to nielen svojim významom pri výrobe elektriny a tepla, ale aj približne 25-percentným podielom na hrubej

domácej spotrebe energie. Slovensko má jednu z najrozsiahlejších distribučných sietí v Európe. Dostupnosť k plynu má vyše 90 % domácností. Avšak, na druhej strane, závislosť našej krajiny od dovozu zemného plynu je na úrovni takmer 99 %. Vláda preto plne

V rokoch 2006 – 2012 sa o 27 % znížila energetická náročnosť ekonomiky SR.

podporuje infraštruktúrne projekty, ktoré umožňujú diverzifikáciu energetických zdrojov a trás a medzištátnych prepojení energetických sústav so susednými krajinami. Videli sme to napr. v spolupráci s Maďarskom. Slovenská prepravná sieť je významnou súčasťou európskej plynárskej cesty a predstavuje spoľahlivú, bezpečnú prepravnú trasu do strednej a západnej Európy.

Energetická efektívnosť

Je tiež významným atribútom energetiky. Úspory napomáhajú znižovať dopyt po energiách, čo pri súčasnom geopolitickom dianí jednoznačne prispieva k posilňovaniu energetickej bezpečnosti. V prípade Slovenska

ako krajiny vysoko závislej od dodávky primárnych energetických surovín z tretích krajín zohráva energetická efektívnosť nezanedbateľnú úlohu. A napokon, úsporné opatrenia z dôvodu znižovania prevádzkových nákladov podnikov a spoločností, ale aj celého národného hospodárstva majú pozitívny vplyv na konkurencieschopnosť a taktiež životné prostredie.

V období rokov 2006 – 2012 sa znížila energetická náročnosť našej ekonomiky o viac ako 27 %, čo bolo najviac v rámci 28 krajín EÚ. Tento pozitívny vývoj bol o. i. výsledkom úspešnej reštrukturalizácie priemyslu, zavedenia nízkoenergetických výrobných procesov, zlepšovania stavu budov i obmeny spotrebičov za úspornejšie. Napriek tejto skutočnosti však máme siedmu najvyššiu energetickú náročnosť v rámci EÚ. Tento fakt je daný najmä štruktúrou nášho priemyslu,

SR podporuje prepájanie energetických sústav susedných štátov.

ktorého veľký podiel má vysokú energetickú náročnosť. Našou prioritou v oblasti efektívnosti je preto ďalšie znižovanie energetickej náročnosti ekonomiky, ale pri udržaní alebo dokonca podpore hospodárskeho rastu. Ako je teda zrejmé, investície do politiky energetickej efektívnosti majú svoje veľmi silné racionálne argumenty.

Trpezlivo hľadáme

Slovensko sa plne hlási k cieľu zabrániť globálnemu otepľovaniu planéty. Avšak je nemysliteľné, aby sa svetový konsenzus dosiahol bez diskusie o sociálnych cieľoch. Tie môžu utpieť a rovnako získať tým, že budeme alebo nebudeme rešpektovať postupný vývoj v nákladovom útlme sektorov, ktoré dávajú ľuďom zamestnanie a prácu. Tiež je potrebné upozorniť, že nastoľovanie nových trendov v energetike bolo vždy doménou záujmov o zmenu vo vývoji konkurencieschopnosti. Preto je naša spoločná európska a stredoeurópska cesta o trpezlivom hľadaní možnosti, ako byť absolútnym globálnym lídrom vo výskume a vývoji riešení pre úspory v energetike a pre maximálne zefektívnenie energetických procesov.

Robert Fico

predseda vlády SR

(spracované z mediálneho servisu

Úradu vlády SR)

(medzititulky redakcia)

Foto: ČEZ, Pixabay

Vláda SR masívne podporuje zatepľovanie budov.

Sme zodpovední za budúcnosť našich detí

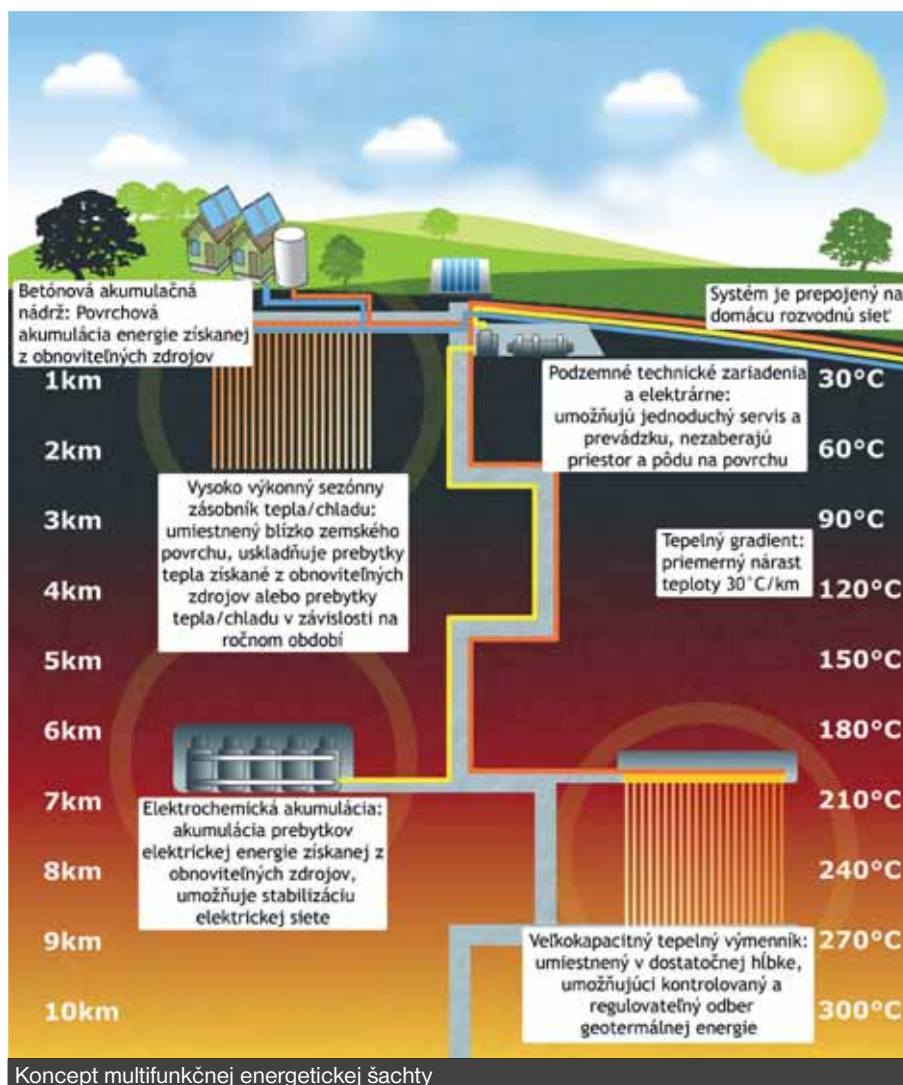
Energetický systém Európskej únie je predmetom rozsiahlej rekonštrukcie. Týka sa to tak oblasti výroby energie, ako aj jej distribúcie a spotreby.

Energetická politika EÚ sleduje nielen cieľ zabezpečiť lacný zdroj energie pre obyvateľov a priemysel, ale aj ambíciu znížiť ekologický dopad doterajšieho energetického systému. Uvedomením si následkov spaľovania fosílnych palív prijala EÚ niekoľko strategických opatrení, ktorých cieľom je náhrada týchto palív tzv. obnoviteľnými zdrojmi energie (OZE).

Najdôležitejším nástrojom EÚ v oblasti nahradenia fosílnych palív, ako dnešnej základne energetického mixu Európy, je tzv. SET plán – Strategické energetické technológie. Sú v ňom prezentované najdôležitejšie oblasti OZE. Dokument je zároveň vyjadrením strategicko-ambície EÚ stať sa nielen morálnym lídrom v celosvetovej perspektíve dekarbonizácie, ale aj lídrom v technológiách podporujúcich tento proces.

Slovensko sa o SET plán nezaujíma...

EÚ zriadila špeciálny sekretariát, ktorý priebežne zabezpečuje realizáciu tejto ambície, ako aj jej koordináciu s inými aktivitami EÚ. Každý členský štát má právo nominovať svojich zástupcov do štruktúr SET plánu, ktoré sú tvorené koordinačnou radou a špecializovanými skupinami pre každý z obnoviteľných zdrojov. Slovensko sa rozhodlo, že kontaktným bodom pre SET plán bude ministerstvo školstva. Za pána

Plavčana bol zástupcom Slovenska menovaný zamestnanec firmy Enel, špecialista na jadrovú energetiku. Minister vecí vôbec nerozumel a náš zástupca nedostal žiadnu inštrukciu, ako by mohol zastupovať záujmy Slovenska v tejto organizácii. Podľa názoru nášho zástupcu malo ministerstvo záujem

predovšetkým o kontrolu jeho „cesťákov“. Práca sekretariátu SET plánu je rozdelená do piatich pracovných skupín, ktoré priebežne diskutujú rôzne OZE. Do týchto pracovných skupín náš minister nenechal nikoho. Ešte tragickejším prejavom nášho vzťahu k EÚ je spracovanie odborných dokumentov, ktoré

pracovné skupiny SET plánu produkujú a zasielajú ministerstvu školstva na vyjadrenie a vyžiadanie si slovenského postoja k nim. Keď sme na ministerstve pátrali, kde tieto dokumenty končia, nakoniec sme našli jedného zamestnanca, ktorý ich zakladal do šanónov! Nikto na ne neodpovedal a nik v slovenskej akademickej, politickej ani odbornej verejnosti nebol informovaný o obsahu týchto dôležitých dokumentov.

Tzv. SET plán je hlavný nástroj EÚ v procese ústupu od fosílnych palív.

Súbežne s touto prebiehajúcou katastrofou sa ministerstvo školstva zúčastňovalo prípravy stratégie slovenského aplikovaného výskumu. Žiaľ, v hlavnom dokumente, schválenom Radou vlády pod názvom „Doména priemysel 21. storočia“, celkom chýba oblasť výskumu technológií pre využitie OZE.

Premiér nepozná či pozná?

V tejto perspektíve je potrebné vyhodnotiť aj príhovor predsedu vlády SR na energetickej konferencii s názvom Moderné trendy v európskej energetike, organizovanej spoločnosťou ČEZ koncom novembra v Bratislave. Premiér pripomenul prítomným, že viac ako 90 % energetických nosičov dnes SR dováža a že naša závislosť od tohto dovozu sa v poslednom čase nijako nezmenila.

Túto nelichotivú realitu poznali aj komunisti, avšak na ich ospravedlnenie treba povedať, že nevedeli nič o globálnom otepľovaní. Z príhovoru premiéra však jednoznačne plynie, že Slovensko nesúhlasí so súčasnou

Odborné dokumenty SET plánu končia založené v šanónoch Ministerstva školstva SR.

energetickou politikou EÚ. Keď odhliadnem od faktu, že práve v tom čase sa rozplynuli slovenské sny o spravodlivej lokalizácii niektorých európskych inštitúcií, nachádzajúcich sa vo Veľkej Británii – a tento fakt určite narušil premiérovu rovnováhu –, tak musím skonštatovať, že náš premiér z nejakého dôvodu nepozná mechanizmy EÚ, ktoré majú zabezpečiť proces dekarbonizácie európskeho energetického systému.

Slovensko sa v prvom rade musí naučiť, ako veci v EÚ fungujú – a až potom môžeme byť kritickí k návrhom alebo záverom európskej byrokracie. Je viac než isté, že premiérova

Príprava vrtnej súpravy, ktorá zabezpečuje injeckáž energetickej šachty.

administrácia mu nezabezpečila patričnú informáciu o európskej energetike. A pre nás, ktorí sme dúfali, že aspoň on bude mať odvahu povedať, že musíme niečo začať robiť aj my, bol jeho prejav veľkým sklamaním.

Čo treba urobiť predovšetkým

Vo vzťahu k slovenskej politike a našej administrácii je potrebné minimálne zabezpečiť jej koordináciu. Treba tiež definovať merateľné ciele prechodu Slovenska na dekarbonizovanú energetiku. V rámci najbližšieho volebného procesu by aspoň premiérova strana mala prebrať iniciatívu v tom zmysle slova, že bude voličov informovať o cieľoch dekarbonizácie a zbavenia sa závislosti od fosílnych palív. Ide o budúcnosť našich detí – a ak vieme, že sa blíži veľká voda, naučme ich aspoň plávať. Bolo by treba zvážiť menovanie splnomocnenca vlády pre proces dekarbonizácie, s právomocami koordinovať verejné zdroje tak v oblasti výskumu, ako aj implementácie nových technológií do praxe. Bol by tiež zodpovedný za menovanie našich zástupcov do orgánov EÚ, ktoré sa zaoberajú obnoviteľnými zdrojmi energie. V dave rôznych ombudsmanov by sme konečne mali niekoho, kto nerozpráva iba o problémoch, ale vidí v nich aj nové príležitosti pre náš priemysel.

Výskum pod slovenským vedením

Viacere zo spoločností na Slovensku a v zahraničí už dlhodobo realizujú spoločný

výskum v oblasti OZE. Žiaľ, tento stojí mimo strategických programov vlády v oblasti vedy a výskumu, pretože slovenská výskumná stratégia je tu v disharmónii s cieľmi EÚ.

V prvom rade je tu výskum tzv. multifunkčnej energetickej šachty. Realizujeme starý sen Nikolu Teslu, ktorý už v roku 1931 bol presvedčený o tom, že najväčším zdrojom nekonečnej a čistej energie je hĺbková

Vláda SR vôbec neráta s výskumom technológií pre využitie OZE.

geotermálna energia, dosiahnutá pomocou šachty, nie vrtu. Technológiu, ktorú vtedy nemal, dnes máme a jeho sen realizujeme pomocou slovenskej metódy blokovej ťažby. V spolupráci s univerzitami v Rusku, vo Švajčiarsku a Švédsku sa pod slovenským vedením realizuje aj výskum prieniku zemskej kôry nerotačnými metódami, založenými na využití elektrického pulzu.

Postoje USA a Číny

Mnoho ľudí si všimlo iniciatívu Číny v oblasti znižovania zaťaženia našej planéty tzv. skleníkovými plynmi. A tiež, že USA na základe iniciatívy ich prezidenta odstúpili od Parížskej dohody. Toto odstúpenie možno nie je až také dramatické, ako na prvý pohľad vyzerá.

Američania sa zaviazali znížiť produkciu emisných plynov o štvrtinu do roku 2025. Zároveň sa zaviazali prispieť niekoľkými miliardami USD do fondu, ktorý má financovať pomoc menej rozvinutým krajinám v ich snahe znížiť emisie skleníkových plynov.

My v Európe sme, samozrejme, prijali najdrastickejší záväzok, a to znížiť emisiu skleníkových plynov až o 40 % už v roku 2030. Pre SR je tento záväzok nereálny a naša vláda nemá žiaden konkrétny program, aby ho splnila.

Čína takýto merateľný záväzok na Parížskej konferencii neprijala, avšak vyhlásila, že začne znížovať svoje emisie okolo roku 2030. Je síce pravdou, že čínske investície do fotovoltiky sú vysoké, ale treba tiež pripomenúť, že v energetickom mixe Číny rastie uhoľný zdroj najrýchlejšie na svete (do r. 2022 sa plánuje zvýšiť o 16 %). Napriek týmto faktom čínsky premiér Li Kche-čchiang nedávno bombasticky vyhlásil, že krajina musí na seba prevziať zodpovednosť za boj proti znečisťovaniu klímy a že naďalej zostáva pri svojich záväzkoch z Parížskej zmluvy. A, samozrejme, nevidí dôvod od nej odstúpiť – veď sa v nej prakticky k ničomu nezaviazala.

Horizontálne rozšírenie energetickej šachty pre potrebu ťažby minerálov.

Neurýchľujme klimatickú katastrofu

Zabezpečiť prechod na nový energetický systém EÚ určite nebude jednoduché. Najdôležitejším momentom je stotožniť sa s cieľom EÚ – a to myslím na morálku a zodpovednosť voči budúcnosti našich detí – a obmedziť spaľovanie fosílnych palív.

Globálne otepľovanie je neodškriepiteľnou realitou a možno už za pár desiatok rokov budeme mať v Európe stovky miliónov klimatických utečencov. Tým, že v skutočnosti nič nerobíme, sa stávame faktickými ekologickými zločincami, pretože sa aktívne

zúčastňujeme zrýchľovania tejto klimatickej katastrofy. Už aj americký prezident, ktorého ja sám považujem za neriadenú strelu, zastavil nomináciu pani White ako svojej poradkyne pre otázky klimatických zmien. Táto pani vyhlasuje, že globálne otepľovanie nie je výsledkom ľudskej aktivity. Toto je podľa mňa podobné, ako tvrdiť, že fašisti nemali vyhladzovacie tábory...

Alexander František Zvrškovec
prezident priemyselnej skupiny

Dividend Group

Obrázky: Dividend Group

minianketa

Slovensko a energetické ciele EÚ

1 Koľko času potrebuje SR na zosúladienie s cieľmi Energetickej únie?

2 Ako vnímate januárové rozhodnutie EP o zvýšení podielu spotreby OZE do roku 2030 na 35 %?

IGOR NAGY
riaditeľ, ČEZ Slovensko

1 Slovensko ide pri budovaní nízkoemisnej energetiky správnym smerom. Je jednou z krajín, ktoré majú náskok v plnení cieľov znižovania CO₂. Tiež je na dobrej ceste splniť svoje ciele v podiele elektriny z OZE v roku 2020. Na druhej strane, je jedným z tých zraniteľnejších štátov, čo sa týka rizika prerušenia dodávok plynu.

2 Cieľ je to veľmi ambiciózný. Finálne ciele však vstúdu až z trialógu medzi Európskym parlamentom, Komisiou a Radou. Bude to predovšetkým politicko-finančné rozhodnutie, či sa cieľ 35 % energie z OZE presadí už

pre rok 2030, 2035 alebo neskôr.

Energetické úspory sú dôležité. I my pomáhame tieto ciele naplniť prostredníctvom firmy ČEZ ESCO, čo je materská spoločnosť ČEZ Slovensko. Navrhujeme a realizujeme úsporné energetické opatrenia v podnikoch a budovách a sme jednotkou na tomto trhu v stredoeurópskom regióne. Na druhej strane, agresívne vysoká miera energetických úspor znamená robiť až príliš nákladné opatrenia. Ambiciózný cieľ v energetických úsporách je tak oveľa spornejší než v obnoviteľných zdrojoch.

ZDENĚK SCHRAML
generálny riaditeľ,
Stredoslovenská energetika

1 Ciele Energetickej únie sú súčasťou stratégie nízko uhlíkovej ekonomiky, v rámci ktorej sú previazané s environmentálnymi cieľmi. No v niektorých prípadoch sa môže prejavovať aj nesúlad. Dekarbonizácia ekonomiky SR bude preto veľkou výzvou, ako čeliť klimatickým zmenám. Aby bola SR v tomto smere úspešná, bude musieť zintenzívniť úsilie pri zavádzaní energeticky efektívnych riešení v priemysle, ako aj vo verejnom

sektore, kde sa „ukrýva“ najväčší potenciál na úspory energie. Nesmieme však zabudnúť na inovatívne (smart) riešenia pre koncových spotrebiteľov na úrovni domácností.

2 Európsky parlament, resp. značná časť europoslancov, aktuálne presadzuje ambicioznejšie ciele ako členské štáty pre oblasť OZE, v niektorých prípadoch však bez dôkladnej analýzy. Prevádzková podpora technológií OZE v značnej miere deformovala vnútorný trh s elektrinou a mala aj negatívny vplyv na elektrizačnú sústavu. Je potrebné si uvedomiť, že akákoľvek ekonomická poučka alebo politické vyhlásenie „zatiaľ“ nedokáže zmeniť fyzikálne zákony.

Významnú úlohu pre naplnenie cieľa OZE do roku 2030 budú v podmienkach SR zohrávať inštalácie malých decentralizovaných zdrojov OZE na mieste spotreby a zvyšovanie podielu OZE pri výrobe tepla v systémoch centralizovaného zásobovania teplom. SR bude musieť nájsť vhodný kompromis medzi politikou decentralizovanej energetiky a stratégiou EÚ pre vykurovanie a chladenie.

Svoju úlohu zohrá tiež podpora elektromobility a jej dlhodobý tlak na stabilitu výroby elektriny, ako aj energetického mixu.

Lokálny zdroj dostane zelenú

Ministerstvom hospodárstva SR pripravovaná novela zákona o podpore OZE má priniesť viacero zmien, o. i. zavedenie inštitútu lokálneho zdroja.

Koncept pochádza z dielne Slovenskej asociácie fotovoltického priemyslu a OZE (SAPI). Mal by umožniť koncovým spotrebiteľom inštalovať zdroje elektrickej energie bez negatívneho vplyvu na jej ceny.

Tu treba uviesť, že v roku 2013 vznikol naprieč všetkými distribučnými spoločnosťami tzv. „stop stav“ na pripájanie nových zdrojov elektriny do sietí. Rozvoj výroby energie z obnoviteľných zdrojov na Slovensku tak už štyri roky čelí prekážke, ktorá bráni rastu podielu OZE na celkovej spotrebe. Preto sa stále hľadajú nové spôsoby, ako zelenej energii u nás pomôcť.

Výrobca a spotrebiteľ v jednom

Lokálny zdroj je zariadenie na výrobu elektrickej energie buď na základe obnoviteľného zdroja (ako sú slnko, voda, vietor, biomasa, geotermálna energia), alebo vysokoúčinnnej kombinácie elektriny a tepla (t. j. kogeneračná jednotka). Ale aby sa zdroj mohol považovať za lokálny, musí vyrábať elektrinu na pokrytie vlastnej spotreby odberného miesta, ktoré musí byť identické s odovzdávacím

Fotovoltické systémy môžu výrobe ušetriť stotisíc, občanom stovky eur ročne.

miestom. To značí, že výrobca vyrába elektrinu pre seba a snaží sa maximálne množstvo energie zužitkovať priamo na mieste. Pritom celkový inštalovaný výkon lokálneho zdroja nesmie presiahnuť maximálnu rezervovanú kapacitu odberného miesta. To znamená, že zariadenie nesmie vyrábať viac výkonu, ako je odberné miesto schopné spotrebovať.

Aby bolo možné odblokovať „stop stav“, maximálna rezervovaná kapacita lokálneho zdroja na dodávku elektriny do siete je stanovená na nula wattov – a teda distribučné spoločnosti nemusia pre lokálny zdroj rezervovať kapacitu svojej siete. Neplánovane vyrobenú

prebytočnú energiu môže výrobca odovzdať do sústavy, avšak len v rámci zákonom zadefinovanej odchýlky.

Pre výrobu i občanov

Na príprave návrhu lokálneho zdroja sa podieľalo viacero odborníkov z oblasti energetiky a energetickej legislatívy. Spoluautor koncepcie Ján Karaba vysvetľuje: „Cieľom je umožniť vznik nových inštalácií na využitie zelenej energie a zvýšiť tak šance Slovenska naplniť záväzky voči Európskej únii aj spoločnosti ako takej.“

„Lokálny zdroj je odpoveďou na snahu dosiahnuť ďalšie energetické úspory v priemyselných prevádzkach, vo výrobných podnikoch, v halách či polyfunkčných centrách, zo

strany ktorých dlhodobo evidujeme obrovský záujem o takéto technické riešenie,“ konštatuje Veronika Galeková, riaditeľka SAPI a pokračuje: „To im, žiaľ, súčasná legislatíva neumožňuje. Implementácia návrhu bude pozitívnym signálom a motiváciou pre občanov, ktorí sa zaujímajú o úsporu energií a životné prostredie a ktorí sa dožadujú takéhto riešenia od našich členov.“

Návratnosť a úspory

Zaujímavo vychádza lokálny zdroj v číslach. Ako príklad posluží fotovoltický systém na streche priemyselnej haly s nepretržitou prevádzkou a inštalovaným výkonom 100 kWp. Investičné náklady (cca 108 000 €) zahŕňajú fotovoltické panely s nosnou konštrukciou a meničmi prúdu, montáž, elektroinštaláciu, inžiniering a pripojenie. Ročné náklady na údržbu sú cca 500 eur. Predpokladané ročné množstvo ušetrenej energie predstavuje 115 000 kWh, čo pri priemernej cene 0,12 €/kWh znamená ušetroných 13 800 €. Návratnosť investície sa tak odhaduje na menej ako 9 rokov, pri zohľadnení rastúcich cien elektriny aj 7,5 roka. Pritom životnosť inštalácie je minimálne 30 rokov. V prípade rodinných domov dokáže fotovoltická elektrárňa s výkonom 3 kWp vyrobiť za rok 3 000 kWh, pri obstarávacích nákladoch od 5 500 do 6 000 €. Pri stopercentnom využití tak môže ušetriť ročne až 360 eur. Treba však počítať s tým, že ceny energií budú v budúcnosti rásť – a s nimi aj úspora peňazí pri využívaní fotovoltiky.

JV

Ilustračné foto: Pixabay

ASUS ROG Strix SKT T1 Hero Edition

Sen každého „gejmera“

Značka Republic of Gamers (ROG) spoločnosti ASUS predstavila najnovšie vybavenie pre hráčov. Medzi novinkami je herný notebook ROG Strix SKT T1 Hero Edition, navrhnutý pre hráčov MOBA hier, ktorý ponúka procesor Intel Core i7, grafickú kartu NVIDIA GeForce GTX 10-Series a 120 Hz displej na úrovni IPS panelu so 100 % pokrytím farebného priestoru sRGB. Stolný počítač ROG Strix GL12 poháňa od výroby pretaktovaný procesor 8. generácie Intel Core (až do 4,8 GHz so 6 jadrami) s grafickou kartou NVIDIA GeForce GTX 1080 pre absolútny výkon v najnovších hrách.

Počítač je vybavený priehľadným bočným panelom a prispôsobiteľným osvetlením Aura Sync. Asus ďalej predstavil mechanickú klávesnicu ROG Strix Flare a príslušenstvo ROG Aura Terminal, ROG Spotlight a Bezel-free Kit. Nové portfólio ROG umožňuje hráčom vytvoriť si ideálny herný stroj a vychutnať si intenzívnejšie zážitky z hrania.

VN

Spolu pre silné zážitky hráčov

Spoločnosť Philips Lighting oznámila prvé partnerstvo na vývoji technológie Philips Hue Entertainment so spoločnosťou Razer. Spolu integrovali API (rozhranie pre programovanie aplikácií) a nástroje systému Philips Hue s osvetľovacím ekosystémom Razer Chroma.

Hráči si budú môcť synchronizovať inteligentné farebné osvetlenie Philips Hue so zariadeniami podporujúcimi systém Razer Chroma, medzi ktoré patria notebooky, klávesnice, myši a podložky. Vďaka tomu budú môcť využívať svetelné efekty, ktoré sa budú počas hry dynamicky meniť v celej miestnosti a posúvajú hrateľnosť a zážitok z hry na novú úroveň. Hráči si už teraz môžu užiť tieto efekty pri hrách ako Overwatch alebo Quake Champions.

VN

Malé a diskkrétne termálne kamery

Uvedením termálnych kamier v základnom rade P sprístupnila spoločnosť Axis Communications prednosti termálneho snímání širšiemu okruhu zákazníkov a v mnohých iných prostrediach než predtým.

Cenovo výhodné kamery AXIS P1280-E a AXIS P1290 prinášajú možnosti termálneho „videnia“ aj pre malé a stredne veľké systémy s obmedzeným rozpočtom – ako sú školy, opatrovateľské zariadenia či mali samostatní maloobchodní predajcovia. Umožňujú detegovať vniknutie a identifikovať

povahu incidentov bez toho, aby dochádzalo k porušeniu práv dotknutých osôb.

Termálna technológia dokáže zabezpečiť spoľahlivú detekciu s nízkym podielom planých poplachov, ale až doteraz bola cena vysokokvalitných termálnych kamier mimo možnosti organizácií s menšími rozpočtami.

JR

Pre dokonalé bezdrôtové siete

D-Link COVR-2202

Aj keď máte výkonný bezdrôtový router, nie je možné jediným zariadením perfektne pokryť napríklad väčší dom. Signál Wi-Fi sa pri prechode stenami a rôznymi prekážkami stráca a rýchlosť prudko klesá. Všetko

však výrazne zjednoduší novinka spoločnosti D-Link.

Systém COVR dokáže dokonale pokryť obrovské priestory Wi-Fi signálom ako celistvá, vysoko inteligentná sieť, ktorá ponúka výkon a konektivitu potrebnú na podporu mnohých pripojených zariadení. Stačí sa pripojiť na ktorýkoľvek Wi-Fi bod a pri prechádzaní domom si AP navzájom automaticky odovzdávajú informácie, takže s vami komunikuje vždy ten, ktorý poskytuje najlepší signál.

Aktuálne sú v predaji dva systémy: trojpásmový AC2200 a dvojpásmový AC1200. Dvojica COVR zariadení pokryje Wi-Fi priestor v dome s plochou 465, resp. až 550 m². Predstavuje ideálne riešenie najmä pre streamovanie dátovo náročných multimediálnych aplikácií do mobilných zariadení.

JR

Rackový NAS veľkosti 1U pre malé a stredné firmy

Vysokovýkonné rackové NAS servery Synology RackStation RS818+/RS818RP+ ponúkajú štvorjadrový procesor taktovaný na 2,4 GHz, operačnú pamäť s veľkosťou 2 GB (rozšíriteľnú na 16 GB) a PCIe 2.0 slot pre voliteľnú sieťovú kartu 10 GbE. Tento hardvér zabezpečuje rýchlosť čítania vyše 1 099 MB/s a robí tak zo zariadení ideálne centralizované úložisko pre prenosy dát medzi viacerými klientmi.

Kapacitu je možné ďalej rozšíriť pomocou rozširovacej

jednotky Synology RX418, ktorá ponúka navyše až 8 diskov pre flexibilnú správu dát a zálohovanie. Zariadenia sú vstavané do plochého rackového šasi veľkosti 1U a používajú operačný systém DiskStation Manager, pokročilý a intuitívny OS. Vďaka certifikácii VMware, Citrix, Microsoft Hyper-V a OpenStack Cinder je možné ich jednoducho integrovať do virtualizačného prostredia firmy.

JR

Nová generácia chladničky Family Hub

Od predstavenia v roku 2016 si zákazníci zvykli, že sa chladnička Family Hub stala ich domácim digitálnym „velínom“, ktorý im pomáha hospodáriť a riadiť chod rodiny. Nové chladničky aj v roku 2018 ponúknu širokú škálu inteligentných funkcií, ktoré zákazníkom umožnia robiť veci, čo doposiaľ neboli možné. Patria medzi ne napríklad synchronizácia zásob potravín s prípravou pokrmov, lepšia prepojenosť a organizovanosť členov rodiny a ponuka pokročilej zábavy. Odteraz sa môžu používatelia okrem prezerania obsahu svojej chladničky

z obchodu či zanechania správy na „bielej tabuli“ na dverách chladničky napríklad pozrieť, kto zvoní pri vchodových dverách, nastaviť termostat či skontrolovať dieťa spiacie vo vedľajšej miestnosti. Family Hub šetrí čas a peniaze aj vďaka novej aplikácii Deals, ktorá pomáha nájsť najvýhodnejšie ponuky v obchodoch. Vďaka hlasovému ovládaniu Bixby a integrácii ekosystému SmartThings pre internet vecí je chladnička Family Hub ešte intuitívnejšia a inteligentnejšia.

VN

Pre rýchlu potlač textílií

Tlačiareň Epson SC-F2100 je určená malým a stredným firmám, ktoré chcú rozšíriť svoje služby o priamu potlač textilu – ako sú výrobcovia či on-line predajcovia tričiek, dodávatelia tlačových služieb a firmy, ktoré chcú vyrábať pracovné odevy alebo propagačné predmety s vlastnou značkou.

Zariadenie SC-F2100 ponúka množstvo vylepšení a nových funkcií, medzi ktoré patria vyššia rýchlosť, spoľahlivosť, nižší TCO a možnosť vytvárať vlastné návrhy potlače pomocou

softvéru Garment Creator od spoločnosti Epson. Predstavuje tak kompletne riešenie zahrňujúce tlačiareň, tlačovú hlavu, atrament a potrebný softvér.

VN

Hra aj bez káblov

Bezdrôtový headset HyperX Cloud Flight ponúka až 30 hodín práce na batérie, čo je najdlhšia výdrž, akú nájdete na súčasnom hernom trhu. Headset má mušle

s uzatvorenou konštrukciou, ktoré možno natáčať v uhle 90° a vďaka driverom s priemerom 50 mm vám umožní ponoriť sa do hry naplno.

Má certifikáciu od TeamSpeak aj Discord a je vybavený odnímateľným mikrofónom s funkciou potlačenia okolitého hluku. Kompatibilný je s PC a konzolami PS4. Má vstavané ovládacie prvky pre nastavovanie LED efektov, vypnutie mikrofónu, napájanie, úpravu hlasitosti a podporuje trojpólové analógové prepojenie zvuku napr. pre tablet alebo mobil.

JR

Viac farieb pre zákazníkov

HP rozšírilo svoj rad technologických riešení pre retail o novú, bielu verziu zjednoteného pokladničného systému HP ElitePOS. Nový variant vznikol ako odpoveď na značný záujem zákazníkov, ktorí si prali väčší výber farebných stvárnení, aby lepšie zapadli do dizajnového konceptu predajní.

Snaha HP o rozvoj tejto oblasti je zrejماً aj z nových prírastkov do radov zákazníkov, ktorými sú spoločnosti House of Fraser a L'Occitane. ElitePOS je moderné riešenie pre maloobchodný predaj, ktoré ponúka nielen atraktívny dizajn, ale aj zabezpečenie a výpočtový výkon. Dokáže sa prispôbiť zákazníkom na mieru napríklad aj pomocou doplnkov, ako sú v stĺpiku vstavaná tlačiareň, základňa s konektormi a ďalšie dizajnové zladené príslušenstvo, a to vrátane čítačky čiarových kódov, magnetických prúžkov alebo displeja smerujúceho k zákazníkom.

VN

Aby bola škola naozaj hrou

Alcatel A3 7" KIDS je určený deťom vo veku od 3 do 12 rokov, ktorým by mal primárne slúžiť ako školský tablet. Využíva operačný systém Android so špeciálnym prostredím Kurio, ktoré je prispôbené práve deťom. Kurio prostredníctvom výučbových aj zábavných aplikácií nenásilne rozvíja detské zručnosti a stavia na ich prirodzenej zvedavosti a hravosti.

Novinka tiež obsahuje rad vzdelávacích aplikácií a hier v češtine a slovenčine pre deti rôzneho veku. Nechýbajú ani populárne pohybové hry, ktorých cieľom je „zdvihnúť deti z gauča“. Tablet je, samozrejme, vybavený aj funkciou rodičovskej kontroly, ktorá dovoľuje napr. obmedziť prístup na určité webové stránky alebo určiť dobu, počas ktorej sa dieťa môže s tabletom hrať. Tablet odolá prachu i striekajúcej vode a proti pádu ho chráni silikónové puzdro.

VN

Umelá inteligencia pretvára podnikové systémy

Už o dva roky bude princípy internetu vecí využívať 95 percent všetkej elektroniky.

Ku koncu roka 2020 sa bankovému sektoru vďaka riešeniam na báze blockchainu odomknú možnosti ďalších miliardových príjmov. A o rok neskôr minie vyše polovice firiem viac peňazí na vývoj botov a chatbotov ako na tradičné mobilné aplikácie.

Obraz blízkej budúcnosti, ktorý kreslí analýza spoločnosti Gartner, sa prejaví nielen na spôsobe komunikácie so zákazníkmi. Prudkými zmenami prechádzajú aj samotné podnikové systémy.

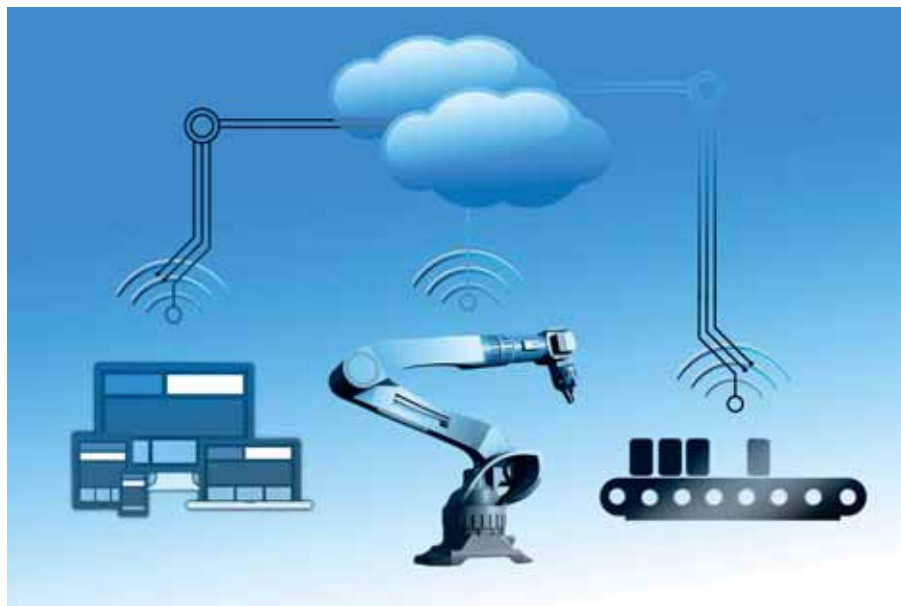
Inteligentný pomocník

Známy výrobca šperkov ponúka zákazníkom viac ako 30-tisíc výrobkov, pričom sortiment rýchlo obmieňa. Oddelenie kontaktu so zákazníkmi musí denne reagovať na desiatky dopytov, či už ide len o podanie informácií, alebo o opravy. S náročnou identifikáciou výrobkov im teraz pomáha umelá inteligencia. „Systém vytvorí model, ktorý sa učí na databáze výrobkov a neustále sa zlepšuje,“ vysvetľuje princípy strojového učenia Norbert Hanuska zo spoločnosti SAP.

Nanovo sa vytvárajú biznis modely aj v takých tradičných odvetviach, ako je logistika. „Smerujeme k prepojeniu všetkých systémov. Tie dnes dokážu zohľadňovať aj vonkajšie vplyvy ako priepustnosť skladov, dostupnosť pracovnej sily či poloha a stav dopravných prostriedkov,“ konštatuje konzultant SAP.

Revolúcia v priemysle i marketingu

Klasické riešenia prestávajú stíhať plniť požiadavky moderného biznisu. Inovatívne technológie sa rýchlo presadzujú aj v oblastiach, ktoré boli donedávna ľudskou doménou – riadenie podniku, marketing, personalistika či asistencia pri práci. Niet preto divu, že umelá inteligencia a strojové učenie sú top trendom, ktorého prudký rozvoj v roku 2018 predpovedajú analytici spoločnosti Gartner. Digitálne inovácie menia štvrtú priemyselnú revolúciu na skutočnosť. Už dnes existujú výrobné linky, ktoré fungujú vo fyzickom i v digitálnom svete. Výsledkom je možnosť za

chodu, bez ľudského zásahu, prispôbovať výsledný výrobok. Autonómne technológie však nie sú zatvorené len za múrmi tovární. Do styku s nimi, hoci často nevedomky, už dnes prichádza aj najbežnejší človek.

Všetko na mieru

Vyspelé marketingové riešenia otvárajú firmám možnosti, ako svojich zákazníkov osloviť s čo najosobnejšou ponukou. „Kedysi bol nedostatok dát štandardom. Dnes však aj vďaka všadeprítomnej digitalizácii vedú firmy spájať viaceré kanály vrátane externých zdrojov – ako sociálne siete. Umelá inteligencia vytvára komplexný profil konkrétneho človeka, ktorému dokáže automaticky vytvoriť ponuku na mieru,“ hovorí N. Hanuska. Aj vďaka takýmto už existujúcim riešeniam nie je ničím výnimočným, ak si dáte kávu v prevádzke reťazca trebárs v Prahe a o istý čas vám v jeho newyorskej pobočke ponúknu rovnakú – presne podľa vašej chuti. Okrem optimalizácie marketingu dokáže takýto nástroj navyše samostatne vyhodnocovať efektivitu a účinnosť kampaní, a to prakticky od začiatku komunikácie.

Infraštruktúra drží krok

So zvyšujúcimi sa nárokmi na technológie sa zvyšujú aj nároky na siete. Doterajšie systémy ešte stíhajú, no pomaly sa naplňajúce predpovede o desiatkach miliárd pripojených zariadení a o potrebe rýchlej výmeny obrovských objemov dát latku rýchlo zvyšujú.

Hoci sa to nezdá, aj v – na prvý pohľad – čisto hardvérovej oblasti, akou sú počítačové siete, už začína úradovať umelá inteligencia. „V bežných odvetviach už dnes pripadá na jedného IT špecialistu približne 200 zariadení, o ktoré sa musí starať,“ osvetľuje situáciu Tomáš Kupka, expert spoločnosti Cisco na architektúru podnikových sietí. „Čo však

Umelá inteligencia a strojové učenie najviac ovplyvnia rozvoj firemného IT.

v prípade, ak budú miliardy zariadení? Kde firmy zoženú tisíce odborníkov, ktoré pri súčasnom tempe rastu budú potrebovať? Riešením je umelá inteligencia,“ hovorí. Takzvané intuitívne siete vďaka UI a strojovému učeniu dokážu automatizovať väčšinu rutinných činností.

To však nie je jediný benefit. V čase, keď sa množia kybernetické útoky, ransomvér pôsobí obrovské škody a hackeri vymýšľajú stále nové spôsoby, ako firmy zničiť, dokáže sa sieť s využitím umelej inteligencie zmeniť na bezpečnostný senzor. Zaznamenáva drobné zmeny v dátových tokoch a vie analyzovať dokonca i zašifrovanú prevádzku bez toho, aby narušila súkromie používateľov.

SŠ

Foto: Pixabay

Priemyselné nehnuteľnosti ostávajú dobrou investíciou

Investičné prostredie realitného trhu vykazuje v poslednom čase nebývalý rast. Zdá sa, že krízové roky 2008 a 2009 sú dávno preč. Aký však bude vývoj do budúcnosti?

Člen investičného výboru českého realitného fondu Arete Invest Tomáš Novotný je presvedčený, že stredno- až dlhodobá investícia do priemyselných nehnuteľností na slovenskom trhu nie je vôbec zlou voľbou pre investorov s malou mierou expozície na riziko, ktorí však stále ešte hľadajú zaujímavé výnosy. Príjmy fondov, nadnárodných aj lokálnych, sú totiž garantované príjmami z nájmov, ktoré bývajú zaistené. Hodnota nehnuteľností tým dlhodobo rastie. A tak je skutočná rizikovosť veľmi obmedzená.

Čo vplýva na vývoj trhu

Na vývoj výnosnosti priemyselných nehnuteľností vplýva viacero protichodných faktorov. Podľa T. Novotného, na jednej strane, súčasná nálada na realitnom trhu podporuje rast, akvizície, výstavbu a v konečnom dôsledku i produktivitu a HDP. „Všetci by sme radi verili, že súčasný rast realitného trhu bude ešte nejakú dobu trvať,“ hovorí.

Avšak na druhej strane, trh je taký živý a akcelerovaný, že začína narážať na svoje limity – zjednodušene povedané, nemá kto stavať a nemá ani čo. Jednou z hlavných hybných síl rozvoja priemyselných nehnuteľností je ľudská pracovná sila, ktorej je na trhu stále menej a menej. Hoci ľudskú prácu začínajú do istej miery nahradzovať automatizované prevádzky a robotické systémy, umelá

Industriálne reality lákajú investorov najmä nízkou mierou rizika.

inteligencia nikdy človeka úplne nenahradí. Preto stále častejšie dochádza k presunu pracovných kapacít do lokalít ako Rumunsko a Balkán. Tomuto praje aj malá dostupnosť

pripravených projektov a pozemkov v našom regióne a dlhé povoľovacie procesy.

Negatívom SR je málo pripravených projektov a dlhé konania úradov.

Tieto negatívne faktory však majú podľa T. Novotného priaznivý dopad na stredoeurópske trhy. Pomáhajú väčšiemu prísunu výrobných kapacít, zameraných na vysoko špecializované procesy výroby a vývoj nových technológií. Tieto firmy následne lákajú na pracovné miesta skúsených a kvalifikovaných robotníkov a inžinierov a poskytujú im záruky pre dlhodobý rast. Vďaka tomu rastie záujem podnikov dlhodobo stabilizovať svoje výrobné a vývojové kapacity na našich trhoch. Priemerná doba nájmu priemyselných nehnuteľností stále stúpa a v takto špecializovaných prípadoch môže dosiahnuť 10 až 15, výnimočne až 20 rokov.

Zárukou sú dlhodobé nájom

Česko a Slovensko predstavujú – predovšetkým v oblasti priemyselných nehnuteľností – veľmi stabilizovaný a silný trh. Na jeho stabilizácii sa podieľajú predovšetkým dlhodobí nájomcovia. Ich dobrá povesť a dlhodobé záväzky zvyšujú atraktivitu pre investorov na tomto trhu. Pri porovnaní západnej a strednej Európy sa zdá, že je tu stále priestor pre ďalšiu stabilizáciu a znižovanie yieldu (čistého percentuálneho výnosu z celkových nákladov). Projekty a investície sa presúvajú ďalej na východ.

Následným prejavom investičného apetitu je i špekulatívna výstavba, ktorú si historicky pamätáme. Zatiaľ väčšinou ide buď

o „prívesok“ už prenajatého projektu, alebo o výstavbu platenú z ekvity, nie z bankového úveru. Banky sa stále veľmi opatrne pozerajú na akékoľvek špekulácie v segmente priemyselných nehnuteľností. Vďaka tomu sa tento sektor stále vníma ako veľmi bezpečná investícia.

Kde trh naráža na strop

Trh priemyselných nehnuteľností dosahuje svoje limity hlavne v oblastiach ako Bratislava a blízke lokality; v Česku je to rovnaké v Prahe a okolí. „Pripravených projektov je veľmi obmedzený počet a dopyt niekedy prekračuje ponuku. To vedie opäť k rastu ceny prenájmov, ktoré sa v prémiových regiónoch dokážu pohybovať aj okolo 4,60 eura za meter štvorcový,“ vysvetľuje T. Novotný.

Málo ľudských zdrojov je príčinou presunu pracovných kapacít na Balkán.

Ďalší faktor: nie sú pripravené projekty pre rozmach e-obchodu a jeho skladov. Je veľmi málo projektov, ktoré dokážu poskytnúť desiatky tisíc metrov pre veľkých e-obchodníkov. V niektorých prípadoch hrozí odchod takýchto projektov do susedného Poľska, ktoré je v tomto ohľade cenovo veľmi atraktívne.

Dlhodobo budú dominovať projekty s prídavnou hodnotou: či už v podobe železničnej vlečky (rozmach železničnej dopravy je samostatnou kapitolou), alebo výbornej pozície v rámci dopravnej siete.

SŠ

Foto: VW Slovakia

B

BIZNIS

Technologické vízie zo sféry fantázie sa dnes tlačia do reality. Umelá inteligencia či blockchain nenápadne prenikajú aj na scénu biznisu. Ten bude o niekoľko rokov vyzerať celkom inak – predovšetkým vďaka nim.

Ako, kedy a či vôbec uhrádzajú európske firmy svoje faktúry – to zásadne ovplyvňuje nielen podnikateľské prostredie, ale aj ekonomiku a celú spoločnosť jednotlivých krajín EÚ.

Články na stranách 32 a 34 vám prezradia viac.

Novela

Obchodného zákonníka od 1. 1. 2018

Novela Obchodného zákonníka, ktorá nadobudla účinnosť dňa 1. 1. 2018, je reakciou na nedostatočnú právnu reguláciu najmä v oblasti nekontrolovaného zlučovania predĺžených spoločností.

Zákonnodarcu v snahe eliminovať tieto negatíva pristúpil k prijatiu návrhu zákona, ktorým sa zmenil a doplnil zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. Novela zákona je účinná od 1. januára 2018. Hlavnými bodmi novely sú zamedzenie nepoctivých

fúzií (zlučovanie) obchodných spoločností, posilniť zodpovednosť štatutárnych orgánov obchodných spoločností. Novela ovplyvnila aj trestný zákon.

Obchodné tajomstvo a následky jeho porušenia

Novela Obchodného zákonníka zaviedla nové pojmy ako majiteľ obchodného tajomstva, rušiteľ a tovar porušujúci právo k obchodnému tajomstvu. Ide o premietnutie preberanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 216/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (ďalej len „smernica“). Cieľom smernice bolo vnútroštátne stanoviť, ktoré konanie a praktiky sa majú, resp. nemajú považovať za neoprávnené získanie, využitie alebo sprístupnenie tajomstva.

Obchodný zákonník v súvislosti s obchodným tajomstvom zavádza nové právne prostriedky využiteľné pri porušovaní obchodného tajomstva nad rámec tých, ktoré možno všeobecne uplatniť pri nekalej súťaži, ako aj pri porušovaní obchodného tajomstva. Konkrétne ide o špecifickú právnu úpravu **neodkladných opatrení** odlišnú od tých, ktoré sú v zákone č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. Je to prvok prevencie voči následkom veľkého rozsahu, ktoré môže konanie majúce znaky porušenia obchodného tajomstva spôsobiť. Zabráni sa tým vzniku

d ďalších škôd už pred právoplatným rozhodnutím vo veci a môže tak byť veľmi účinným a flexibilným nástrojom proti porušovaniu obchodného tajomstva.

Ďalej sa zavádzajú tzv. **nápravné opatrenia**, ktoré súd môže uložiť pri rozhodnutí vo veci samej, ak rozhodne o tom, že právo k obchodnému tajomstvu bolo porušené. Namiesto nápravných opatrení môže súd v určitých prípadoch uložiť rušiteľovi povinnosť poskytnúť majiteľovi obchodného tajomstva peňažnú náhradu.

Novela je o. i. aj reakciou na časté podvodné úpadky spoločností.

Ako výchovný prostriedok sa zavádza možnosť súdu zverejniť rozhodnutie súdu, ktorým bolo vyslovené porušenie obchodného tajomstva a to vtedy, ak sa to javí za potrebné vzhľadom na závažnosť porušenia obchodného tajomstva a keď je potrebná reflexia verejnosti na také porušenie. To, po akú dobu a kde bude rozsudok zverejnený, stanoví súd, pričom tak robí na základe vlastnej úvahy s ohľadom na zásadu primeranosti berúc do úvahy hodnotu obchodného tajomstva, vplyv porušenia a pravdepodobnosť ďalšieho neoprávneného využitia alebo sprístupnenia obchodného tajomstva.

Štatutárny orgán

Novela zákona upravuje situáciu, kedy ostala **spoločnosť bez jediného zapísaného štatutárneho orgánu** po dlhšiu dobu. Povinnosť podať návrh na konkurz zákonodarcu ukladá tomu, kto ako jediný štatutár vykonával funkciu naposledy. Táto osoba sa podaním tzv. dlžníckeho návrhu vyhne prípadnej zodpovednosti za škodu, ktorá by nepodaním návrhu na konkurz mohla ostatným subjektom vzniknúť. Bývalému členovi štatutárneho orgánu sa taktiež kladie povinnosť po dobu jedného roka od zániku funkcie poskytnúť súčinnosť orgánom verejnej moci, ktoré oň požiadajú, čo zákonodarcu odôvodnil potrebou prevencie pred prípadnou ujmu, ktorú by mohla spoločnosť utpieť. Novela upravuje štatutárny orgán obchodnej spoločnosti aj v súvislosti s tzv. „de facto“ štatutármi, ktorí majú po novom rovnakú zodpovednosť a povinnosti ako tzv. „formálni“ štatutári. Tretie osoby sa tak môžu obrátiť priamo na tieto osoby a požadovať od nich prináležiace nároky či iné plnenia tak, ako to môžu urobiť voči „formálnemu“ štatutárovi. Existenciu tzv. „de facto“ štatutárov zapríčinila deklaratórna povaha zápisu štatutárneho orgánu do obchodného registra.

Zlúčenie, splynutie alebo rozdelenie spoločnosti

Novela zlepšuje ochranu práv veriteľov a spoločníkov spoločnosti, ktoré prechádzajú zlúčením, splynutím alebo rozdelením s úmyslom vyhnúť sa povinnostiam pri mechanizme likvidácie, resp. konkurze spoločnosti. Zákonodarcu ustanovil určité podmienky, ktoré musí spoločnosť spĺňať, aby sa mohla zúčastniť zlúčenia, splynutia či rozdelenia.

Predpokladá sa dobrá kondícia spoločnosti; konkrétne hodnota vlastného imania nástupcu nesmie byť záporná, nástupnícka alebo zanikajúca spoločnosť nesmie byť v likvidácii, nemôžu voči nej pôsobiť účinky vyhlásenia konkurzu a nesmie sa viesť voči nej konanie o jej zrušení alebo nemôže byť súdom alebo rozhodnutím súdu zrušená. Ak by tieto podmienky boli porušené, zakladá sa zodpovednosť členov orgánov spoločnosti smerom k veriteľom za škodu, ktorú im porušením podmienok spôsobia.

Obchodný podiel

Ďalšiu reštrikciu novela zavádza do mechanizmu prevodu obchodného podielu, ktorý už nie je možný, na iného spoločníka alebo inú osobu, ak sa voči spoločnosti vedie konanie o zrušení, ak je spoločnosť zrušená súdom alebo na základe rozhodnutia súdu alebo ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz.

Na druhej strane, prevod obchodných podielov sa odbremenil od povinnosti preukázať súhlas správcu dane podľa osobitného predpisu v prípade, ak ide o spoločníkov, ktorí nie sú evidovaní v zozname daňových dlžníkov.

Zjednodušené zakladanie s. r. o.

V súvislosti so spoločnosťou s ručením obmedzeným sa uľahčil proces zakladania spoločnosti v prípade, ak sú zakladajúcimi osobami osoby, ktoré nie sú vedené v zozname daňových dlžníkov alebo dlžníkov Sociálnej poisťovne. Súhlas správcu dane už nie je potrebný, avšak súd si túto skutočnosť sám pri zápise preverí.

Čo sa týka osôb, ktoré sú zapísané v zozname daňových dlžníkov alebo dlžníkov Sociálnej poisťovne, avšak ich dlh medzičasom zanikol a doposiaľ nedošlo k aktualizácii zoznamov, môžu tieto osoby súhlasom správcu dane preukázať splnenie podmienok na založenie spoločnosti.

Trestný zákon

Novelou sa mení a dopĺňa aj zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, v ktorom pribudla skutková podstata nového trestného činu, a to nekalej likvidácie. Zákonodarcu ju

mieni aplikovať na prípady tzv. bielych koní, ako aj na osoby participujúce na konaní v súvislosti s prevádzaním majetkovej účasti na právnických osobách na biele kone. Spáchať daný trestný čin môže akákoľvek trestne zodpovedná osoba, ktorá naplní skutkové znaky tohto trestného činu.

Objektívna stránka sa skladá z troch alternatívnych konaní, a to sprostredkovania nekalej likvidácie, prevodu majetkovej účasti na bieleho koňa alebo samotného pôsobenia ako biely kôň. Osobám, ktoré sa dopustia takéhoto konania a budú súdom uznané za vinné, hrozí až 5-ročný trest odňatia slobody. Po naplnení osobitných kvalifikačných pojmov môže potenciálnemu páchatelovi hroziť aj vyšší trest odňatia slobody.

Kto poruší obchodné tajomstvo, môže za to „mastne“ zaplatiť.

Rozsiahla novela Obchodného zákonníka, ktorej účinky zasiahli aj znenie Trestného zákona, priniesla dlho očakávanú zmenu najmä v súvislosti s podvodnými úpadkami spoločností. Veritelia získali väčšiu istotu, že ich dlžník alebo obchodný partner nezanikne zlúčením, pokiaľ nebudú splnené zákonné podmienky. Od novely sa očakáva zníženie množstva fúzií predĺžených spoločností. Celkovo novela prispieva k zjednodušeniu podnikania, a to pri zakladaní spoločnosti (znížením množstva byrokracie), ale aj v súvislosti s prípadným vymáhaním dlhu od obchodných partnerov, spojeným s vyššou mierou zodpovednosti štatutárnych orgánov.

JUDr. Katarína Bystrická, advokátka
Právne centrum, s. r. o.
Obrázky: Pixabay, SXC

Slovensko a daňové raje

Krajiny s veľkorysou daňovou politikou voči zahraničným firmám sú pre našich podnikateľov čoraz atraktívnejšie.

Počet slovenských spoločností, ktoré majú vlastníka v destináciách s daňovým zvýhodnením, dosiahol ku koncu minulého roka 4 796. To predstavuje medziročný nárast o 19 subjektov (0,5 %). „Záujem slovenských podnikateľov o daňové raje kontinuálne stúpa,“ sumárne hodnotí Petra Štěpánová, analytička poradenskej spoločnosti Bisnode. A to napriek nariadeniam, ktoré majú pomôcť v boji proti daňovým únikom.

Cyprus je stále pritažlivý

Štatistiky ukazujú, že v medziročnom porovnaní všetkých 23 hodnotených krajín si plusové hodnoty pripísala polovica z nich. Najúspešnejší bol už roky obľúbený Cyprus, kam sa oproti roku 2016 „presťahovalo“ o 40 subjektov viac. V súčasnosti je tento ostrov sídlom 1 106 matiek slovenských spoločností. Do top trojice daňových rajov, ktoré v roku 2017 rástli najviac, patria tiež Spojené

arabské emiráty (o 30 firiem viac) a Lotyšsko (o 20 viac).

Naopak, najväčší pokles – s veľkým odstupom od ostatných – zaznamenali Spojené štáty americké (o 39 firiem) a Seychely (o 38).

Česi to vidia inak

Opačná situácia je v susednej Českej republike, kde záujem o daňové raje dosiahol svoj vrchol v roku 2015, odvtedy klesá. Podľa zdrojov Bisnode aktuálne má matku v daňovom raji najmenej českých podnikov za ostatných päť rokov.

„Vývoj na Slovensku považujeme za paradoxný,“ porovnáva P. Štěpánová. Správanie slovenských podnikateľov pri odleve firiem do daňových rajov je totiž absolútne odlišné od českej reality.

Najviac v histórii

V súhrne možno teda konštatovať, že za posledných 12 rokov, odkedy spoločnosť Bisnode sleduje odlev slovenských spoločností do daňových rajov, je ich počet historicky najvyšší. Dnes z týchto oblastí riadi biznis na Slovensku takmer 4 800 podnikateľov. Toto číslo bolo – ako upozorňuje P. Štěpánová – počas prvých troch kvartálov minulého roka vždy vyššie (v prvom

štvrtroku až 4 834). Pod danú hranicu pokleslo práve v poslednom kvartáli 2017, ktorý bol najslabší.

Naše firmy v daňových rajoch aktuálne ovládajú kapitál vo výške 10,5 miliardy eur.

PŠ

Ilustračné foto: Pixabay

Daňové raje s najväčším počtom slovenských spoločností

Krajina	2017	2016	2013
Holandsko	1 139	1 142	1 124
Cyprus	1 106	1 066	755
USA	989	1 028	859
Luxembursko	414	402	354
Seychely	169	207	220
Spojené arabské emiráty	157	127	53
ostrov Man	145	153	94
Britské Panenské ostrovy	122	127	88
Lotyšsko	112	92	49
Malta	102	92	54
Spolu	4 796	4 777	3 951

Zdroj: Bisnode

Rodinné firmy: kto ich riadi dnes a kto to bude zajtra

Viac ako polovica slovenských rodinných podnikov považuje za veľmi dôležité udržať kontrolu nad obchodnými aktivitami v rámci rodiny.

V porovnaní s rokom 2016 to predstavuje nárast o 19 %. Napriek tomu rastie dôvera zástupcov rodín v schopnosti externých odborníkov. V manažmente ich majú aktuálne až dve tretiny rodinných podnikov na Slovensku.

Dve tretiny našich rodinných firiem majú v top manažmente „cudzieho“ človeka.

Tieto zistenia priniesol prieskum Barometer rodinných podnikov v Európe 2017, ktorý realizovali globálna poradenská sieť KPMG a združenie EFB. Spolu oslovili viac ako 1 100 respondentov z rodinných firiem v 26 európskych krajinách.

Manažujú nielen príbuzní

Z aktuálnych výsledkov vyplýva, že nástupnícka generácia v rodinných podnikoch na Slovensku už dostala príležitosť ukázať, čo dokáže. Potomkovia zakladateľov sú totiž v súčasnosti na manažérskych pozíciách už vo viac ako troch štvrtinách (79 %) rodinných

podnikov. Oproti roku 2016 je to nárast o 9 %.

Zároveň však viac ako dve tretiny rodinných podnikov na Slovensku majú v top manažmente človeka, ktorý nie je členom rodiny. Pred rokom sa takto vyjadrila iba necelá tretina firiem. Dôvodom môže byť nárast respondentov, ktorí veria v prínos externých manažérov pre rodinné podnikanie. S týmto vyjadrením súhlasí viac ako sedem z desiatich zástupcov slovenských rodinných firiem.

Kedy a ako odovzdať nástupníctvo

Posunúť vedenie spoločnosti na ďalšiu generáciu plánuje v nasledujúcich 12 mesiacoch takmer tretina našich rodinných firiem. Slováci sú však stále konzervatívni v otázke vlastníctva. Zakladateľská generácia je vo vlastnickej štruktúre ôsmich z desiatich podnikov a posunúť vlastníctvo na mladšiu generáciu sa najbližší rok chystá iba 11 % opýtaných. Vybrať nástupcu pôvodného zakladateľa a vyškoliť ho predtým, ako zaujme svoju vedúcu rolu, považuje za veľmi dôležité sedem z desiatich rodinných podnikov na Slovensku. Viac ako polovica (57 %) opýtaných už má nástupcu vybraného; ten momentálne vo

firme pracuje – či už na plný úväzok, alebo formou brigády.

„Viac ako polovica slovenských rodinných firiem pôsobí na trhu menej ako 20 rokov,“ skonštatoval Rastislav Begán, výkonný riaditeľ KPMG na Slovensku, zodpovedný za segment rodinných firiem. „Zakladatelia sú väčšinou v produktívnom veku a hoci si postupne svojich nástupcov vyberajú a vychovávajú, stále sú dostatočne agilní na to, aby podnikanie, ktoré založili, naďalej osobne viedli a rozvíjali,“ dodal.

Máte konflikty? Komunikujte!

Jedným z kľúčov k úspechu je podľa slovenských respondentov prieskumu komunikácia medzi generáciami. Vyjadrili sa tak skoro dve tretiny opýtaných, čo predstavuje nárast o takmer 27 % oproti prieskumu spred roka. Názory slovenských zástupcov rodinných podnikov na konflikty sa rôznia. Kým tretina opýtaných uvádza, že v ich rodine sa nevyskytujú, ďalšia tretina sa vyjadrila, že rozpory vznikajú. Dôvodom bývajú najmä rozdielne názory na strategické smerovanie firmy.

BD

Foto: KPMG

Čoho sa firmy najviac obávajú

Tohtoročný rebríček najväčších hrozieb pre firmy zostavila spoločnosť Allianz Global Corporate & Specialty (AGCS) na základe odpovedí viac ako 1 900 expertov na poistné riziká z 80 krajín sveta. V roku 2018 sa podnikatelia najviac obávajú následkov prerušenia prevádzky (42 % odpovedí), kybernetických útokov (40 %) a prírodných katastrof (30 %). „Škody spôsobené

výpadkom výroby môžu byť omnoho vyššie ako náklady na postavenie nových priestorov,“ vysvetľuje Ole Ohlmeyer z AGCS, zodpovedný za región východnej Európy. Experti z Allianz – Slovenskej poisťovne sa s ním zhodujú. „Scenár majetkovej škody v státisícoch eur a následnej finančnej škody z prerušenia prevádzky v miliónoch eur začína byť pomerne bežný a má jednoznačne rastúci trend,“ konštatuje vedúci oddelenia majetkového poistenia a špecialista na riziká prerušenia prevádzky Allianz

– SP Daniel Ďuračka.

Prerušenie výroby sa aj na Slovensku vníma ako jedno z najväčších rizík. Dlhé roky boli hlavnými príčinami prírodné živly (najmä požiar) a priemyselné nehody. Dnes pribúdajú nové riziká ako výpadky informačných systémov, štrajky alebo teroristické útoky. Samostatnou kategóriou je tzv. kontingentné prerušenie prevádzky, ku ktorému dochádza z dôvodu majetkovej škody u dodávateľa.

HK

■ naša anketa

Téma: goodwill

1 Aký význam pripisujete goodwillu firmy? Je dnes dôležitejší ako v minulosti?

2 Ako budujete goodwill vašej spoločnosti?

Zdenko Böhmer,
Country Director
DXC Technology

1 Raz jeden americký podnikateľ povedal, že „goodwill“ alebo prestíž je jediným majetkom, ktorý konkurencia nedokáže podhodnotiť ani zničiť. Je to nehmotná hodnota akéhokoľvek podnikania, pretože odráža to, čo sa s firmou dialo; akí sú dobrí jej

zamestnanci, vzťahy s klientmi, samotná značka, a v neposlednom rade iste odráža aj prispievanie danej spoločnosti v sociálnej sfére. Preto jej význam v dnešnej digitálnej dobe globálnej ekonomiky ešte narastá.

2 Sme modernou technologickou spoločnosťou a baví nás robiť zmeny a inovácie. Chceme pracovať so svojimi zákazníkmi na veciach, ktoré prinášajú lepší výsledok. To všetko budovaním spolupráce v znení tímového ducha a nielen ako dodávateľ. Zákazník sa môže spoľahnúť na náš stabilný tím, odbornosť, overenú spoľahlivosť aj kvalitu. Riadime sa heslom, že čo sľúbime, to aj dodáme.

Beáta Slimáková,
výkonná
riaditeľka pre SR
Dermacol, s. r. o.

1 Dermacol je jedna z mála pôvodných česko-slovenských značiek, ktoré aj po roku 1989 dokázali uspieť v obrovskej konkurencii globálnych kozmetických koncernov. Som presvedčená, že bez goodwillu by to nebolo možné. Viac ako 50-ročná tradícia, vysoká kvalita našich produktov, kvalifikovaní zamestnanci a neustále rozvíjanie vzťahov

s obchodnými partnermi považujem za piliere, na ktorých sa nám dobré meno značky Dermacol a jej úspech podarilo vybudovať a dlhodobo upevniť.

Navyše, význam goodwillu podľa môjho názoru rastie práve v súčasnosti, kedy dopyt po kvalifikovaných zamestnancoch výrazne prevyšuje ponuku. Dobré meno spoločnosti sa tak stáva pre potenciálneho zamestnanca jedným z najdôležitejších kritérií pri jeho rozhodovaní. A keďže Dermacol je rodinná firma, o to viac si uvedomujeme, akú kľúčovú úlohu zohrávajú pri úspechu každej aktivity práve zamestnanci, ktorí sú spokojní a hrdí na svojho zamestnávateľa.

2 Na budovanie dobrého mena značky má dopad úplne všetko, čo spoločnosť robí – či už ide o vzťahy s obchodnými partnermi,

zamestnaneckú politiku, marketingové aktivity, CSR... Preto k nemu pristupujeme komplexne. Vzhľadom na to, že vyrábame produkty, ktoré naši zákazníci používajú denne a celé desaťročia sme boli synonymom mejkapu a kozmetiky celkovo, skutočne veľký dôraz kladieme práve na ich kvalitu a inovácie.

Potvrdzuje sa nám, že práve zdravé spojenie tradičnej kvality so schopnosťou reagovať na aktuálne trendy je to, čo z nás robí značku, ktorej sú verné celé generácie. Vďaka tomu môžeme byť hrdí nielen na naše rodinné striebro, ktoré predstavuje legendárny Cover mejkap, ale aj na najnovšie výrobky, napríklad dlhotrváčne rúže 16H Lip Color alebo krémy Hyaluron, ktoré si získavajú obľubu aj medzi mladšími ročníkmi.

Bohuslav Zach,
majiteľ agentúry
zazito.ooo

1 Trh so zábavou je postavený na dobrom mene, kde sa zákazníci môžu spoľahnúť, že dostanú presne to, čo očakávajú. O našich escape hrách sa mnohí dozvedajú práve od priateľov a známych, preto goodwill našej firmy je pre nás veľmi dôležitý. Dnes sa takáto referencia šíri nielen ústne, ale aj sociálnymi sieťami a motivuje ostatných vyskúšať niektorú z našich hier.

Dobrá skúsenosť a goodwill sú dôležité aj z hľadiska našich teambuildingových akcií. Ak si nás nejaká firma objedná na svoj firemný večierok alebo teambuilding, musíme byť dôveryhodní a za každých okolností naplniť očakávania svojho klienta. Nepoznáme totiž žiadnu firmu v našom odvetví, či už na Slovensku, alebo v zahraničí, ktorá by bola schopná dlhodobo prosperovať, pokiaľ by jej renomé bolo zlé alebo nejakým významným spôsobom narušené. Dnes sa spolu s kolegami čoraz častejšie zamýšľame nad tým, ako byť dôveryhodnejšími. Tak ako rastú naše hry, profesionálne rastieme aj my.

2 Našou silnou zbraňou je priateľská atmosféra a bezprostrednosť, ktorú sa snažíme naladiť bez ohľadu na to, či prídu hrať mladí alebo ľudia v pokročilom veku. Naším

úspechom je to, ak návštevníkom odpadnú zábrany a naplno sa pustia do niektorej našej escape hry. Veľmi dobrým príkladom sú aj firemné teambuildingy. V sakách a oblekoch sa taktiež skrývajú „deti“, ktoré sa rady hrajú. Dobré renomé sa snažíme budovať aj tým, že vždy necháme našich hostí escape hru dohrať. Nebudeme im rušiť zábavu len kvôli tomu, že ich časový limit sa vyčerpal. Goodwill našej firmy budujeme aj tým, že sa snažíme edukovať širokú verejnosť o tom, čo robíme, a že sa escape hier nemusí báť. Naše pojazdné hry sú počas celého roka na cestách, aby si nás mohli zahrať v každom kúte Slovenska.

Goodwill firmy je v dnešnej dobe, rovnako ako v minulosti, základným kameňom úspechu.

Úspešní ľudia majú odvahu otvoriť svoju myseľ aj srdce

Konferencia Happy Company každoročne otvára nové, netradičné a aj kontroverzné témy z oblasti líderstva, zmysluplnosti, celostného zdravia a firemnej kultúry.

Jej šiesty ročník bude venovaný téme Odvaha, ktorá sa v dnešnej, rýchlo sa meniacej dobe plnej nových impulzov javí ako zásadná. Keď totiž chceme čokoľvek zlepšiť, potrebujeme inovatívne, odvážne a často provokujúce idey a činy. A za tie, najmä na začiatku, sa nikdy nepostaví väčšina. Chce to odvahu a silu vytrvať, kým sa nepopulárne zmeny ukážu ako dobrá voľba.

„Mať odvahu meniť veci zo srdca a k lepšiemu – to vnímam ako kľúčovú vlastnosť, ktorá potom odlišuje skvelých lídrov od výkonných

manažérov,“ hovorí Lýdia Sirotová, organizátorka konferencie a CEO Happy Company.

Ďalší ročník konferencie bude opäť plný inšpirácie aj vďaka týmto skvelým rečníkom: **Peter Krištofovič**, úspešný slovenský podnikateľ a motivačný kouč, na konferencii porozpráva o tom, ako s otvorenou mysľou a srdcom budovať seba a svojich ľudí tak, aby ste boli úspešným a skvelým lídrom. „Viesť ľudí je tá najväčšia sila. Dajte druhým to, čo chcú – a dostanete to, čo chcete vy.“ O odvahe a sile ľudskosti príde porozprávať aj pani **Eva Mosnáková**, vojnová pamätníčka. Vďaka ľuďom, ktorí pre ich rodinu riskovali vlastné životy, prežila 2. svetovú vojnu. „Nesmieme byť leniví a zakrývať si oči pred výzvami, ktoré nám dnešný svet prináša.“ Inšpiráciu k odvahe prinesie aj **Pavel Lacko**, bývalý člen elitnej špeciálnej jednotky. Skúsenosti z extrémnych situácií mu zmenili pohľad na život, a tak dnes podporuje ľudí

ako mentálny kouč a stratég. „Môžete vedieť aj super strieľať a mať taktické schopnosti, ale keď neviete zvládať emócie pod tlakom, nedokážete natrénované schopnosti naplno využiť.“ Hovorí o tom, že drvivá väčšina výkonu je závislá od nášho mentálneho nastavenia, a tiež o tom, prečo najúspešnejší ľudia pod tlakom paradoxne spomalia.

Okrem týchto osobností privítame aj **Kamila Aujeského**, odborníka na online marketing, **Magdalénu Vokáčovú**, českú lektorku a autorku Zakázanej učebnice koučovania, **Juraja Kováča**, mladého inovátora a bývalého „holoritníka“, **Karin Lukáčovú**, lektorku spevu a muzikoterapie, a ďalších inšpirujúcich hostí. Okrem nich na vás čaká aj pestrý a tvorivý sprievodný program. Tešíme sa na vás **10. mája v Divadle Aréna** v Bratislave.

VN

Foto: HC

GW18012310

**MAJTE ODVAHU
ZMENIŤ SVET**
aspoň ten svoj

HAPPYco
CONFERENCE 2018

10. máj 2018
DIVADLO ARÉNA
BRATISLAVA

Ako nájsť odvahu mať **otvorenú myseľ aj srdce**?

Ako sa zbaviť masiek a byť viac tým, kým naozaj ste?

Aký je **návod na rozbehnutie** pre málo odvážnych?

Ako meniť svoj svet tak, aby bol viac podľa vás?

Ako mať väčšiu **drzosť otvárať aj zakázané témy**?

V hľadani odpovedí vás budú inšpirovať aj tieto osobnosti

Peter
Krištofovič

Eva
Mosnáková

Kamil
Aujesky

„Odvážna konferencia plná energie a inšpirácie“
www.konferencia.happycompany.sk

Váš zákazník „človečinu“ ocení

Priateľské stretnutie, telefonát, poďakovanie či ocenenie úspechu majú obrovskú silu aj v časoch digitálnych zázrakov.

Pamätáte si slovenskú ľudovú rozprávku, v ktorej sa rozprávková postava vracia domov a od dverí volá: „Hej, mamó, človečina smrdí! Kdeže je? Hneď ju zjem!“ Občas si na ňu spomeniem, keď vidím, ako sa podnikatelia snažia preniesť celý rozsah marketingových aktivít na internet a všetko vybaviť jediným kliknutím. Akoby sa báli osobného stretnutia

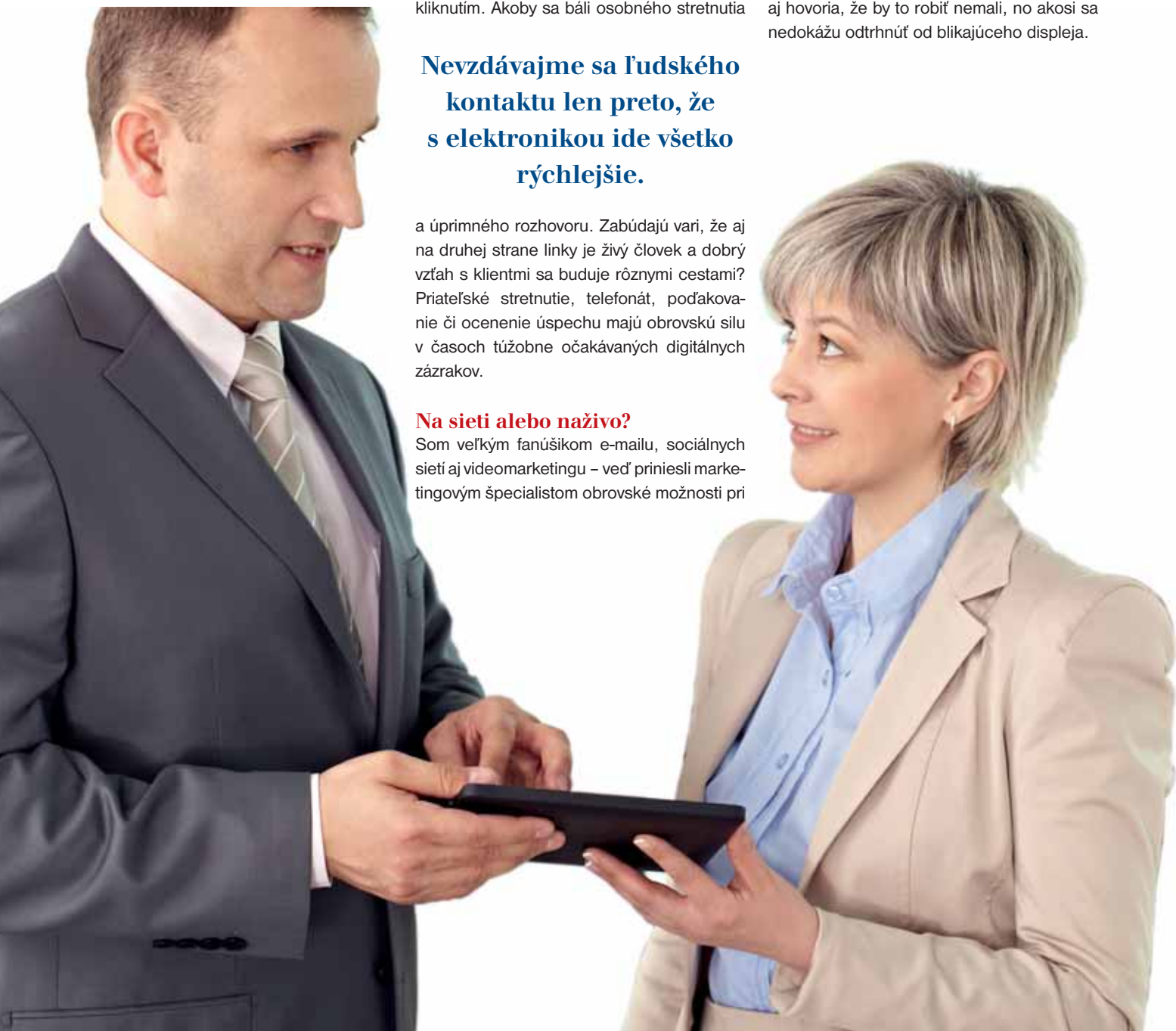
prijateľných nákladov. Skvelý nápad má zrazu šancu poraziť tučný rozpočet. Len sa mi zdá, že v nekritickom nadšení pre elektronické médiá občas zabúdame žiť v reálnom svete. Obrázok z kaviarní, kde si priatelia namiesto rozhovoru prezerajú nové správy v mobile, nie je vôbec zriedkavý. Možno si aj hovoria, že by to robiť nemali, no akosi sa nedokážu odtrhnúť od blikajúceho displeja.

Nevzdávajme sa ľudského kontaktu len preto, že s elektronikou ide všetko rýchlejšie.

a úprimného rozhovoru. Zabúdajú vari, že aj na druhej strane linky je živý človek a dobrý vzťah s klientmi sa buduje rôznymi cestami? Priateľské stretnutie, telefonát, poďakovanie či ocenenie úspechu majú obrovskú silu v časoch túžobne očakávaných digitálnych zázrakov.

Na sieti alebo naživo?

Som veľkým fanúšikom e-mailu, sociálnych sietí aj videomarketingu – veď priniesli marketingovým špecialistom obrovské možnosti pri

Virálne výzvy nenahradia „obyčajný“ rozhovor

Nedávno som sa náhodou a skôr zo zvedavosti zatúlala na podujatie Mannequin Freeze. Ak máte o čosi viac než dvadsať, vysvetlím. Aktuálna virálna výzva je založená na tom, že mládež náhle ustrnie uprostred gesta či pohybu a niekto natočí o tom video. Keď som videla šero v sále, kde hrala príjemná hudba, očakávala som akúsi prerušovanú diskotéku. No predstava, že si účastníci popri natáčaní videa zatancujú a spoločne sa zabavia, bola mylná. Nešlo o nič viac, len o akýsi „komparz“. Hneď ako bolo video natočené, sa účastníci rozišli; zvyšok párty prežije už každý sám na internete. A na tento účel si ešte aj zakúpili vstupenky! Ťažko pochopiteľné pre príslušníkov generácie, ktorá na lístky na kultúrne podujatie ochotne stála hodiny v rade a ešte aj dnes zisťuje, že napriek začínajúcim šedinám tvorí väčšinové publikum na rockových či džezových koncertoch! No ale časy sa menia...

Skvelý nápad na sieti má šancu poraziť tučný rozpočet.

V Bratislave nedávno nainštalovali zopár inteligentných lavičiek. Kým sa deti hrajú v parku, môžu si rodičia na solárnu

energiou napájanej lavičky dobíť mobil alebo pripojiť sa na internet. Premýšľam, či mamičky, ktoré sa na materskej dovolenke často cítia izolované, dajú teraz prednosť digitálnej samote. Alebo tínedžeri prestanú športovať a radšej budú sledovať zápas na internete. A čo seniori budúcnosti, budú sa ešte vedieť prihovoriť v parku jeden druhému? Dúfam, že sa tento scenár nenaplní až príliš!

Čo naučí deti myslieť?

Bez tabletu, notebooku, mobilného telefónu sa dnes nezaobíde ani školák na prvom stupni základnej školy. Ovláda ich väčšinou oveľa lepšie ako jeho rodičia, ktorých pritom tiež nemožno považovať za počítačovo negramotných. A napriek tomu, v medzinárodnom testovaní školských zručností končia naše deti na veľmi nelichotivých miestach. V čom to je? Prečo nedokážu čítať s porozumením, počítať či premýšľať rovnako kreatívne ako deti v Ázii? Nie, nemám na to jednoduché riešenie ani zázračný patent. No myslím si, že to súvisí aj s ubúdajúcou obľubou kníh (a je jedno, či papierovej klasiky alebo elektronických čítačiek).

Kým naše deti spoznali abecedu, každý večer sme im čítali. Samozrejme, po vypočutí príbehu sa o ňom chceli ešte porozprávať (už len preto, aby oddialili chvíľu zhasínania a spánku). V mojich spomienkach patria tieto večerné chvíle k tým najkrajším výchovným momentom. Verím, že podobnú

tradiciu vstúpia aj ony svojim deťom. Veď písmenkový príbeh vyžaduje individuálnu fantáziu, každý si ho môže predstavovať po svojom, premýšľať o tom, ako by sa zachoval sám, ale aj diskutovať o ňom s rodičmi či so súrodencami.

Nevzdávajme sa ľudského kontaktu len preto, že s elektronikou ide všetko rýchlejšie. Váš klient či obchodný partner mnohonásobne ocení, ak mu namiesto obrázkového odkazu na Facebooku zavoláte či ešte lepšie – pozvete ho na kávu a srdečne mu potrasiete pravicou. Kým si s priateľmi vymeníte desiatky statusov na sociálnej sieti, nebolo by lepšie dohodnúť si osobné stretnutie a pri

Napriek počítačovej gramotnosti nemajú slovenské deti dobré výsledky v testoch školských zručností.

pohárik vína sa spoločne zasmiať? Napísať papierový list alebo pozdrav a zaniest' ho na poštu stojí viac času, ale adresát si vás zapamätá práve preto, že toto gesto dnes urobí málokto.

Jana Škutková
www.marketingovo.sk
Obrázky: Pixabay

Sci-fi z filmov preniká do biznisu

Ako bude vyzerat svet podnikania v nasledujúcich rokoch? Aké vplyvy budú formovať podnikateľské a spoločenské prostredie?

O týchto aj mnohých ďalších otázkach z oblasti technológií diskutovali skúsení experti na januárovej konferencii Business Visions v Bratislave. Jej organizátorom bolo Združenie mladých podnikateľov Slovenska v spolupráci so Slovak Business Agency a Blockchain Slovakia. Cieľom podujatia

Internet zmenil svet. Podobne to bude aj s umelou inteligenciou či blockchainom.

bolo priblížiť trendy, ktoré dnes hýbu spoločnosťou a budú mať zásadný dopad nielen na podnikateľský svet. A to už v horizonte niekoľkých rokov.

Rozbehnutý vlak inovácií

Podobne ako bol kedysi novinkou internet, dnes nastupujú na scénu umelá inteligencia

či blockchain. Hoci ešte znejú exoticky, postupne sa stávajú bežnou súčasťou života a ovplyvňujú to, ako sa mení spoločnosť.

„Čakajú nás zásadné zmeny, ktoré ovplyvnia celkové fungovanie spoločnosti. Inovácie možno prirovnat k vlaku, ktorý nezastavíme. Pre začínajúce firmy je to obrovská príležitosť, ktorú by si nemali nechať ujsť, a pre tie existujúce výzva, aby sa týmto vlakom nenechali prejsť, ale naskočili naň,“ konštatuje prezident Združenia podnikateľov Slovenska Ján Oravec. „Tieto zmeny budú vyžadovať aj smart prístup k reguláciám, ktorý doteraz, žiaľ, nevidíme. Regulátori sa v súčasnosti naivne snažia tento vlak zastaviť alebo spomaliť, či ho aspoň zdaň,“ dodáva.

Nástup umelej inteligencie

Podľa odborníkov je dokonca rýchlejší, než si ktokoľvek z nás vie predstaviť. Jozef Kováč, spoluzakladateľ spoločnosti Expo-nea: „Stačí, keď si zadáte reklamu cez Facebook – a ste používateľom umelej inteligencie, hoci o tom možno ani nevíete.“ Podľa neho sme už umelou inteligenciou doslova obklopení – nachádza sa v bežných aplikáciách ako navigácia Waze či v reklamných systémoch od Googlu. Juraj Rosa zo spoločnosti GoodAI predpokladá postupný prechod

z riešení na mieru ku „krabicovým“, ktoré budú k dispozícii aj pre malé a stredné firmy. „Dnes sa systémy používajúce umelú inteligencia tvoria najmä pre veľkých zákazníkov na mieru, no v nasledujúcich rokoch budú vznikať produkty dostupné pre kohokoľvek,“ predpovedá.

Kde vie pomôcť „virtuál“

Ľudia si často nevedia predstaviť, kde všade sa nové technológie dajú využiť. Martin Rapoš z Virtual Reality Bratislava upozornil, že aj virtuálna realita nachádza potenciál

Virtuálna realita nájde veľmi skoro široké uplatnenie v biznise.

tam, kde si ju klienti často nevedia predstaviť. „Využitie má v bankách, vo výrobných závodoch i v energetických spoločnostiach. Príkladom je vzdelávanie v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci. Pomocou virtuálnej reality možno nasimulovať nebezpečné prostredie. Vďaka tomu, že si človek niečo v takomto prostredí vyskúša, sa výsledok učenia násobne lepší,“ vysvetlil.

Otvorená budúcnosť kryptomien

Budeme v budúcnosti platiť hotovosťou, eurami alebo virtuálnymi peniazmi? Nové trendy vo svete finančných tokov a platenia so sebou prinášajú viaceré zmeny, ktoré sa na konferencii živo diskutovali. Napr. fenomén Bitcoinu: stále síce valcuje prvé stránky novín, no už teraz je údajne jasné, že ním nikdy nebudeme platiť za kávu. „Otvoril dvere novým prúdom a bude výrazne reformovať bankovníctvo,“ zhodnotil ekonomický analytik Juraj Karpiš. Podľa neho sa však nestane bežným každodenným platidlom.

Kryptomeny majú aj ďalšie pozitívum. Marek Môcik, prezident združenia Blockchain Slovakia, v diskusii vyzdvihol, že vďaka anonymite finančných tokov napr. kryptomena Monero vracia do finančných transakcií znovu reálne bankové tajomstvo.

ZMPS

Ilustračné foto: Pixabay

Nový hovorca skupiny DanubiaTel

Od januára zodpovedá Matúš Benčík za komunikáciu telekomunikačných operátorov Swan a Swan Mobile. Do holdingu DanubiaTel prišiel z organizácie Globsec, kde pôsobil ako vedúci komunikácie. Predtým mal na starosti produktové riadenie v IT spoločnosti Asseco Solutions a v skupine J&T zastrelšoval digitálny marketing. V rokoch 2008 – 2009 bol redaktorom Hospodárskych novín.

RK

Návrat na čelo SAP Slovensko

Spoločnosť v januári vymenovala do funkcie generálneho riaditeľa Romana Knapa, ktorý vystrieda Richarda Gugu. Bude mať na starosti vedenie tímu a obchodné výsledky slovenskej i českej pobočky. Roman Knap pôsobí v SAP od roku 2008. V rokoch 2012 – 2014 bol generálnym riaditeľom SAP Slovensko, potom viedol SAP Česká republika. Do slovenského tímu sa teda vracia po štyroch rokoch. Pred rokom 2008 pracoval v spoločnostiach Oracle a KPMG Consulting.

SŠ

Nová šéfka marketingu Epsonu

Spoločnosť Epson ohlásila s príchodom nového roku personálnu zmenu vo funkcii Marketing & PR Coordinator CZ & SK. Kateřinu Bradáčovou, ktorá v tejto funkcii pôsobila od januára 2014, nahradila Kateřina Vymazalová. Prišla zo spoločnosti Huawei, kde pracovala

dva roky vo funkcii Marketing Manager CZ & SK. Predtým päť rokov viedla marketingový tím medzinárodného IT distribútora Asbis.

JK

VW Slovakia má nového hovorcu

Novým hovorcom najväčšieho výrobcu automobilov na Slovensku sa začiatkom roka stal Michal Ambrovič. V automobilke pracuje od roku 2013, ostatné tri roky pôsobil v oddelení vedenia projektov C-SUV. Pred nástupom do Volkswagenu pracoval ako hovorca a vedúci oddelenia komunikácie a HR v Centrálnom depozitári cenných papierov SR.

PT

Lenovo menuje Ivana Bozeva...

... za výkonného riaditeľa pre strednú a juhovýchodnú Európu. Rozšíri tak svoju doterajšiu zodpovednosť za juhovýchodné teritórium o trhy Poľska, Českej republiky a Slovenska. Ivan Bozev je v spoločnosti Lenovo, kde prešiel viacerými funkciami, viac ako 17 rokov. Má bohaté technické skúsenosti a bude zodpovedný za pokračujúci rast skupiny Lenovo PC v daných regiónoch. Sídliť bude v bulharskej Sofii.

VN

Billa s novou hovorkyňou

Od februára sa ňou stala Kvetoslava Kirchnerová. Zodpovedná bude za komunikáciu s médiami i za celkovú externú a internú komunikáciu spoločnosti na Slovensku. V oblasti PR pôsobí

13 rokov. Začínala ako ekonomická redaktorka v tlačovej agentúre SITA, kde sa venovala aj témam z oblasti retailu. Vyštudovala hospodársku politiku na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Doterajšia hovorkyňa Denisa Pernicová sa presúva na pozíciu marketingovej riaditeľky.

VN

Microsoft ČR a SR hlási zmenu

Česká a slovenská pobočka softvérového giganta bude mať od 1. marca nového generálneho riaditeľa. Rudolf Urbánek prichádza do Microsoftu po 16 rokoch pôsobenia v spoločnostiach T-Mobile Czech Republic a Slovak Telekom. V posledných rokoch zodpovedal za celkovú obchodnú stratégiu v oboch krajinách. Doterajšia šéfka, Biljana Weber, preberá vedenie segmentu podnikových aplikácií pre západnú Európu.

LČ

Nová tvár v UniCredit Bank

Od februára je členom predstavenstva a riaditeľom retailového a privátneho bankovníctva UniCredit Bank Tomáš Drábek. V bankovníctve pôsobí od roku 2001, z toho sedemnást rokov v skupine UniCredit. Kariéru začal v Bank Austria Creditanstalt a pokračoval v nástupníckej HVB Bank Czech Republic. Po vzniku UniCredit Bank Czech Republic v roku 2008 tu pôsobil na rôznych pozíciách prevažne v retailovom segmente.

ZĐ

share techsummit.sk bratislava

inovácie | technológie | lídri

15. 3. 2018

Hotel Radisson Blu Carlton

Zdieľanie -
ekonomika
budúcnosti?

HLAVNÝ PARTNER

PARTNER

DONOR

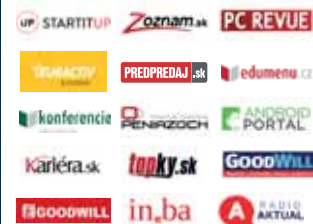
E-MOBILITY PARTNER

PODPORILI NÁS

MEDIÁLNI PARTNERI

DIGITÁLNY PARTNER

PRODUCTION PARTNER

ORGANIZÁTOR

ODBOBNÝ GARANT

Platobné praktiky v Európe

Aké sú vzťahy medzi správaním pri platení, platobnými podmienkami a vplyvom peňažných tokov na európsku ekonomiku a spoločnosť?

Nedávno zverejnená štúdia finančno-analytickej skupiny EOS Group s názvom „European Payment Practices 2017“ bola zameraná na firemnú klientelu. Analyzovala poznatky týkajúce sa miestnych platobných zvyklostí v 16 krajinách. Oslovení boli odborníci na manažment pohľadávok z 3 200 spoločností, ktoré majú ročné príjmy okolo 28 miliónov eur a 180 zamestnancov v priemere. Otázky cieľili na ich skúsenosti s platbami, na hospodársky vývoj krajiny aj riziká v manažmente pohľadávok.

Inkaso pohľadávok

Každá spoločnosť sa zameriava na likviditu – platí to v celej Európe. Vážnym problémom tu môžu byť meškajúce a nerealizované platby. Firmy uvádzajú, že až 23 % zákazníkov platí neskoro a 4 % nezaplatia vôbec.

Profesionálny manažment pohľadávok udržiava peňažný tok firmy.

Preto považujú za dôležité využívať služby vymáhania pohľadávok – až 40 % spoločností si na tento účel najíma špecializované firmy. Výsledok? Takto sa im ročne vracia 6 % obratu. Získaná likvidita predstavuje pre nich dôležitú podporu. Peniaze v najväčšej miere používajú na úhradu vlastných záväzkov (70 % účastníkov prieskumu), ďalej na udržiavanie či vytváranie pracovných miest

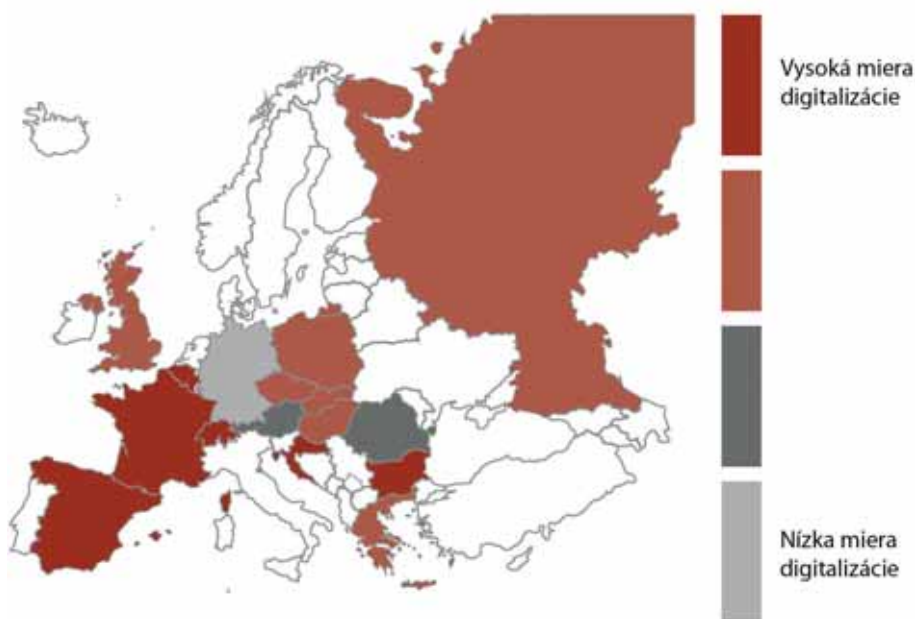
(47 %), na expanziu obchodnej činnosti (40 %) a na investovanie do finančného trhu (28 %) alebo výskumu a vývoja (28 %). Vďaka inkasu pohľadávok sa zabráni domíno efektu, spoločnosti zostávajú nad vodou a môžu investovať do svojej budúcnosti. Manažment pohľadávok tak možno chápať ako stimulátor firemného rastu.

Negatívne efekty neplatenia

Hlavným cieľom spoločnosti je hospodársky rast. Znamená to, že sa jednoznačne zameriavajú na svoju likviditu na konci hodnotového reťazca – aby mohli investovať, a tým posilniť rast firmy. Je to však možné, len ak zákazníci včas uhrádzajú svoje faktúry. Meškajúce a neuhradené platby vedú k finančným problémom, ba môžu ohroziť aj životaschopnosť firmy.

Priamymi dôsledkami zlej platobnej disciplíny klientov sú najčastejšie strata zisku (51 % respondentov), vyššie úrokové náklady

Digitalizácia vo fakturácii

Zdroj: prieskum skupiny EOS „European Payment Practices“ 2017/Kantar TNS 2017

a kvalifikovaných pracovníkov. V tomto kontexte je vždy cieľom zaistiť, aby zákazník pohotovo zaplatil. Nie vždy to však funguje. Nezanedbateľné percento majiteľov firiem priznáva, že ich fakturačné procesy nefungujú tak dobre, ako by mali. A aj to negatívne vplýva na platby. Formálne chyby fakturácie považuje za jeden z dôvodov zlej platobnej disciplíny firemných klientov 22 % účastníkov prieskumu.

Firmám chýba cash flow aj vinou chýb vo fakturácii.

Východiskom do budúcnosti by mohol byť digitalizovaný proces fakturácie, pozostávajúci z vysoko automatizovaného inkasa pohľadávok, ktoré je prispôbené potrebám zákazníka. Hoci podporný softvér pri fakturácii používa väčšina firiem, čiastkové

(43 %) a problémy s likviditou (41 %). Ďalšími následnými súvisiacimi rizikami bývajú strategické investície (28 %) a hrozba bankrotu (11 %).

Zlá platobná morálka negatívne ovplyvňuje ceny i pracovné miesta.

Dôsledky meškajúcich a nevykonaných platieb nie sú dôležité len pre dotknuté spoločnosti, ale aj pre ich externé prostredie. Častou reakciou na neuhradené platby býva totiž zvyšovanie cien (26 % firiem) a znižovanie počtu pracovníkov, resp. pozastavenie prijímania nových (24 %).

Platobné podmienky

Úmyselné neplatenie účtov nie je nezvyčajné naprieč celou Európou. V segmente B2B sa naň sťažuje 34 % oslovených spoločností; v segmente B2C dokonca až 38 %. Tento fenomén je vypuklejší vo východnej Európe (Rumunsko uvádza 50, Grécko 45, ČR 42 %) než v západnej (Belgicko 43, Rakúsko 41, Francúzsko 40, najmenej Nemecko 10 %). Zaujímavý je súvis neplatenia s platobnými podmienkami. V zásade platí, že čím kratšie sú lehoty, tým menej je neplatičov. V západnej Európe majú zákazníci na zaplatenie v priemere 33 dní; miera oneskorenej platby je 19 %. Najprísnejšie je Nemecko, ktoré stanovuje na zaplatenie faktúr iba 24 dní. Pritom však len 17 % zákazníkov túto lehotu nedodrží. Napr. Veľká Británia má dlhší časový rámec – 34 dní. Eviduje však aj vyšší

podiel (22 %) platieb po lehote splatnosti. Vo východnej Európe majú firemní zákazníci na zaplatenie faktúr oveľa viac času – priemerne 40 dní. Až 25 % z nich to však nedodrží. Najveľkorysejší k svojim klientom sú Gréci (47), Rumuni (37) a Slováci (36 dní).

Fakturačné procesy

Na zabezpečenie hladkých procesov v celom hodnotovom reťazci firmy a v prospech zákazníka je potrebných množstvo špeciálnych odborných poznatkov

procesy sú naďalej vecou personálu.

Až 55 % spoločností je presvedčených, že digitalizovaný proces fakturácie predstavuje finančnú výhodu, lebo vedie k vyššiemu počtu platieb načas. Pritom za „digitalizovaných“ sa považuje 51 %, avšak proces fakturácie má úplne digitalizovaný len 17 % z nich. Digitalizácia je teda ešte stále v mnohých európskych spoločnostiach huďbou budúcnosti.

EOS/DT

Ilustračné foto: Pixabay, SXC

Návrat likvidity prostredníctvom inkasa pohľadávok

	Západná Európa		Východná Európa	
1.	Nemecko	7,7 %	Rumunsko	13,4 %
2.	Francúzsko	7,3 %	Chorvátsko	11,6 %
3.	Spojené kráľovstvo	7,2 %	Česká republika	11,1 %

Štvrťstoročie so stavebným sporením

Je to tak – v novembri uplynulo 25 rokov odvtedy, čo sa na našom trhu objavil nový finančný produkt. Prišla s ním Prvá stavebná sporiteľňa a medzi Slovákmi urobil rozruch.

Základom stavebného sporenia je idea dlhodobejšieho kumulovania prostriedkov za výhodných podmienok, s možnosťou ich následného využitia na zlepšenie bývania.

Magnet: štátna prémie

To, čo robí stavebné sporenie takým príťažlivým, nie sú len samotné peniaze úročené výhodnou sadzbou. Atraktívny benefit predstavuje tiež štátna prémie, nepodliehajúca dani z príjmu. Hoci sa v priebehu rokov postupne znižovala, pre bežných ľudí ostáva stále zaujímavá.

Ďalšou výhodou je, že klient si sám stanovuje výšku cieľovej sumy, ktorú chce dosiahnuť. A nielen to – môže si zvoliť aj dobu trvania sporenia a jeho formu. Vklady sa dajú realizovať s mesačnou pravidelnosťou, ale aj nepravidelne či dokonca jednorazovo.

Výhodou stavebného sporenia je, že si ho možno presne naplánovať.

Najdôležitejšie teda je, že po istom čase má sporiaci človek k dispozícii finančnú položku, s pomocou ktorej si môže zmodernizovať byt či zariadenie domácnosti. S týmto cieľom môže nazbieranú sumu použiť už po dvoch rokoch. Samozrejme, peniaze si môže vybrať aj skôr, no bude to bez štátnej prémie. A po šiestich rokoch možno nasparené prostriedky použiť na čokoľvek.

Úvery a medziúvery

Veľmi pútavým atribútom stavebného sporenia je zákonný nárok na stavebný úver, ktorý vzniká automaticky každému, kto spori po určitú dobu a splní potrebné podmienky. Úver mu teda nemôže byť zamietnutý. Vďaka

tomu má šancu získať prostriedky na bývanie za naozaj dostupných podmienok aj ten, kto nespĺňa vekový či iný limit napr. na poskytnutie hypotéky. Predmetný úver má nízky a nemenný úrok počas celej doby splácania,

Zhodnotenie je po celú dobu sporenia garantované pevným úrokom.

pričom do určitej výšky – najčastejšie je to 50-tisíc € – nevyžaduje dokladovanie príjmov žiadateľa ani zabezpečenie nehnuteľnosťou. Získať nárok na stavebný úver trvá istý čas. Sú však i takí, čo by sa do zlepšenia svojho bývania najradšej pustili hneď. Takito nedočkavci môžu využiť medziúvery až do zaujímavých šesťciferných súm. A to dokonca bez počiatočného vkladu či predchádzajúceho sporenia.

Zacielené aj na deti či seniorov

Mohlo by sa zdať, že stavebné sporenie je prirodzene určené len pre mladších ľudí, ktorí majú stabilné zamestnanie, slušný pravidelný príjem, ale ešte si nestihli vybudovať vlastnú strechu nad hlavou. Áno, ide o hlavnú cieľovú skupinu. Avšak veľká konkurencia na tomto presýtenom trhu núti stavebné sporiteľne prichádzať s produktmi aj pre iné vekové skupiny obyvateľstva. Dnes je už napríklad stabilnou súčasťou ich ponukového portfólia detské stavebné sporenie, umožňujúce rodičom pripraviť svojim deťom lepší štart do budúcnosti. Niektoré produkty dokonca

počítajú s úmrtím rodiča – a prenášajú na stavebnú sporiteľňu jeho finančné záväzky.

Stavebné sporiteľne nezabúdajú ani na skôr narodených. Sporiacim klientom od 55 rokov veku napr. ponúkli vyplácanie renty ako prilepšenie k inému príjmu. Zvyšné peniaze na účte sa majú úročiť zvýhodnenou ročnou sadzbou. Starobným dôchodcom najnovšie ponúkajú aj okamžité úvery na financovanie bývania.

Tri subjekty na trhu

Prvá stavebná sporiteľňa bola na Slovensku naozaj prvá (začala v novembri 1992) a prirodzene získala najlepšiu východiskovú pozíciu voči konkurencii. Sama deklaruje 73-percentný podiel na trhu. Za 25 rokov pôsobenia uzatvorila s klientmi 4,5 milióna zmlúv, poskytla im takmer 600-tisíc úverov a bývanie celkovo podporila viac ako 10 miliardami eur.

Stavebné sporenie nepodlieha ekonomickým výkyvom ako iné finančné nástroje.

Wüstenrot stavebná sporiteľňa vznikla v marci 1993 a postupne si získala do 20 % trhu (odhad). V súčasnosti eviduje vyše 100-tisíc sporiteľských zmlúv a za ostatných 20 rokov vyplatila klientom na bývanie už 2 miliardy eur. ČSOB stavebná sporiteľňa prišla na scénu ako tretia v decembri 2000.

DT

Obrázok: PPN

Stavebné sporenie je zmysluplné

Detské sporenie Krôčik vytvára dieťaťu finančný vankúš do budúcnosti. Zároveň zabezpečí dieťa dvojakou poistnou ochranou.

Dnes sa často hovorí o nízkej finančnej gramotnosti a vysokej miere zadlženia. Stavebné sporenie je ten produkt, ktorý popri ostatných benefitoch poskytuje aj prirodzenú edukáciu. Učí klientov postupnému vytváraniu finančných rezerv, prevzatíu zodpovednosti za vlastnú finančnú situáciu či otázku bývania, navyká na zdravý prístup k výdavkom, resp. k hospodáreniu s disponibilnými zdrojmi. Klient si môže vyskúšať, aký dopad bude mať na jeho bežný život pravidelné odkladanie istej sumy z mesačného rozpočtu. Zistí to skôr, než bude povinný pravidelne splácať neskorší úver. Stále platí: „čo sa za mladi naučíš...“.

Nie je náhoda, že v roku 2017 si vo Wüstenrote klienti uzavreli sporenia v objeme

cieľových súm 302 mil. eur, čo je medziročne viac o 8,3 %. Detské sporenie Krôčik sa na nových zmluvách podieľalo takmer

22 percentami. Dlhodobu sa podiel sporenia pre deti pohybuje vo Wüstenrote stavebnej sporiteľni na úrovni 15 – 20 % z celkového sporenia, pričom ide o rastúci trend.

Detské sporenie je vo WSS zvýhodnené aj poplatkovo a ďalšími benefity. Zmluvu s cieľovou sumou 12 000 eur je možné uzavrieť len za 12 eur. Klient získa zdarma balik poistenia, ktorý zahŕňa úrazové poistenie dieťaťa a poistenie zákonného zástupcu pre prípad úmrtia (s dosporením pre dieťa až do výšky optimálneho ročného vkladu pre získanie plnej štátnej prémie). Dieťa je poistené počas celej doby trvania sporenia, max. až do veku 18 rokov. Prítom úročenie vkladov je 1 % ročne a k tomu od 2/2018 aj úrokový bonus 2 % na prvých 12 mesiacov sporenia. V neposlednom rade si klient sporením vytvára právny nárok na výhodný stavebný úver s garanciou nízkeho úroku na celú dobu splácania.

www.wuestenrot.sk,
*6060 (0850 60 60 60)

Život sa
mení rýchlo.

Využite nové krátkodobé alebo celoročné cestovné poistenie presne podľa vašich potrieb:

- **Jednoduché a prehľadné balíky poistenia** – poskytujú krytie najčastejších rizík, ktoré sa môžu vyskytnúť počas vašich ciest do zahraničia.
- **Nové poistné riziká, lepšie limity, vyššie poistné krytie.**
- **Poistenie rodiny za atraktívnu cenu** – inovatívny prístup k pojmu „rodina“, pod ktorým chápeme 2 dospelé osoby a maximálne 2 deti do 18 rokov bez nutnosti príbuzenského vzťahu.
- **Poistenie Concierge VIP služieb** – nonstop k dispozícii osobný asistent, ktorý pomôže s prípravou cesty, aj s objednaním doplnkových služieb počas nej (vstupenky, ubytovanie, manažment akcie a iné).
- **Možnosť poistenia aj chronických chorôb.**

Vyberte si vlastný balíček cestovného poistenia

wüstenrot

Prístup k úverom je od januára ťažší

Národná banka Slovenska pritiahla ručnú brzdu kvôli enormnému zadlžovaniu občanov.

Je to paradoxne dobrá správa – od 1. januára 2018 sa poskytovanie úverov sprísnilo. Napriek tomu ostávajú úvery na bývanie stále historicky najdostupnejšie.

Závazok, nie doplnok

Ide o ďalší krok v sprísňovaní regulácie poskytovania retailových úverov, ktorým Národná banka Slovenska reaguje na alarmujúce štatistiky. Slováci totiž v tempe zadlžovania predbiehajú nielen štáty eurozóny či Vyšehradskej štvorky, ale dokonca aj krajiny východnej Európy, ktoré práve „naskočili“ na vlnu dostupných hypoték. V roku 2017 ostalo Slovensko jedinou krajinou EÚ, v ktorej sa zadlženosť domácností každým rokom zvyšuje, nepretržite od roku 2005.

Slováci sa zadlžujú najrýchlejšie v Európe; NBS rozhodla pribrzdiť.

Ľudia akoby zabudli, že úvery nie sú populárny módný doplnok, ale záväzok na dlhé roky. A aj keď, našťastie, niektoré banky požadujú od klientov životné poistenie, stále je príliš málo ľudí zabezpečených tak, aby pri nečakankej udalosti neprišli o strechu nad hlavou. A to je zásadná chyba. Keďže na Slovensku tempo rastu dlhov prevyšuje rast ekonomiky aj príjmov domácností, rozhodol sa regulátor siahnuť po opatreniach na obmedzenie dopytu.

Čo sa zmenilo pri úveroch

Najväčšou zmenou je vôbec prvá regulácia spotrebných úverov v histórii. Slováci si ich začali vo veľkom brať, keď centrálna banka prakticky stopla stopercentné hypotéky a začala limitovať väčšinu úverov na úrovni 80 % hodnoty kupovanej nehnuteľnosti. A keďže spotrebné úvery majú pre kratšiu splatnosť vyšší úrok aj splátku ako úvery na bývanie, riziko nesplácania býva pri nich výrazne vyššie. Kým podiel zlyhaných úverov

na bývanie dosahuje 3,4 %, pri spotrebných úveroch je to až 8 %. A aj keď číslo vlni mierne kleslo, je stále rizikové.

V praxi to znamená, že banky pri schvaľovaní spotrebného úveru pripočítavajú k skutočným výdavkom ešte dvadsaťpercentnú rezervu. A potom, podobne ako pri úveroch na bývanie, navýšia úrok o dva percentuálne body, aby zistili, či dokážete splácať úver aj pri vyššom úroku.

Pri výdavkoch banky počítajú so životným minimom 200 eur na hlavného žiteľa, 140 eur na partnera a 90 eur na dieťa. Po odpočítaní životného minima banka posúdi, či žiadateľovi zostáva dosť na splátku.

Zmeny v daňovej bonifikácii

Pri úveroch na bývanie sa od januára zvýšila požadovaná rezerva z minuloročných 10 na 15 %; konečnú výšku 20 % dosiahne od júla. Aj pri úvere na bývanie sa samostatne testuje schopnosť splácať s úrokom navýšeným o dva percentuálne body.

K tomu pribudli ešte zmeny v daňovej bonifikácii. Bývalý štátny príspevok pre mladých ľudí do 35 rokov sa zmenil na daňový bonus, ktorý je jednoznačne nevýhodnejší ako doterajšia bonifikácia. Podľa prepočtu OVB Allfinanz Slovensko strata pri 50-tisícovom úvere za 5 rokov splácania predstavuje takmer 1 700 eur. Ak si mladý človek zobral úver ešte v roku 2017, o pôvodnú bonifikáciu nepríde. Tá sa týka až úverov poskytnutých v tomto roku.

Najst' lacnejšie bývanie alebo začať šoriť?

Kombinácia vyššej rezervy, testovania príjmu na navýšený úrok a nahradenia štátneho príspevku menej výhodným daňovým bonusom znamená, že úvery na bývanie sa stávajú menej dostupnými. To platí najmä pre ľudí s nižšími príjmami. V takom prípade majú dve možnosti: nájsť si lacnejšie bývanie alebo znížiť úver vlastnými úsporami.

Riziko nesplácania spotrebných úverov je dvakrát vyššie ako úverov na bývanie.

Z mojej praxe jednoznačne vidím, že sporenie nie je otázkou výšky zárobku, ale vecou osobnej zodpovednosti a zvyku, ktorý by si mal človek osvojiť od prvého zamestnania. Podstatné je šoriť pravidelne, hoci začnete aj s 20 eurami mesačne. Odložené rozhodnutie o sporení je totiž extrémne drahé. Ak človek odloží začiatok sporenia o desať rokov, musí šoriť až trikrát viac.

**Marián Búlik, finančný analytik
OVB Allfinanz Slovensko
Obrázky: PBY**

POISTENIE AUTA RÝCHLE A FÉROVÉ SLUŽBY

Vyskladajte si najvýhodnejšie poistenie auta podľa vlastných potrieb a platte len za to, čo si vyberiete. Ponúkame vám komplexnú ochranu vozidla a rýchlu a férovú likvidáciu poistných udalostí.

Poistnú udalosť môžete nahlásiť online alebo telefonicky na 0800 122 222 a sledovať priebeh jej likvidácie.

Kontaktujte nás a opýtajte sa na aktuálnu vernostnú akciu.

allianzsp.sk

Allianz
Slovenská poisťovňa

Zbierka Daruj jedlo mala úspech

Potravinová banka Slovenska (PBS) a Uber pripravili 25. januára v Bratislave tretí ročník zbierky trvanlivých potravín pre ľudí v núdzi Daruj jedlo. Cez aplikáciu Uber si mohol každý darca objednať auto, ktoré prišlo potraviny bezplatne vyzdvihnúť.

„Zbierka dopadla nad naše očakávania, tento ročník bol úspešnejší ako minulý,“ zhodnotil Marko Urdzik z PBS. „Chcel by som sa poďakovať spoločnosti Uber za iniciatívu, prístup i servis,“ dodal.

Darcovia za pár hodín vyzbierali skoro tonu potravín. Dary budú rozdelené klientom sociálnej výdajne Bratislava-Petržalka, ktorá spolupracuje s PBS.

Zloženie vyzbieraných potravín je veľmi pestré – najviac bolo múky, ryže, cukru a oleja, nechýbali ani cestoviny, konzervy či sladkosti. Potešili aj hygienické a kozmetické potreby. Najoriginálnejším darom bola farba na vlasy a luxusný parfum.

„Ďakujem všetkým našim cestujúcim, ktorí sa rozhodli prispieť. Zapojilo sa aj niekoľko firiem, ktorých štedré dary tiež veľmi pomôžu,“ povedal Tomáš Peťovský, generálny riaditeľ Uber pre Slovensko a ČR.

TP

Deťom zdravie na tanieri

Veľkoobchod Metro sa aj tento rok zasaďuje za zdravé stravovanie v školách. Priamo do školských jedální dodáva potrebné suroviny a jeho kuchári pomáhajú s prípravou jedál v kuchyniach vybraných škôl. Celkovo navštívili 6 takýchto zariadení v rôznych kútoch Slovenska a pre tamojších žiakov varili v rámci rozpočtu, do ktorého sa musí zmestiť každá škola. Ide už o druhý ročník úspešnej kampane, ktorú vlní rozbehol známy šéfkuchár Metro Vojto Artz.

Opäť hrala prím ryba – ako zdravá zložka stravy a hlavná surovina. Žiaci a študenti si pochutnali na lososovi, sumčekovi africkom, ale aj ostriežovi. Práve ryby sú dôležitou súčasťou zdravej stravy, ktorú odporúčajú odborníci. Dôvod? Jedinečný zdroj omega mastných kyselín, vitamínov, minerálov a kvalitných bielkovín.

„Záleží nám na tom, aby deti mali na tanieri nielen chutné, ale aj zdravé a výživovo plnohodnotné jedlo. Školským jedálňam chceme vnuknúť zdravšiu inšpiráciu a presadzovať pozitívne trendy a nové technologické postupy pri stravovaní žiakov,“ povedal Jan Žák, generálny riaditeľ spoločnosti Metro Slovensko.

SC

Pre lepšiu hygienu na školách

Na počiatku projektu „Domestos pre školy“ bol veľký prieskum toho, v akom stave sa nachádzajú toalety na našich materských a základných školách. Výsledok? Mierne znepokojujúci. A aj keď sa tento rok uskutočnil už štvrtý ročník súťaže, stále je čo vylepšovať. Celkom sa ho zúčastnilo 933 materských a základných škôl na Slovensku, čiže asi každá piata. O tom, že záujem z roka na rok narastá, svedčí fakt, že je to viac ako dvojnásobok škôl zapojených v roku 2015. V rámci projektu plnia školy a ich žiaci najrôznejšie kreatívne aktivity týkajúce sa zásad hygieny a zlepšenia prostredia školských toaliet. Súťaž sa vlastne o prostriedky na rekonštrukciu.

Odvzdania výherných šekov deviatim víťazným školám spoločnosťou Unilever sa zúčastnili i partneri projektu – značky sanitárneho vybavenia a obkladov Rako a Jika. „Súťaž bola koncipovaná interaktívne, zúčastnili sa jej učitelia, žiaci i rodičia. Mnohé školy však podporovalo aj širšie okolie a chuť zvíťaziť tak spojila doslova celú dedinu. Všetky zapojené skupiny sa významne podieľali na tom, aká úspešná bude ich škola,“ povedal k projektu brand manager značky Domestos Vojtěch Buřič. Víťazom osobne zablahoželala aj moderátorka Miriam Kalisová, ktorá je už druhý rok hrdou ambasádorkou projektu.

BV

Česko-Slovenský ples pre charitu

Koncom februára sa v Obecnom dome v Prahe konal už 5. ročník Česko-Slovenského plesu, ktorého hlavnou ideou je zbližovanie oboch národov. Tento rok si pripomínáme 100. výročie vzniku spoločnej republiky. Organizátori preto podujatie poňali v tomto duchu a tisícka účastníkov sa naozaj mohla cítiť ako v 20. a 30. rokoch minulého storočia. Ich atmosféra dýchala nielen z výzdoby sál a siení, ale aj z hudobného programu či plesového menu. Prichádzajúcich hostí vítala čestná stráž legionárov, dohliadajúca na vitrínu s originálom zástavy Československej národnej rady, ktorú v roku 1918 v Paríži navrhol M. R. Štefánik. Prekvapením bol krátky spomienkový film o prvom prezidentovi T. G. Masarykovi.

Ples sa teší mimoriadnej obľube – hlásil vypredané už mesiac pred konaním. Prišlo naň mnoho vzácných osobností diplomatického, podnikateľského i spoločenského života oboch krajín. Spomeňme aspoň ministerku práce ČR Jaroslavu Němcovú,

hajtmanu Stredočeského kraja Jaroslavu Jermanovú Pokornú, primátorku Prahy Adrianu Krnáčovú, primátora Bratislavy Iva Nesrovnala či europoslancu Eduarda Kukana. Súčasťou programu bol už tradične osobný pozdrav Lucie Hablovičovej, ambasádorky charity plesu. Tá vyberá projekt, ktorý ples podporí. Tento rok to bude občianske združenie APPA, ktoré pomáha telesne postihnutým.

ZM

Prečo a ako darovať dve percentá z dane

Daňovníci môžu aj tento rok darovať príslušné percento svojich daní neziskovým organizáciám alebo iným určeným prijímateľským subjektom.

Azda každý u nás vie, že v tomto období roka sa mnoho organizácií tzv. tretieho sektora uchádza o dve percentá z našich daní. Nie je to však celkom presné, lebo súčasné pravidlá hovoria o rozmedzí 1 – 3 %. Preto je vhodné ozrejmiť si viac.

Kto sú prijímatelia

Ich aktuálny zoznam vedie Notárska komora SR a na jej webstránke si ho môžete podrobne preštudovať. V zmysle zákona môžu byť prijímateľmi príslušnej časti zaplatenej dane občianske združenie, nadácia, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby, neinvestičný fond, účelové

Spoločnosti môžu poukázať 1 % zaplatenej dane; za istých podmienok až 2 %.

zariadenie cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, organizácia s medzinárodným prvkom, Slovenský Červený kríž, subjekt výskumu

a vývoja alebo Fond rozvoja odborného vzdelávania a prípravy.

Časť zo svojich daní tak môžete nasmerovať napr. do oblasti vzdelávania, ochrany zdravia, prevencie, liečby a resocializácie drogovo závislých, ďalej do rozvoja mladých športovcov, poskytovania sociálnej pomoci, zachovania kultúrnych hodnôt, ochrany ľudských práv, ochrany a tvorby životného prostredia, tiež do vedy a výskumu či dobrovoľníctva. Záleží len na vašom zodpovednom výbere.

Rozdielne pravidlá pre PO a FO

Vo všeobecnosti sa dá povedať, že kto platí dane, môže časť z nich darovať. Pre právnické osoby platí základné pravidlo: určeným subjektom môžu poukázať jedno percento. Túto hranicu môžu zdvojnásobiť v prípade, ak v príslušnom zdaňovacom období darovali

vlastné financie vo výške minimálne 0,5 % zo zaplatenej dane daňovníkom, ktorí nie sú založení alebo zriadení na podnikanie. Dané percento pritom môžu rozdeliť viacerým prijímateľom.

Správca dane vyhovie iba tým subjektom, ktoré voči nemu nemajú podľžnosti.

Možnosti fyzických osôb sú trochu iné. Podporiť smú len jeden vybraný subjekt – a to spravidla dvoma percentami. Môže to byť aj viac (až tri percentá), no len vtedy, ak daňovník počas zdaňovacieho obdobia vykonal aspoň 40 hodín dobrovoľníckej činnosti. Samozrejme, správcovi dane musí o tom doložiť potvrdenie.

Rozhodne daňový úrad

Treba pripomenúť, že poukázaná suma príde na príslušný účet len v prípade, ak budú dodržané zákonné podmienky. Jednou z nich je, aby daňovník ani prijímateľ nemali voči daňovému úradu žiadnu podľžnosť. Správca

dane po kontrole údajov a podmienok má na prevod peňazí trojmesačnú lehotu.

DT

Ilustračné foto: Pixabay

Liga proti rakovine pomáha už 28 rokov

... onkologickým pacientom a ich rodinám, a to aj vďaka pravidelnej podpore verejnosti. Spomeňme napríklad úspešný projekt „Náhradný domov“. Rodičia detí z celého Slovenska, hospitalizovaných v Bratislave alebo Košiciach, môžu využívať ubytovacie zariadenia Ligy v blízkosti nemocníc. Pre dieťa je veľmi dôležité, aby v čase jeho liečby bol rodič pri ňom.

Pre pacientov a ich blízkych je tu aj bezplatná telefonická a mailová Onkoporadňa. Prostredníctvom nej sa môžu obrátiť so svojimi problémami a otázkami na odborníkov

z rôznych oblastí – príkladom je Sieť psychológov, ktorá funguje v rámci slovenských regiónov.

Liga každoročne organizuje relaxačné pobyty pre onkologických pacientov, kde si po náročnej liečbe môžu fyzicky a psychicky oddýchnuť, načerpať nové sily a zoznámiť sa s tými, ktorí sa ocitli v podobnej situácii. Podpora od ľudí, ktorí vám rozumejú, je totiž nielen v čase liečby, ale aj po nej nesmierne dôležitá.

Projekt „Rodinná týždňovka“ je určený rodinám, v ktorých jeden z rodičov je onkologickým pacientom. Cieľom pobytu je nasmerovať rodiny, ako spoločne prekonávať ťažké obdobie v ich živote. Rodičia si môžu vymeniť

skúsenosti, rady, majú priestor navzájom sa podporiť a zdieľať svoje príbehy.

Onkologickým pacientom a rodinám, ktoré sa vplyvom ochorenia ich člena ocitli v hmotnej núdzi, Liga priebežne pomáha finančnými príspevkami. Okrem toho v Bratislave, Martine a Košiciach má svoje Centrá pomoci, ktoré poskytujú denné služby pacientom. Toto všetko by však nedokázala bez vašej pravidelnej podpory, a to aj vďaka venovaným 2 % z daní. Za každé venované percento vám už teraz ďakujeme, pretože dokáže veľa. Formulár príslušného vyhlásenia nájdete na webe www.lpr.sk. Ligu môžete podporiť aj počas zbierky Deň narcisov v piatok 13. apríla.

NŠ

DOPRAVA

Posolstvo odborníkov je jasné: viaceré technológie pohonov budú existovať vedľa seba a každá z nich bude mať svoje miesto. Vráťane klasických spaľovacích motorov. Ich technologická agenda sa však zmení – kým doteraz bola sústredená na spotrebu, v budúcnosti sa bude zameriavať na uhlíkovú stopu.

Detaily si prečítajte v nasledujúcom článku.

Spaľovacie motory sa stále vyvíjajú: nový Skyactive-X môže jazdiť na benzín i naftu.

Najlepší druh pohonu vozidiel sa stále hľadá

Majú spaľovacie motory v autách budúcnosť? Prežije vôbec nafta ako palivo? Prevalcujú elektromobily svetový trh s motorovými vozidlami?

Aj na tieto nástoživé otázky sa pokúša odpovedať štúdia nadnárodnej auditorskej a poradenskej skupiny KPMG – Global Automotive

Executive Survey 2018, sprístupnená v januári. Mapuje názory 907 vrcholných predstaviteľov automobilového aj IT priemyslu zo 43 krajín; pritom obrat polovice oslovených spoločností presahuje 10 mld. dolárov. Prieskumu sa zúčastnilo aj 2 154 spotrebiteľov.

Spaľovacie motory ešte neodchádzajú

Napriek technologickým turbulenciám posledných rokov sa zdá, že klasické pohony budú so svojimi alternatívnymi náprotivkami

ešte nejaký čas koexistovať. S konštatovaním, že motory s vnútorným spaľovaním (ICE) budú ešte veľmi dlho dôležitejšie ako elektrické pohony, súhlasilo až 77 % respondentov. Nesúhlas prejavilo iba 15 %.

Vyzerá to, že – ako doteraz – aj v budúcnosti budú existovať viaceré technológie pohonov. Rozdielna vyspelosť trhov, ekonomického bohatstva i národných záujmov vedie k rôznym regionálnym distribúciám automobilov s ICE, hybridov, BEV (vozidiel s elektrickými batériami) a FCEV (elektrických áut s palivovými článkami). Tieto rozdiely sú

Vodík je perspektívnym alternatívnym palivom.

výsledkami rôznych agend vlád či lobistov v oblasti emisií CO_2 a NO_x .

Je jasné, že nové elektrické pohonné technológie sú najdôležitejšími kľúčovými trendmi. Výsledky prieskumu však ukazujú, že viac ako tri štvrtiny vedúcich pracovníkov naďalej veria spaľovacím motorom, ba považujú ich za najdôležitejšiu technológiu súčasnosti. A pri využití biopalív a syntetických palív ešte na dlhší čas.

Iný pohľad spotrebiteľov

V porovnaní s vedúcimi pracovníkmi majú spotrebiteľia na budúcnosť ICE pesimistický pohľad. Prevažná väčšina (79 %) zvažuje nákup svojho ďalšieho vozidla už s alternatívnou technológiou pohonu alebo s hybridnou. Táto zmena myslenia smerom k prijatiu nových technológií súvisí s technickými vylepšeniami v alternatívach hnacieho motora.

Takmer každý druhý spotrebiteľ už uprednostňuje nejaký hybridný automobil, a to pred ICE, BEV aj FCEV. Na otázku „Ktorú technológiu pohonu by ste si vybrali, keby ste si mali v nasledujúcich piatich rokoch kúpiť auto?“, boli reakcie oslovených takéto: 49 % hybridné elektrické vozidlo, 21 % ICE, 20 % BEV a 9 % FCEV. To odhaľuje krátkodobý nesúlad medzi preferenciami spotrebiteľov a výkonných riaditeľov, u ktorých sa hybridné automobily nachádzajú len na štvrtom mieste.

Za zmienku stojí aj názor vedúcich pracovníkov oslovených firiem na budúci vývoj podielu jednotlivých druhov pohonov. Kým pre rok 2020 predstavuje podiel ICE ešte 90 %, o ďalších 20 rokov to má byť už len 25 %! Trh v roku 2040 by pritom mal byť rozdelený veľmi rovnomerne: BEV 26, ICE a FCEV po 25 a hybridy 24 %.

Zotaví sa diesel?

Naftové motory sú v autopriemysle veľmi kontroverznou témou. Po „Diesel gate“ v roku 2015 sa ekologické nedostatky takýchto vozidiel vo veľkej miere diskutovali medzi politikmi, vedúcimi predstaviteľmi priemyslu aj médiami, čo ovplyvnilo preferencie spotrebiteľov. Nákup dieselového auta už nie je voľbou pre 65 % z nich. Názory sa však

Syntetické a bio palivá môžu spaľovacím motorom predĺžiť perspektívu.

regionálne líšia. V západnej Európe, kde sa diskutuje dokonca o plošných zákazoch, odporuje dieselovým vozidlám najviac (70 %) spotrebiteľov. Vo východnej Európe zasa 52 % preferuje naftu – hlavne pre nákladové výhody a dlhšiu trvanlivosť motora.

Z tých spotrebiteľov, ktorí už nechcú diesel,

by si namiesto neho 42 % kúpilo hybrid, 26 % elektrický automobil, 22 % vozidlo poháňané benzínom a 7 % auto s motorom na zemný alebo skvapalnený plyn. Zvyšné tri percentá uviedli, že by prehodnotili nákup dieselu, keby jeho cena klesla a nemuseli by sa obávať regulácie.

Vedúci pracovníci sú v otázke budúcnosti nafty optimistickejší. Podiel tých, ktorí veria, že je mŕtva, sa v porovnaní s minulým rokom znížil. Až 72 % z nich sa stotožnilo s predpokladom, že „Diesel gate“ síce povedie k zníženiu dopytu po motorovej naftě na vyspelých trhoch, čo zníži cenu palív, ale môže to mať opačný efekt – vyšší dopyt po dieselových vozidlách na neregulovaných trhoch.

Treba sa poučiť

Prieskum naznačuje, že diesel nie je – a nikdy nebol – technologicky mŕtv. No momentálne je sociálne neprijateľný. Možno však pochybovať, či sa firemné a národné politické záujmy hladko vyrovnajú s ekologickými ideálmi.

A tak nafta má dobrú šancu prežiť súčasnú búrku, ale za predpokladu silnejšej regionálnej a segmentovej diferenciácie. Výrobcovia však musia podniknúť príslušné kroky a poučiť sa z minulosti. Ekonomické výhody by totiž nedokázali kompenzovať pokračujúce nedodržovanie ekologických noriem.

KPMG/DT

Foto: AMP

Nissan mení budúcnosť jazdenia

Na veľtrhu CES v Las Vegas predviedla spoločnosť Nissan výsledky výskumu, ktoré umožnia vozidlám interpretovať signály z mozgu vodiča, a tým zmeniť spôsob, ako ľudia so svojimi autami komunikujú. Firemná technológia Brain-to-Vehicle (alebo B2V) sľubuje zrýchliť reakčný čas a priniesť vozidlá, ktoré sa vedú prispôbovať vodičom.

„O autonómnom riadení má väčšina ľudí veľmi neurčitú víziu, v ktorej prenecháva kontrolu strojom,“ uviedol Daniele Schillaci, výkonný viceprezident spoločnosti Nissan. „Technológia B2V robí presný opak – využíva signály z mozgu vodiča, aby bola jazda ešte vzrušujúcejšia a príjemnejšia.“

Vodič má na sebe zariadenie merajúce aktivitu mozgových vln, ktorú následne analyzujú autonómne systémy. Tie vďaka predvídaní zamýšľaného pohybu dokážu otočiť volant alebo spomaliť vozidlo o 0,2 až 0,5 sekundy rýchlejšie než vodič.

B2V je poslednou novinkou v oblasti Inteligentnej mobility Nissan – firemnej vízie o transformácii spôsobu riadenia automobilov, ich pohonu a úlohy v živote spoločnosti.

PK

Tuning pre nové Audi

Švédsky tuningový špecialista BSR nezaľhá ani v zime a performance trh priebežne zásobuje zaujímavými novinkami. Jednou z posledných sú individuálne vyvinuté tuningové kity pre model Audi Q2, o ktorom marketingové publikácie hovoria s otáznikom, či ide o SUV, kompakt alebo kupé. Ten teraz vie ponúknuť bezpečný výkon 224 koní, točivý moment 471 Nm a skrátiť pružné zrýchlenie na 4. rýchlostný stupeň o nádherných 36 %. Vďaka unikátnemu PPC3 Tuning systému ponúka BSR skvelé riešenie pre najpredávanejšie motorizácie 1.4 TSI a 2.0 TDI.

Preprogramovanie vozidla prebieha ľahko cez diagnostickú zásuvku OBD a je otázkou doslova len pár minút.

MH

Škoda Karoq je dvojnásobne česká

Svoje nové kompaktné SUV vyrába automobilka od konca júla 2017 v českých Kvasinách; s predajom začala v októbri. Reakciou na vysoký dopyt je spustenie výroby tohto modelu aj v Mladej Boleslavi, a to od začiatku roka. Do novej výroby vo svojom hlavnom závode spoločnosť investovala približne 16,6 milióna eur, pričom denne tu vyrobí až 320 vozidiel Škoda Karoq.

Toto auto kombinuje pre značku typický emocionálny dizajn s mimoriadnou ponukou priestoru, novými asistenčnými systémami a so silným, no hospodárnym motorom. Cestujúci majú k dispozícii individuálne programovateľný digitálny prístrojový panel. Displej možno personalizovať a pripojiť s infotainmentom. Vďaka LTE modulu a WiFi hotspotu sa dá kedykoľvek pripojiť na internet.

V rámci Stratégie 2025 sa značka Škoda v nasledujúcich rokoch zameria predovšetkým na kategóriu SUV. Pred rokom odštartovala svoju ofenzívu modelom Kodiaq, modelom Karoq v nej pokračuje. „Silný dopyt po našich SUV modeloch potvrdzuje, že Karoq

a Kodiaq sme na trh uviedli v správnom čase,“ hovorí Michael Oeljeklaus, člen predstavenstva spoločnosti zodpovedný za oblasť výroby a logistiky.

Karoq je jediným modelom značky Škoda, ktorý sa vyrába v oboch závodoch v ČR. **RR**

Daimler uviedol MBUX

Revolučný informačný a zábavný systém MBUX (Mercedes-Benz User Experience) je orientovaný na zážitok používateľa. Do sériovej výroby ho uvedú zároveň s novými službami „Mercedes me“ v novej triede A. Tento intuitívny multimediálny systém s pokročilým ovládaním sa vďaka umelej inteligencii dokáže učiť a prispôbovať potrebám užívateľa. Svetovú premiéru mal v januári na veľtrhu spotrebiteľskej elektroniky CES v Las Vegas.

Využíva kokpit so širokouhlou obrazovkou s vysokým rozlíšením, zobrazenie navigácie s technológiou rozšírenej reality, ako aj inteligentné ovládanie hlasom. Komplexnú koncepciu ovládania vytvára súhra dotykového displeja, dotykového poľa na stredovej konzole a tlačidiel dotykového ovládania na volante. Displej ponúka tri úrovne obrazovky – s rastúcou hustotou informácií.

MŽ

Alaskan sa nezľakne žiadneho terénu

Tento nový pick-up firmy Renault je stvorený pre dobrodružstvo a poznávanie nového. Zaujme dizajnom a výnimočnými terénymi

vlastnosťami. Prvýkrát sa predstavil v roku 2016 v Kolumbii a na latinskoamerickom trhu zaznamenal úspech. Na jeseň prišiel aj do Európy; u nás je dostupný od novembra 2017.

Alaskan prináša robustnosť aj komfort, vďaka viacprvkovému zaveseniu zadnej nápravy má vynikajúce jazdné vlastnosti a ľahko sa ovláda. Motor s objemom 2,3 litra robí z modelu jeden z najúspornejších pick-upov; kombinovaná spotreba je 6,3 l/100 km. Prístrojovej doske dominuje 5-palcový farebný TFT displej, ktorý ukazuje vodičovi údaje o jazde. Centrálna konzola ponúka multimediálny systém so 7-palcovým farebným dotykovým displejom. Vďaka unikátnej sieti popredajných služieb Renault Pro+ si môže zákazník prispôbiť vozidlo vlastným potrebám.

MP

Spotreba paliva v meste/mimo mesta/kombinovaná: 15,8 – 5,9/9,7 – 5,0/11,9 – 3,3 l/100 km.
Emisie CO₂ kombinované: 278 – 78 g/km.

Voliteľná výbava v hodnote 6 000 €¹ v cene vozidla

GLE a GLE kupé

Servis na 6 rokov alebo
do 160 000 km v cene vozidla

¹ Vrátane DPH. Platí pre GLE a GLE kupé a objednávky prijaté do 31. 3. 2018.
Viac informácií o ponuke na www.mercedes-benz.sk.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

SR obhájila svetové prvenstvo

Na Slovensku sa podľa Zväzu automobilového priemyslu SR aj v minulom roku vyrobilo viac ako milión vozidiel. Produkcia v závodoch Volkswagen Slovakia, Kia Motors Slovakia a PSA Group Slovakia dosiahla podľa predbežných výsledkov viac ako 1 025 000 kusov. Podiel výroby automobilov na celkovej priemyselnej produkcii dosiahol 44 %. Odvetvie sa na priemyselnom exporte Slovenska podieľalo 35 percentami. Slovensko už niekoľko rokov vedie svetový rebríček v počte vyrobených automobilov na tisíc obyvateľov. V roku 2017 si počtom 189 vozidiel prvenstvo udržalo.

„Číslo sú veľmi dobré a výsledok nás teší,“ komentoval prezident zväzu Juraj Sinay. „Tento rok však bude kritický. Pokiaľ neodstránime hlavné bariéry v automotive sektore, tieto výsledky sa nepodari dlhodobo udržať a výkonnosť odvetvia začne klesať,“ upozornil.

DT

Hyundai i30 kombi

Spokojnosť v Hyundai

Rok 2017 bol pre túto značku na Slovensku výnimočný: po prvýkrát v histórii predala viac ako 7-tisíc nových vozidiel. Majiteľov si našlo presne 7 229 áut, čo predstavuje medziročný nárast 8 %. Vďaka tomu sa Hyundai stala treťou najpredávanejšou automobilovou značkou u nás s trhovým podielom 7,0 %. Významnou bola aj skutočnosť, že až päť mesiacov uplynulého roka bola jednotkou v predaji súkromnej klientele.

Najpredávanejším modelovým radom sa stala i30 (2 610 kusov), predstavujúca trhovú podiel v kategórii C1 na úrovni 12,5 %. Prítom až 57 % slovenských zákazníkov sa rozhodlo pre verziu kombi. Najčastejšie si vybrali auto s benzínovým motorom (61 %) a so 6-stupňovou manuálnou prevodovkou.

Minulý rok bol veľmi úspešný aj pre Hyundai Tucson, ktorý zaznamenal takmer 16 % podiel na predaji všetkých SUV kategórie C. Celkovo sa ho predalo 2 262 kusov. V kategórii malých osobných automobilov sa darilo modelu i20 s 1 321 predanými kusmi. Stal sa tak trhovou trojkou značky, pričom klienti uprednostňovali najmä klasický 5-dverový hatchback.

MK

Luxusný crossover Lexus

Na januárovom autosalóne v Detroiti ukázal Lexus podobu nového koncepčného modelu LF-1 Limitless. Kombinuje mimoriadne jazdné schopnosti s luxusom, technológiami, inováciami a najmodernejšími dizajnovými prvkami. Koncept môžu poháňať palivové články, hybridný systém, plug-in hybridný pohon, zážihový motor alebo len elektromotor.

Základom uhladeného, ale zároveň dravého dizajnu je predstava prechodu medzi hladkou tečúcou hmotou a pevným telesom s ostrými tvarmi. Kľúčový prvok predstavuje maska chladiča v tvare vretena. Použité detaily vyvolávajú dojem, akoby toto vreteno vychádzalo

až zo zadnej časti vozidla.

Kokpit bol navrhnutý tak, aby sa vodič mohol vždy plne sústrediť na aktuálnu situáciu. Preto tu namiesto analógových otočných ovládačov a tlačidiel nájdeme minimalistický displej či ovládacie prvky aktivované pohybom. K luxusnej atmosfére modelu prispievajú tiež technológie umožňujúce jazdu bez zásahov samotného vodiča – vďaka elektronicky ovládanému riadeniu, brzdeniu, zrýchľovaniu, osvetleniu a signalizácii. Štvorrozmerný systém navigácie rozširuje tradičnú navigačnú sústavu o dimenziu času.

PT

Najbezpečnejšie vozidlo roka 2017

Na prestížnom udeľovaní cien Euro NCAP 2017 bol za najvyššiu bezpečnosť v triede off-road a tiež za celkovo najlepšie vozidlo vyhlásený model XC60 spoločnosti Volvo Cars. V kategórii ochrany dospelých cestujúcich dosiahol takmer dokonalé skóre 98 percent. Preukázal tiež jasnú prevahu v kategórii bezpečnostných asistenčných systémov. Získal tu skóre 95 percent – o 20 bodov viac ako jeho najbližší konkurent spomedzi

veľkých terénnych vozidiel. Opäť sa tak potvrdilo vedúce postavenie spoločnosti Volvo v oblasti automobilovej bezpečnosti.

„Našu víziou je, aby po roku 2020 nikto nezahynul ani sa vážne nezranil v novom vozidle značky Volvo,“ povedala Malin Ekholmová, viceprezidentka Volvo Cars Safety Centre. Úspech modelu XC60 svedčí o naplňovaní tejto firemnej vízie.

PŠ

Prologis aktívny v krajinách SVE

Prologis, globálny líder v oblasti logistických nehnuteľností, oznámil výsledky svojej obchodnej činnosti v strednej a vo východnej Európe za rok 2017. V tomto regióne prenajal celkovo 1,6 milióna metrov štvorcových. Nové nájomné zmluvy sa vzťahovali na viac ako 500 000 m², predĺžené zmluvy na viac ako milión m². Zvyšok tvorili krátkodobé prenájmy. Miera obsadenosti dosiahla rekordných 97,4 %. Na konci roku predstavovalo portfólio spoločnosti v SVE 4,4 mil. m². Čo sa týka investičných aktivít, v roku 2017 postavil Prologis 15 budov s celkovou rozlohou 275 000 m². Všetky dokončené boli z 95 % prenajaté.

„Je príhodné, že 20. výročie pôsobenia našej spoločnosti v Európe pripadlo práve na tak obchodne úspešný rok, akým bol ten minulý,“ komentoval výsledky Martin Polák, senior vice-prezident a riaditeľ pre región SVE. „To dokazuje, že zákazníci oceňujú naše vysokokvalitné budovy v excelentných lokalitách a zároveň vynikajúce služby, ktoré poskytujeme pri správe našich nehnuteľností,“ dodal.

Na Slovensku Prologis vlni prenajal 218 500 m² priestorov a na konci roka dosiahla obsadenosť 98,9 %. Postavil päť budov s rozlohou 104 200 m² a začal výstavbu ďalších piatich s celkovou plochou 95 500 m². „Naše objekty

vykazovali počas minulého roka skvelé výsledky, s plnou retenciou zákazníkov. Začali sme tiež výstavbu dvoch nových budov s rozlohou 62 300 m² v Prologis Park Nitra, ktorý je už vopred prenajatý desiatim zákazníkom,“ podčiarkol Martin Baláž, riaditeľ pre prenájom a výstavbu spoločnosti Prologis v ČR a SR.

BD

Rozširovanie doručovacích služieb

Medzinárodná prepravná a logistická spoločnosť Gebrüder Weiss rozširuje svoje služby doručovania do domácností vo východnej Európe. Služby etablované na rakúskom trhu sú odtiaľ dostupné aj v Českej republike, Chorvátsku, Maďarsku a na Slovensku pod názvom „GW pro.line home“. Produkt zahŕňa doručovanie tak malých, ako aj veľkoobjemových zásielok, expresné dodávky do 24 alebo 48 hodín, doručenie veľkých zásielok dvojosádkou, telefonické avízo, ako aj dobierku a manažment vratiek. Pri doručení zásielky koncovému zákazníkovi firma zabezpečí aj montáž nábytku či pripojenie a inštaláciu elektrospotrebičov. Gebrüder Weiss pôsobí v odvetví doručovania do domácností už dvanásť rokov a v Rakúsku

predstavuje lídra na trhu. V roku 2017 tu spoločnosť doručila okolo 300-tisíc zásielok. Najväčší dopyt pritom zaznamenala v oblasti doručovania nábytku, domácich spotrebičov a spotrebnej elektroniky (bielej a čiernej techniky). V krátkodobom horizonte plánuje rozšíriť službu „GW pro.line home“ aj na ďalšie krajiny vo východnej Európe.

Firma Gebrüder Weiss má cca 6 500 zamestnancov, 150 vlastných pobočiek a jej ročný obrat predstavuje viac ako 1,36 miliardy €. Vďaka tomu patrí k popredným prepravná-logistickým spoločnostiam v Európe.

VN

Na obale záleží

Počty zásielok z e-shopov neustále rastú. Podľa šéfa nákupného poradcu Heureka Tomáša Bravermana minuli Slováci na internetových obchodoch za celý rok 2017 takmer 937 miliónov eur, pričom medziročný nárast obratu e-shopov dosiahol 15 %. Tradične najsilnejšia býva vianočná sezóna, ktorá tvorí asi tretinu obratu.

„Predvianočné obdobie ukázalo, že najväčším problémom, ktorý so sebou nárast online nakupovania prináša, je doprava,“ hovorí Petra Člupná, vedúca oddelenia obalov prepravnej spoločnosti Geis. „A pre bezpečnú dopravu je veľmi dôležité zabalenie tovaru,“ dodáva. Na tieto účely má firma špeciálne oddelenie, pričom pre niektorých klientov obalové materiály sama vyvíja a vyrába.

Geis podľa P. Člupnej dokáže zabalíť všetko: od kozmetiky cez motory až po technologické celky veľkých priemyselných koncernov, už od jedného kusu a bez obmedzenia veľkosti či tvaru. Vďaka vlastnej drevovýrobe vie firma rýchlo zareagovať na individuálne požiadavky zákazníkov.

DS

GW18012311

Nezmeškajte logistickú udalosť jari!

→ **LOG-IN #12**

→ **19. APRÍL 2018**

→ **BRATISLAVA**

NAVŠTÍVTE:

LOG-IN.SK

+421 911 203 179, tereza.paleckova@atoz.sk

ZLATÝ PARTNER
FÓRA:

STRIEBORNÍ PARTNERI
FÓRA:

BRONZOVÍ PARTNERI
FÓRA:

PARTNER
LBM:

ŠPECIÁLNY PARTNER
FÓRA:

PARTNER TECHNIKY:

PARILLASOUND®

MEDIÁLNI PARTNERI:

SL

Tap

SB

Zap

GoodWILL

GoodWILL

LOGISTICKÝ MONITOR

IT Systémy

ORGANIZÁTOR:

atozlogistics

SLUŽBY

S

O Devíne sa často píše ako o najmalebnejšej miestnej časti Bratislavy. Laik by povedal, že mať tu hotel a podnikať, to musí byť zlatá baňa. Realita však môže byť celkom iná...

Viac sa dozviete z nasledujúceho rozhovoru.

Hotel Hradná brána

Devín – historicky zaujímavá, krajinne atraktívna, turisticky príťažlivá lokalita Slovenska. Oplatí sa prísť a vidieť.

Dominantný hrad nad sútokom Dunaja a Moravy, staroslovanské hradisko s kostolom z 9. storočia, antické artefakty, národná prírodná rezervácia Devínska Kobyla, paleontologicky významný Sandberg, pôvodné lužné lesy, unikátna Devínska lesostep, tradičné rybárstvo a vinohradníctvo – to sú len niektoré tromfy najmalebnejšej mestskej časti Bratislavy. Za nimi cítim prísľuby a možnosti miestnych turistických, rekreačných, ubytovacích a stravovacích zariadení v aktívnom cestovnom ruchu.

Služby návštevníkom Devína trpia nezaujmom zo strany mesta.

Aké sú tieto možnosti? Majú nejaké obmedzenia? A čo to vlastne zahŕňa podnikáť v tejto – aspoň na prvý pohľad – zlatej bani nášho hotelierstva? Rozhodli sme sa navštíviť hotel Hradná brána, aby sme sa z prvej ruky dozvedeli viac. Vlastník hotela si želal ostať v anonymite, avšak nemal žiaden problém rozprávať o motívoch svojej investície a skúsenostiach z tejto brandže.

• Čo vás viedlo k postaveniu hotela?

Po návrate z cudziny som sa usadil v Devíne. Na veľké prekvapenie som zistil, že napriek všetkým rečiam o význame Devína v našej histórii nedokázalo mesto Bratislava zriadiť ani verejnú toaletu pre turistov, ktorí toto miesto navštevujú. Keď ma v tom čase oslovila nemenovaná banka, či nemám záujem od nej odkúpiť skrachovanú krčmu pod hradom, zareagoval som pozitívne. Som aj ekonóm a tie tri P poznám veľmi dobre. Nuž som sa domnieval, že ak budem mať jedno, tie ďalšie dve sa už nejako zariadia. Čas ukázal, ako veľmi som sa mýlil.

• Prečo hotel vyzerá práve tak, ako vyzerá?

Forma je výsledkom reálnych možností niečo postaviť v podhradí Devínskeho hradu. Boli sme fyzicky obmedzení rozlohou kúpeného pozemku a požiadavkami pamiatkarov. Intelektuálne sme sa snažili posunúť formu hotela do podoby sídla vandalského veľmoža. Ja sám sa celý život venujem histórii a som jedným z tých, ktorí sú presvedčení, že pôvodné obyvateľstvo nášho územia – ako Semnóni, Kvádi a Vandali – boli etnickí Slovania. Práve uctievanie si pamiatky týchto našich predkov ovplyvnilo tvar hotela. Pán Kerti, ktorý bol zodpovedný za architektonické riešenie a ktorého považujem za jedného z najvýznamnejších súčasných architektov na Slovensku, sa bravúrne zhostil tejto úlohy.

Vnútrotný dvor so svadobnou výzdobou

• **Aký bol váš začiatok ako hoteliera?**
Ako ste sa vyrovnali s druhým P – keď ste neboli z brandže?

Pre mňa to bolo veľkým rozčarovanim. Naivne som sa domnieval, že zabezpečením prvého P a financovania výstavby hotela je moja úloha úspešného investora ukončená. Podľa všetkých vtedy dostupných referencií som si vybral najlepšieho a najskúsenejšieho riaditeľa. Po piatich rokoch stratovej

**Investora neobmedzuje
 len rozloha pozemku,
 ale aj požiadavky
 pamiatkarov.**

prevádzky som konečne pochopil, že moji zamestnanci nepredstavovali to, čo brandža definuje ako kvalitné druhé P. Nemal som pripravený žiaden rezervný plán a nakoniec som získal pocit, že som sa ocitol v rukách vlastných zamestnancov.

• **Vráťme sa podrobnejšie k týmto vašim skúsenostiam...**

Podcenenie potreby kvalitného personálu dokáže utopiť každý hotel. Moja skúsenosť potvrdzuje, že ak raz odstúpite napr. od princípu nezamestnať v tomto biznise fajčiarov, tak nakoniec zistíte, že máte viac zamestnancov, ktorí fajčia spoločne, ako tých, ktorí obsluhujú návštevníkov. Platí to tiež vtedy, keď vidíte prach a špinu, ktorú vidia aj vaši zamestnanci, no nik z nich to neodstráni. Ak takýchto pracovníkov okamžite nevyhodíte, tak nie ste manažérom hotela, ale ich

**Produkt, ktorý hotel
 ponúka, si musí definovať
 každý majiteľ sám.**

obeťou. Každý zamestnanec musí poznať produkt, ktorý hotel predáva, a tiež musí dokázať tento produkt zákazníčkovi komunikovať verbálne. A svojím konaním ho musí neustále naplňovať.

• **Ako to na začiatku vašej činnosti vyzeralo s tretím P?**

Musím priznať, že moja neskúsenosť a zaneprázdnenosť inými projektmi je jednou z príčin prvotného neúspechu. Znovu som dúfal, že definícia tretieho P a sledovanie jeho realizácie bude úlohou riaditeľa a že zamestnanci sa s touto definíciou stotožnia. Po prepustení tretieho riaditeľa som si uvedomil, že ak vlastník nemá túto definíciu jasnú, tak by svoj hotel nemal vôbec otvoriť.

Lobby bar

Veľa ľudí tvrdí, že vlastník by vo svojom hoteli aspoň mal byť; ale ja sa domnievam, že to zďaleka nestačí. Vlastník musí v prvom rade sám definovať tretie P tak, aby bolo možné neustále merať jeho dosiahnutie. Ako cieľa.

• **Prezradte nám, ako je dnes definované vaše tretie P...**

Naším produktovým cieľom je zabezpečiť, aby zákazník, ktorý sa nachádza na jednom z najúžasnejších miest v Európe – a tým prostredie hotela Hradná brána a lokality Devín bezpochyby je – zažil v našom hoteli aj nezabudnuteľný gastronomický okamih. Jedným z hlavných produktov hotela bude v budúcnosti, tak ako dnes, realizácia svadiieb vo výnimočnom prostredí.

Pre zvýšenie atraktívnosti prostredia sme sa rozhodli v hoteli predstaviť 15 najdôležitejších historických okamihov – v podobe veľkorozmerných malieb, pri ktorých oživa naša história a pripomína hosťom, že sme potomkami úspešných predkov. Akákoľvek návšteva hotela musí v návštevníkovi prebudiť záujem a túžbu sa sem vrátiť.

• **Ako to vyzerá s hotelom Hradná brána dnes?**

Posledné dva roky som urobil experiment s prenájmom hotela cudziemu prevádzkárovi. Bol to z mojej strany rovnako nádejný, ako aj zúfalý krok. Cieľom bolo preveriť, či niekto z tzv. brandže dokáže riadiť hotel lepšie ako ja. V decembri som prenájom vypovedal, pretože nájomca nedokázal ani udržať hotel

v prevádzkyschopnom stave. Mám pocit, že sa znovu nachádzam na bode č. 1, avšak dnes už viem, aký význam majú tie tri P.

• **Čo bude ďalej? Ako si predstavujete budúcnosť hotela?**

Momentálne obnovujeme celý interiér. Všetci bývalí zamestnanci sú prepustení. Je to ako v rímskej légii. Buď ste najlepší a patrí vám svet, alebo ste cieľ nedosiahli, bitku prehrali – a vtedy nastane redukcia. V starých časoch vystúpil každý druhý vojak z radu a na jeden povel vpíchol svoj meč do toho prvého. Takúto drastickú operáciu už, samozrejme, nerobíme.

**Nestačí dobrá lokalita
 a peniaze na výstavbu;
 myslieť treba aj na
 kvalitných ľudí.**

Do priestorov hotela sme objednali 15 monumentálnych malieb znázorňujúcich dôležité udalosti a osobnosti histórie nášho územia. Tieto udalosti sa začínajú pred našim letopočtom, končia sa bitkou pri Moháči a celý prierez týchto udalostí určite ponúkne iný pohľad výkladu našej histórie, než aký nám bol doposiaľ vnucovaný. Budeme sa snažiť byť najlepším zážitkovým hotelom na Slovensku.

(red)

Foto: HHB

**Z teórie hotelierstva vyplýva, že úspech
 každej investície je závislý od tzv. troch zlatých P.**

Prvým P je **POLOHA**. Ak ste v centre mesta, vaši zákazníci nepotrebujú napr. taxi na krátke cesty. Na druhej strane, ak hotel leží v blízkosti turistickej atrakcie, mora a podobne, je táto poloha konkurenčnou výhodou. Pre klientov, ktorí hľadajú nezabudnuteľné miesto a zážitok, je toto P určite jedným z najdôležitejších kritérií.

Druhým P je **PERSONÁL**. Hotelierstvo je hlavne o ľuďoch a hotel, ktorý si dlhodobo nezaobchádza s výchovou a výučbu vlastného personálu, sa často stáva bezduchou zastávkou pre obchodných cestujúcich.

Tretím P je **PRODUKT**, ktorý hotel ponúka svojim klientom. Je výsledkom spojenia fyzického prostredia hotela so zážitkom, ktorý hotel poskytuje.

Cestovné poistenie sa prispôsobuje potrebám firiem

Produkt dáva istotu, že komplikácie na dovolenke alebo služobnej ceste vám nespôsobia dieru v rozpočte.

Dobrou správou je, že cestovné poistenie pre väčšinu Slovákov už nie je žiadnou neznámou. Tou horšou je, že cestovanie dnes komplikujú nové hrozby, napríklad terorizmus.

Prvoradé sú liečebné náklady

Ak sa vám v zahraničí niečo stane, chráni vás cestovné poistenie. Pritom nehrá rolu, či ste vybehli na nákupy alebo na služobnú cestu. Primárnym účelom je kryť liečebné náklady, preto sa toto pripoistenie nachádza v každom balíku. Zahŕňa ambulantné ošetrovanie, lieky, prevoz do najbližšej nemocnice a liečebný pobyt v nej alebo prevoz či repatriáciu naspäť do vlasti. Podľa štatistík najviac poistných udalostí v minulej letnej sezóne bolo v Grécku, Turecku a Chorvátsku.

Úrazové poistenie slúži ako odškodnenie v prípade trvalých následkov úrazu. Najdrahšie sú spravidla úrazy v exotických krajinách: napríklad za prepravu helikoptérou a liečenie turistu na Maldivách zaplatila poisťovňa vyše 106-tisíc eur.

Poistenie batožiny kryje napríklad stratu či krádež vašej batožiny. Treba si však dať pozor na to, že poisťovne plnia (ak nie je dohodnuté inak) v tzv. časovej hodnote veci. Teda od ceny nového výrobku sa odpočíta opotrebenie. To sa nevzťahuje na opravu, ktorá sa prepláca celá. Pri cennostiach sú plnenia obmedzené; kľúčovú rolu hrá ich zabezpečenie.

Poistite si zrušenie cesty

Ak ste využili „first moment“ a kúpili si letnú dovolenku ešte v zime, zvážte poistenie storno poplatkov. Okrem skutočne vážnych chorôb, ktoré boli známe už dlho pred cestou, poistenie kryje širokú škálu možných neočakávaných udalostí – napríklad začínajúce tehotenstvo a súvisiace komplikácie, nezavinenú stratu zamestnania alebo hospitalizáciu. Výhodou tohto poistenia je, že ak na cestu nemôže nastúpiť poistená osoba, poistná ochrana sa vzťahuje aj na ostatné v zmluve uvedené osoby.

Pozor – zrušenie letu či krach prepravnej spoločnosti nie je z pohľadu poisťovne poistnou udalosťou! Avšak meškanie tam môže spadať – v závislosti od jeho dĺžky vám poisťovňa prepláca nutné náklady na hygienické potreby či občerstvenie.

Veľkým plusom je asistenčná služba. Keď si nad bežný rozsah poistíte tzv. doplnkové asistenčné služby, poisťovňa vám pomôže obstaráť aj tlmočníka a advokáta, ak vám hrozí zadržanie. Prípadne vám poskytne zálohu na ich služby, ktoré vrátite po návrate do vlasti.

Čo vás ochráni pred najväčšími škodami

Škody, ktoré na dovolenke a pri cestách do zahraničia spôsobíte iným, patria medzi najvyššie. Z praxe sú známe prípady, kedy za ujmu na zdraví a liečebné náklady po zrážke na lyžiarskom svahu musel človek zaplatiť i viac ako 100-tisíc eur! Podobnú škodu môžete spôsobiť aj pri letnej dovolenke, napríklad ak bicyklom zrazíte chodca alebo plienkami upcháte záchod a v hoteli vytopíte hneď niekoľko izieb. Prípadne nechtiac prevrhnute pohár s vodou na kolegov notebook. V takýchto prípadoch je poistenie zodpovednosti na nezaplatenie.

Ak utrpíte úraz na horách alebo mori a ocitnete sa v núdzi, pomôže vám pripoistenie záchrannej činnosti. To kryje náklady na pátranie a vašu záchranu.

Riziko terorizmu rastie

V súčasnosti nás stále častejšie ohrozujú útoky teroristov. V praxi niektoré poisťovne na

situáciu reagujú a ich cestovné poistenie už zahŕňa aj krytie terorizmu. Ak vznikne zranenie v dôsledku teroristického útoku, pokryje poisťovňa liečebné náklady (náklady na ošetrovanie a liečbu, ako aj nutnú repatriáciu na Slovensko) do limitu, ktorý už je vo viacerých poisťovniach rovnaký ako limit pre liečebné náklady: 100-tisíc eur. Nesmiete však cestovať do krajiny, ktorá je na aktuálnom rizikovom zozname. V takom prípade má poisťovňa právo poistné plnenie zamietnuť. To isté platí, ak už v danej krajine ste a v primeranej dobe ju neopustíte.

Ak často vysielate zamestnancov do zahraničia, máte viac možností poistenia. Výhodou je, že pri hromadnom poistení nepotrebuje menší zoznam. V rámci jednej zmluvy si vopred poistíte odhad „osobodni“ a krytí sú ľubovoľní zamestnanci. To je praktické v prípade, ak sa služobná cesta organizuje na poslednú chvíľu alebo sa zmení zostava ľudí vyslaných za firmu.

Ing. Marián Búlik, finančný analytik
OVB Allfinanz Slovensko
 Ilustračné foto: Pixabay

Cestovné poistenie obvykle zahŕňa poistenie:

- liečebných nákladov v zahraničí,
- úrazu,
- batožiny,
- storno poplatkov,
- doplnkových asistenčných služieb,
- zodpovednosti za škodu,
- nákladov na záchrannú činnosť.

Donovaly budú mať svoju promenádu

V centrálnej časti turistického strediska Donovaly vyrastá projekt Donovalley Resort, ktorý ponúkne široké možnosti trávenia voľného času: krytú lyžiarsku halu, zimný štadión, vodný svet a mnoho iného. Novým strediskom spoločenského života tu bude

Donovalská promenáda. Bude sa starať o kultúrny život návštevníkov, ale k dispozícii budú i obchody a reštaurácie.

Promenáda povedie celým rezortom a bude spájať všetky jeho časti. Súčasťou Donovalskej promenády budú aj kancelárske priestory a apartmánové byty. „V súčasnosti majú niektoré prevádzky už jasné smerovanie, o ďalších prebiehajú rokovania s potenciálnymi investormi, ale k dispozícii sú aj voľné obchodné priestory na kúpu a prenájom,“ hovorí Igor Obšajník, projektový manažér Donovalley Resort. Donovalská promenáda privíta prvých návštevníkov už v prvom polroku 2020. Viac na www.donovalley.sk.

LP

Osobnosť cestovného ruchu v ČR

Prestížne ocenenie Osobnosť cestovného ruchu – Holiday World Award za rok 2017 si vo februári prevzal Eduard Bláha, generálny riaditeľ Kúpeľov Luhačovice, Liečebných kúpeľov Jáchymov a prezident Zväzu liečebných kúpeľov ČR. Rozhodla o tom verejná hlasovacia anketa na profesijnom portáli iCOT.cz. V konkurencii ďalších desiatich profesionálov cestovného ruchu získal víťaz takmer tretinu z 3 500 anketových hlasov. E. Bláha bol nominovaný hlavne za to, že sa výrazne zaslúžil o zmiernenie štátnych

regulácií, čím položil základy budúcej prosperity odvetvia aj kúpeľnej skupiny. Ďalej za vytrvalosť v presadzovaní záujmov kúpeľných subjektov v oblasti autorských práv, za úspešné rozvíjanie regionálnych vzťahov a zapájanie sa do strategických fór, za otváranie kúpeľov spoločenským aktivitám i udalostiam a tiež za vysokú kvalitu služieb – kúpeľné hotely ním riadených skupín sa pravidelne umiestňujú na špičke medzinárodného certifikačného rebríčka EUROPESPAméd a získavajú množstvo ocenení.

ŠK

V Inchebe ste si mohli vybrať dovolenku

Januárový veľtrh ITF SlovakiaTour poskytol komplexný prehľad o dovolenkách doma, ale aj v obľúbených destináciách sveta. Návštevníci mohli porovnať ponuky cestovných kancelárií, najvýznamnejších slovenských kúpeľov, jednotlivých krajín a regiónov, ale aj miest a obcí. Celkovo sa tu predstavilo 347 vystavovateľov zo 17 krajín a prišlo

viac 70-tisíc návštevníkov. Určite ich zaujali atraktívne a nápadité stánky napr. Železničnej spoločnosti Slovensko, Žilinského turistického kraja či Thajska. Moravskoslezský kraj pripravil svoju expozíciu vo veľkom štýle našej spoločnej prvej republiky – pri príležitosti stého výročia jej vzniku. Návštevníci si mohli prezrieť prvé typy klobúkov značky Tonak a zvečniť sa vo fotokútiku. Vystavená bola tiež unikátna historická motorka Jawa 500 OHV Rumpál z roku 1929.

Podujatie obohatil obľúbený festival cestovateľských filmov a fotografií Bubo Bál – Camera Slovakia. Profesionáli, ktorí cestovaním žijú, priblížili 195 zaujímavých krajín našej planéty. V dvoch kinosálach sa celý čas premietali filmy zahŕňajúce cestovateľskú klasiku, ale aj jedinečné expedície.

EN

Nový výstavný „facelift“ v Brne

Tradičné januárové veľtrhy cestovného ruchu GO a Regiontour pripravili v roku 2018 rad noviniek.

Najdôležitejšou bolo spojenie oboch v pavilóne P, čo umožnilo spoločnú prezentáciu cestovných kancelárií s krajinami. Jednotlivé formy dovolení, ktoré sa tu ponúkali, si mohli návštevníci hneď vyskúšať vo vedľajšom zážitkovom pavilóne F. Veľtrhy Brno tak v praxi vyskúšali celkom nové usporiadanie, dávajúce priestor podpore incomingu i domáceho cestovného ruchu.

Kľúčovou témou odborného sprievodného programu boli moderné technológie v cestovnom ruchu. Mestá a obce ich stále častejšie využívajú na propagáciu turistických cieľov. Veľtrhy predstavili aplikácie, ktoré vedú napláňovať výlety, ale tiež virtuálne okuliare, vďaka ktorým si možno prezrieť i vzdialené kúty sveta. Na brnianskom výstavisku sa zúčastnilo 860 vystavovateľov z 26 krajín. Stánky cestovných agentúr, ale tiež ubytovateľov, kúpeľov, športových areálov a ďalších poskytovateľov služieb si za štyri dni pozrelo viac než 30-tisíc návštevníkov.

KK

Turistické atrakcie v okolí Bardejova

Oblasťná organizácia cestovného ruchu Šariš – Bardejov podnikla počas roku 2017 niekoľko krokov na zvýšenie počtu návštevníkov regiónu. V októbri zorganizovala úspešnú a mnohopočetnú infocestu pre novinárov a odborníkov na cestovný ruch zo Slovenska, z ČR a Poľska. V Bardejovských kúpeľoch otvorili druhú etapu oddychovej a športovej zóny pre deti, pribudol tu aj tretí liečivý singlet-rack. Koncom roka zrealizovali aj obnovu rozhľadne Kamenná hora nad mestom Bardejov.

Významným krokom bolo prijatie nového člena OOCR – mesta Svidník, ktoré je centrom podduklianskeho regiónu. Sídli tu Vojenské múzeum, v príľahlom parku s expozíciou ťažkej techniky.

ŠK

Ako zabezpečiť kvalitné potraviny pre zákazníka

Kvalitu potravín v našich obchodoch kladie na najvyššie miesto hodnotového rebríčka čoraz viac spotrebiteľov.

Cena už dnes nie je najdôležitejším faktorom pri rozhodovaní sa slovenského spotrebiteľa. Kvalita a s ňou súvisiaca bezpečnosť potravín sú preto kľúčovými aj v práci obchodných reťazcov. Profesionálne prepracované systémy riadenia rizika v tejto oblasti sú základom starostlivosti o potravinový tovar.

Reťazce robia vlastné audity

Otázky kvality a bezpečnosti vstupujú do rozhodovania o výbere dodávateľa, do budovania interných systémov udržania a kontroly hygieny predaja a tiež do systémov kontroly nad sortimentom vlastných privátnych značiek.

Osvedčené systémy analýzy a riadenia rizika sú zárukou kvality potravín vo všetkých reťazcoch.

Aby obchodné reťazce, združené v Slovenskej aliancii moderného obchodu (SAMO), eliminovali akékoľvek riziko poklesu kvality alebo narušenia bezpečnosti potraviny, realizujú vlastné audity u svojich dodávateľov – výrobcov potravín, a osobitné hĺbkové audity u dodávateľov pre svoje privátne značky. Interné systémy majú nastavené tak, aby kvalitu a bezpečnosť vedeli zabezpečiť komplexne a systematicky pre akýkoľvek druh potravinového tovaru, ktorý ponúkajú.

Štyri princípy

Pri starostlivosti o hygienu, kvalitu a zdravotnú bezpečnosť ponúkaných produktov sa členovia SAMO opierajú o štyri princípy:

- **funkčný systém HACCP** (Hazard Analysis and Critical Control Points – systém analýzy rizika a stanovenia kritických kontrolných bodov), ktorý predstavuje

nepretržitú kontrolu tovarov, procesov a ich parametrov s cieľom hygienickej bezchybnosti a zdravotnej neškodnosti ponúkaných potravín,

- **vysledovateľnosť**, čiže efektívnu analýzu rizika, ktoré je vystopovateľné späť až k zdroju, s cieľom rýchlo izolovať vzniknutý problém a zabrániť tomu, aby sa kontaminované produkty dostali k zákazníkovi,
- **systémové opatrenia**, pokrývajúce optimalizáciu interných postupov, napríklad systémom FIFO (First In First Out – špeciálna metóda riadenia zásob v skladoch),
- **odborný predaj**, vyžadujúci príslušnú odbornosť personálu (vzdelanie v odbore obchodný pracovník).

Kontroluje aj štát

V záujme zabezpečiť udržanie kvality potravín pozdĺž celého dodávateľského reťazca – od výrobcu cez distribútora až po spotrebiteľa

– obchodníci podstupujú pravidelné kontroly zo strany štátnych inštitúcií, ale aj nezávislých auditorov. A – čo je dôležité – svoje predajne a distribučné centrá pravidelne kontrolujú a auditujú aj interne.

Obchod má prirodzený záujem, aby sa k spotrebiteľom dostali iba bezpečné produkty.

Dodržiavanie všetkých týchto princípov, spolu s absolvovaním priebežných kontrol a auditov, tak prináša zákazníkovi okrem bezpečných potravín aj kvalitné výrobky, predajne a služby zo strany obchodníkov.

Katarína Fašiangová
predsedníčka SAMO

Foto: SAMO

Dobrý obal predáva

Túto poučku pozná každý, nie všetci sa jej však držia

Z marketingového pohľadu je obal nenahraditeľný spôsob komunikácie so súčasnými aj s budúcimi zákazníkmi. Často rozhoduje o úspechu alebo neúspechu značky.

Hovorí sa, že predajca má tri sekundy na to, aby obalom výrobku dokázal zákazníka zaujať. Je to príliš krátky čas na to, aby si ktorákoľvek firma dovolila s obalom svojho výrobku riskovať. Obal tak musí byť dizajnovovo zaujímavý a aj kvalitne vytlačený.

Kľúčovou záležitosťou je cieleňie na svojho zákazníka. Každý obal musí zodpovedať cieľovej zákazníckej skupine, ktorej sa prihovára. Je nevyhnutné, aby výrobky určené starším boli komunikované a označované inak ako výrobky pre mladých. Zatiaľ čo staršia generácia vyhľadáva praktickosť, mladšia najnovšie módné prúdy. Aj tu však nachádzame niekoľko styčných bodov. Sú nimi trendy, ktorým sa kvalitné marketingové materiály v kombinácii s dobrou tlačou nevyhnu.

Jednoduchosť a firemný brand

Pre moderné marketingové materiály, medzi ktoré patria aj obaly, sú charakteristické jednoduché motívy bez využívania najrôznejších ornamentov. Kľúčovú úlohu pri pútaní pozornosti zákazníka tak zohráva korporátna identita. Práve tá identifikuje výrobok a danú značku. Zákazníkovi musí byť zrejmé, o aký výrobok, respektíve značku, ide. Využívajte firemný brand všade, kde je to možné. Inšpirujte sa najväčšími svetovými značkami, ktorých identitu spoznáte okamžite a stretnete sa s ňou nielen na obale výrobku, ale aj na ostatných pridružených marketingových prvkoch – či už sú to letáky, brožúry, polep áut... Zákazník v obchode potom jednoduchošie identifikuje výrobok.

V dnešnej dobe existuje pri predaji akéhokoľvek tovaru veľká konkurencia. Tam, kde nemožno presne určiť kvalitu, zohráva dôležitú úlohu práve obal. Okrem toho, že by mal informovať, o aký produkt ide, by mal aj jasne identifikovať obsah a vzbudzovať oň záujem. Každá kategória výrobkov má totiž svoje

obľúbené farby, pri ktorých sa spotrebiteľia s výrobkom stotožnia.

Luxusné výrobky vedú

Práve v luxusnom sortimente – či už sú to parfumsy, značková kozmetika, alebo alkohol – zohrávajú obal a etiketa dôležitú úlohu. Bežný spotrebiteľ vie napr. ťažko rozoznať kvalitu a vlastnosti jednotlivých druhov vín. Tie najkvalitnejšie bývajú v špeciálnych dizajnových fľašiach, kde je dôležitá práve balenie – od grafického návrhu až po samotné spracovanie (výseky, zlatenie, razba, lakovanie). Zákazník tak na prvý pohľad získa prehľad o kvalite produktu. Neplatí to však plošne. Výnimku tvoria staršie archívne vína, ktoré sa vyznačujú veľmi jednoduchou etiketou. Dôležitou súčasťou obalu je aj jazyková mutácia. Niektorí naši dovozcovia prelepia obal výrobku nálepkou v slovenčine. Obal prelepený nálepkou však u zákazníkov budí negatívny dojem. Odborníci odporúčajú vyvarovať sa takéhoto spôsobu komunikácie.

Plusy aj mínusy

Obľúbené výrobky, ktoré sa dobre predávajú, charakterizuje veľká prepracovanosť obalov a etikiet. Zaujímavé sú riešenia kartónového balenia piva. Ide o pekné a pritom praktické obaly. Splňajú všetky požiadavky na moderný dizajn a pritom dovoľujú pivo pohodlne odniesť z predajne. Podobná situácia je pri známych sytených nápojoch, kde súčasne vidieť dôraz na silnú korporátnu identitu. Zákazníci presne vedia, kde hľadať ich

produkty, aké majú logo, farbu a vlastnosti. Na slovenskom trhu však existuje skupina výrobkov, ktoré sú z pohľadu spotrebiteľa nepraktické. Príkladom môže byť elektronické príslušenstvo (napríklad slúchadlá), ktoré sa často balí do ťažko otvárateľných zvrátných plastových obalov. Základným účelom obalu je totiž nielen chrániť výrobok a informovať o jeho vlastnostiach, ale súčasne byť aj vizuálnym zážitkom.

Základným marketingovým nástrojom pri oslovovaní zákazníkov je korporátna identita.

Druhým problémom zvrátnych obalov býva vrátenie tovaru. Takýto obal je totiž jednorazový a opätovne nezatvoriteľný. Zákazník tak nevie dať výrobok do pôvodného stavu, obalu. Ak sa pozrieme na svetové trendy, veľkí výrobcovia sa zameriavajú na zušľachťovanie tlačových materiálov. Príkladom môže byť parciálne 3D lakovanie alebo zlatá razba, ktorá na prvý pohľad aj dotyk ponúka nové možnosti, ako prostredníctvom obalu komunikovať so zákazníkmi. Investícia do kvalitnej tlače a dobrých marketingových obalov sa vám vráti v podobe spokojnosti vašich terajších, ale aj budúcich zákazníkov.

Peter Lauko

Konica Minolta Slovakia

Foto: Messe Düsseldorf/ctillmann

ZDRAVIE

Nedostatok pohybu patrí k hlavným rizikovým faktorom tzv. civilizačných ochorení. Podľa odhadov je až tretina dospelých pohybovo málo aktívna.

Chrípka môže mať až fatálne dôsledky. Na Slovensku zapríčiní každý rok desiatky úmrtí priamo, stovky následnými komplikáciami.

Čítajte na stranách 60 a 63.

Pohyb znamená zdravie

O tom, že pohyb prospieva zdraviu, niet pochyb. Potvrdzujú to štatistiky: napr. následkom chronických neinfekčných ochorení zomiera v Európe každoročne až milión ľudí.

A jedným z hlavných rizikových faktorov týchto ochorení je nedostatočná pohybová aktivita. Podľa odhadov nie je dostatočne pohybovo aktívna až tretina dospelých. Odporúčanie Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) – aspoň 60 minút pohybovej aktivity denne – zároveň nespĺňa viac ako 70 percent adolescentov.

EÚ verzus Slovensko

Posledný takýto prieskum Európskej komisie (z roku 2013) ukázal, že 59 percent Európanov športuje alebo cvičí len zriedka (17 %) alebo vôbec (42 %). Aktívne športuje iba 8 %, menej pravidelne 33 % občanov EÚ. A čo výsledky prieskumu u nás? Športu sa aktívne venuje 6 %, s menšou pravidelnosťou 28 % Slovákov. Občas ich športuje 21 %, nikdy 41 %.

Výsledky Európskeho zisťovania o zdraví – EHIS – z roku 2014 potvrdili, že takmer polovica (47,7 %) slovenskej populácie vo veku 15 a viac rokov sa vo voľnom čase nevenuje žiadnym zdravím prospešným aeróbnym aktivitám. Podiel tých, ktorí spĺňajú odporúčania WHO v oblasti pohybových aktivít, je veľmi nízky.

WHO odporúča 60 minút pohybovej aktivity denne.

Aspoň 150 minút týždenne praktizovalo pohybové aktivity len necelých 30 % Slovákov vo veku 15 a viac rokov; pritom iba cca 13 % sa aspoň dva dni v týždni venovalo posilňovaniu svalstva.

V skupine ľudí od 18 do 64 rokov spĺňala odporúčanie WHO pre pohybové aktivity necelá tretina, posilňovaniu svalstva sa venovalo 15 % obyvateľstva.

Menej doma, viac v práci

Lepšie vyznieva indikátor tzv. celkovej pohybovej aktivity, ktorý spája voľný čas s pracovným. Vypracoval ho Eurostat v roku 2014

a vyplynulo z neho, že pohybové aktivity miernej intenzity, resp. pracovné činnosti miernej alebo ťažkej intenzity vykonávalo týždenne aspoň 150 minút približne 65 % ľudí starších ako 15 rokov.

V porovnaní s iba voľnočasovými aktivitami je tu podiel obyvateľstva, ktoré spĺňa pohybové odporúčania WHO, viac ako dvojnásobný. Z vekovej skupiny 18 – 64 rokov vyhovelo takto postaveným kritériám takmer 70 % populácie.

Národný akčný plán

Podľa hlavného hygienika SR Jána Mikasa sú dopady nedostatočnej pohybovej aktivity na ľudský organizmus porovnateľné s vplyvom rizikových faktorov ako fajčenie, vysoký cholesterol či vysoký krvný tlak.

„Nedostatočný pohyb je kľúčový rizikový faktor vzniku nadváhy, obezity, diabetu, osteoporózy, srdcovocievnych, onkologických a iných ochorení,“ pridal sa minister zdravotníctva Tomáš Drucker.

59 % Európanov športuje občas alebo nikdy; u nás je to až 62 %.

Preto vláda vlni schválila Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020, ktorého cieľom je zlepšiť úroveň verejného zdravia u nás.

ZE

Ilustračné foto: SXC, PBY

Zdraviu prospieja aj prechádzka v prírode.

Bolesť rúk vie poriadne strpčiť prácu

Dnes už poznáme spôsoby, ako skrátiť dobu liečenia pri diagnózach, ktoré si objektívne vyžadujú niekoľko týždňov mimo pracovného procesu.

Mnohí z tých, ktorí opakovane zaťažujú horné končatiny, až príliš dobre vedia, aké nepríjemné bývajú problémy so šľachami a svalovými úponmi. Zďaleka sa to netýka iba športovcov, ale aj pracovníkov v automobilových a ďalších výrobných podnikoch, kde je nutné rutinne používať jemnú motoriku rúk.

Bolestivé a zápalové stavy sa môžu dotýkať aj iných profesií. Rizikovou skupinou sú napr. ľudia pracujúci za počítačom. Hrozí im „myši syndróm“, spôsobený opakovanou záťažou pri práci a chybným držaním tela. Zápal šliach, tenisový lakeť, myši syndróm alebo syndróm karpálneho tunela dokážu

vyradiť človeka z bežného fungovania na dlhé týždne až mesiace.

Môže sa to končiť aj operáciou

Syndróm karpálneho tunela alebo tzv. tenisový lakeť sú nepríjemné, obmedzujúce ochorenia šliach a šľachových úponov. Príčin môže byť niekoľko; najčastejšie ide o stálu a opakujúcu sa činnosť. Pokiaľ ste vo svojej

profesii nútení dlhodobo a jednostranne zaťažovať ruky, patríte k najviac ohrozeným. Typické sú bolesti úponov po príležitostnom preťažení – napríklad pri nosení nákupov, umývaní okien alebo domácich prácach. Výnimkou však nie sú ani problémy v dôsledku nesprávneho držania počítačovej myši. Stavy, keď už mnohokrát neudržíte ani ceruzku či hrnček s kávou, sa často končia operáciou. A tá vás môže na dlhú dobu vyradiť nielen z práce, ale tiež obmedziť váš súkromný život.

Enzymy vedia pomôcť

Systémová enzymoterapia – konkrétne pomoc v tradičnom lieku Wobenzym – dokáže výrazne urýchliť hojenie a skrátiť dobu pracovnej neschopnosti. Obsiahnuté enzýmy účinne pôsobia proti zápalom a opuchom, majú tiež analgetický efekt. Významne urýchľujú hojenie najrôznejších postihnutí pohybového aparátu, či už po úrazoch, alebo zápalového pôvodu.

VN

Foto: Pexels

Ľahší pohyb s kolagénom

Dlhšie dni a priaznivejšie počasie lákajú na čerstvý vzduch. Čo však v prípade, ak vám pohyb strpčuje bolesť?

Bolesti pohybového aparátu často trápia ľudí v produktívnom veku. Alarmujúce však je, že v čoraz väčšej miere postihujú i mladšiu generáciu. Aj aktívni a úspešní manažéri sa ráno zobúdzajú stuhnutí, unavení a s bolesťou. Prečo? Príčinou je nielen prirodzené starnutie, ale aj nesprávny životný štýl, obezita, zlé držanie tela, nevhodné zaťažovanie chrbtice, sedavé a stresujúce zamestnanie.

Namiesto tabletiiek kolagénové injekcie

Väčšina ľudí ignoruje bolesti pohybového aparátu a tlmí ich rôznymi tabletami. Tie im síce načas uľavia, ale nevyriešia príčinu.

No bolesť je jasným signálom, že v tele sa deje niečo, čo treba vyriešiť. Preto odborníci naliehajú neodkladať návštevu lekára, ktorý človeka odborne vyšetrí a nasadí adekvátnu liečbu. Jednou z inovatívnych a šetrných metód liečenia bolesti pohybového aparátu je lokálne podávanie injekčných prípravkov s obsahom kolagénu.

Kolagén pôsobí proti ochabnutosti spojivového tkaniva, má regeneračný i analgetický efekt, zlepšuje mobilitu kĺbov a prispieva k uvoľneniu svalstva. Kolagénové injekcie komplexne pomáhajú zmiernovať bolesť a zlepšovať pohyblivosť kĺbov tým, že spomaľujú fyziologickú degeneráciu kĺbov a pridružených tkanív, a to práve v danej oblasti.

Máte na výber

MD kolagénové injekcie, ktoré ponúka spoločnosť inPHARM, sa účinne využívajú v ortopedickej, neurologickej, reumatologickej i rehabilitačnej praxi. Môžete si vybrať až z 13 rôznych typov, napr. na bolesti

kolenného či bedrového kĺbu, svalov, šliach, krčnej alebo drierkovej chrbtice.

Výhodou sú najmä ich bezpečnosť, dobrá znášanlivosť bez alergických reakcií a prírodný pôvod. Sú vhodné pre všetky vekové kategórie a možno ich kombinovať aj s iným druhom liečby. Ideálna je kúra s desiatimi injekciami; záleží však na type zdravotného problému a odporúčaní lekára.

KM

Foto: inPHARM

Malá baktéria, veľká ťažkosť

Problém s močovými cestami už postreltol mnohých z nás. Bolesť v podbrušku, časté nutkanie a potom páľivá bolesť pri močení – to sú bežné príznaky infekcie močových ciest. Hlavnou príčinou ťažkostí býva baktéria *Escherichia coli* – až v 90 % prípadov. Bežne sa nachádza v tráviacom trakte a v okolí konečníka. Ak sa však dostane do močového ústrojenstva, spôsobí problém.

„Častejšie trápi ženy ako mužov,“ konštatuje urológ Marek Krolupper a vysvetľuje: „Totiž muži majú konečník a močovú trubicu ďalej od seba. A močová trubica žien je tiež kratšia, takže baktérie sa ľahšie dostanú až do močového mechúra.“ Môže sa tak stať napríklad pri zlom utieraní na WC alebo pri sexe. Tieto ťažkosti sa často opakujú, preto je dôležitá dôkladná prevencia – predovšetkým intímna hygiena. Pomôcť môžu aj výživové doplnky rastlinného pôvodu. Vhodný je napr. Urinal®, obsahujúci unikátnu kombináciu vitamínu D a extraktov z kanadských brusníc a zlatobyle obyčajnej. Možno ho užívať na dlhodobú podporu zdravia močových ciest a mechúra, ale aj v prípade, keď už infekciu máme.

SH

Bojujte proti únave!

Máte problém s vitalitou? Pre správne fungovanie treba telu dodať komplexný súbor vitamínov a výživy. Chcete sa cítiť plní energie, bez stresu a únavy? Riešením je výživový doplnok Maxivita Multivitamin + Guarana. V jednej tablete sú obsiahnuté aktívne látky vitamínov skupiny B, C a E. Receptúra je doplnená o guaranu, ktorá vás vďaka priaznivému vplyvu na metabolismus naštartuje do náročného pracovného dňa. Guarana má podobný povzbudzujúci efekt ako káva.

Šumivé tablety s príchutou pomaranča sú rozpustné vo vode a vhodné aj pre diabetikov.

VN

Šumivé céčko pre celú rodinu

Významným prírodným zdrojom vitamínu C sú šípky, čierne ríbezle, citrusové ovocie, paradajky, paprika, petržlen či kel. Človek však často, najmä počas zimy, nekonzumuje dostatok zeleniny a ovocia. Preto je dôležité každodenné dopĺňanie tohto vitamínu. Zohráva rozhodujúcu úlohu pri tvorbe kolagénu a obnove a liečbe ďasien, krvných ciev, kostí i zubov. V organizme uľahčuje vstrebávanie železa. Pôsobí preventívne proti vzniku infekcií, podnecuje činnosť imunitného systému. Taktiež chráni organizmus pri prechladnutí. Nedostatok vitamínu C sa môže prejaviť

únavou, stratou chuti do jedla, bolesťami kĺbov, zápalmi ďasien, šupinatou kožou, pomalým hojením rán a väčšou náchylnosťou na infekcie. Zakúpte pre vašu rodinu Revital Vitamín C. V jednom balení nájdete 2x vitamín C 1 000 mg (citrón a limetka s grepom) a 1x 500 mg (pomaranč) ZADARMO. Táto vysoká dávka je pre telo významnou

oporou najmä v období zvýšeného výskytu vírusov a baktérií, pri nachladnutí, strese, vysokej fyzickej aktivite, pohybe v znečistenom prostredí a pri rekonvalescencii. Obsiahnutá aktívna látka prispieva k zníženiu miery vyčerpania a k normálnej činnosti nervovej sústavy.

VN

Investujte do kvalitného tlakomeru

Hľadáte kvalitný tlakomer, na ktorý sa môžete spoľahnúť? Bezdrôtový Omron M7 Intelli IT vám prinesie bezpečné monitorovanie krvného tlaku v pohodlí domova. Smartfón aplikácia, ktorá sa pripája k tlakomeru cez Bluetooth protokol, umožňuje jednoduché zobrazenie meraní vo vašom mobilnom zariadení, históriu grafov s priemernými týždennými

a mesačnými hodnotami pre dvoch užívateľov a uľahčuje zobrazovanie, ukladanie i zdieľanie údajov o vašom zdravotnom stave. Aplikácia Omron Connect umožňuje kontrolovať krvný tlak ľahko a bezpečne bez registrácie a komplikovaných technických znalostí, s ukladaním údajov len vo vašom prístroji. Tlakomer obsahuje aj prevratnú Intelli manžetu s 360° presnosťou, ktorá odmeria vaše hodnoty presne a nezávisle od toho, ako si ju nasadíte okolo paže. Manžeta je vhodná pre obvod rúk od 22 do 42 cm.

Ak si zakúpite tlakomer v lekární alebo na oficiálnej webstránke, máte zabezpečenú 2x odbornú kalibráciu tlakomeru počas 5-ročnej záruky v autorizovanom servise. Ten je vám k dispozícii v prípade akýchkoľvek problémov; požiadavku vybaví do 7 dní.

VN

Deväť bylín, ktoré vás naštartujú

Bojujete s únavou a malátnosťou, pociťujete nedostatok energie? Vaše telo pravdepodobne potrebuje detoxikovať. Práve teraz je ideálny čas dobiť baterky a dostať sa späť do fyzickej aj psychickej pohody. Správnym impulzom pre unavené telo môžu byť silné bylinné extrakty.

Detox však neznamená hlad. Môžete si ho užívať a pozdvihnúť na relax! Vďaka tradičiam, ale i moderným výskumom môžete už s jedným prehĺtnutím dopriať svojmu telu silu deviatich bylín: púpavy, rumančeka, pestreca mariánskeho, žihľavy,

pýru, juky, brezy, chlorelly a zeleného jačmeňa. Postačia iba dva týždne v inom režime a s malým pomocníkom – výživovým doplnkom DetoxElixer^{MAX}, tabletami ktoré podporia prirodzenú očistu tela.

Nemusíte hladovať, ale z jedálneho lístka vyradíte ťažké, vyprážené jedlá. Nezabúdajte na dostatočný príjem tekutín. Chodte skoro spať a prebúdajte sa s ružovými líčkami.

Reštartujte svoj organizmus, ktorý – zbavený toxických látok – je prirodzene plný energie. Pripravte sa na krásne dni, veď jar tu bude čoskoro.

MD

Chrípka nie je banálna choroba

Ide o závažné, vysoko nákazlivé vírusové ochorenie, ktoré prichádza každoročne v epidemických vlnách najmä v zime a začiatkom jari.

V studenom počasí totiž rastie pravdepodobnosť prechladnutia a ľudia sa zároveň viac zdržujú v uzatvorených priestoroch. A práve tam má pôvodca choroby dobré podmienky na rozmach – šíri sa vzduchom v kvapôčkovej forme.

Rýchly nástup príznakov

Inkubačná doba chrípky býva jeden až tri dni. Typické je, že prvé príznaky prepuknú náhle, takpovediac „z plného zdravia“. Najčastejšie ide o celkovú únavu, bolesti hlavy, kĺbov a svalov, vysokú teplotu (nad 38 °C), suchý dráždivý kašeľ a zavše aj zimnicu s triaškou.

Neskôr sa môžu pridružiť nádcha a bolesť hrdla.

Priebeh ochorenia závisí od typu vírusu, veku a zdravotného stavu pacienta. U mladých, zdravých osôb odznie chrípka bez komplikácií za 7 – 14 dní. K najčastejším komplikáciám patria zápal stredného ucha, prínosových dutín a pľúc. Rizikovou skupinu predstavujú najmä tehotné ženy a deti do 5 rokov, potom starší ľudia nad 65 rokov, chronicky chorí s oslabenou imunitou a zdravotnícki pracovníci.

Liečba bez antibiotík

Keďže ide o vírusové ochorenie, nelieči sa antibiotikami. Je možné použiť antivirotiká; tie sa musia nasadiť do dvoch dní od prepuknutia príznakov. Vo väčšine prípadov je liečba zacielená na symptómy. Odporúčajú sa lieky tlmiace bolesť a znižujúce teplotu, ďalej dostatok spánku, väčší príjem tekutín, časté vetranie, zvýšená osobná hygiena a používanie papierových vreckoviek. Odborníci tiež radia dôsledne odstraňovať prach vlhkou

utierkou s prísadou čistiaceho alebo dezinfekčného prostriedku, pretože vírus chrípky sa prenáša práve naviazaný na jemné prachové častice.

Treba zdôrazniť, že chrípku by sme nemali prechodiť – je potrebné ju vyležať. I keď únavu a malátnosť môžeme pociťovať ešte niekoľko dní po jej ústupe.

Prevenencia

Okrem zásad osobnej hygieny sú dôležitou súčasťou prevencie správna životospráva, vhodné obliekanie, dostatočná pohybová aktivita na čerstvom vzduchu či otužovanie – napríklad striedavé sprchovanie teplou a studenou vodou.

Najúčinnejšou prevenciou je však očkovanie. Predchádza nielen vzniku chrípky, ale aj sekundárnych bakteriálnych infekcií. A v konečnom dôsledku znižuje spotrebu antibiotík. Vakcínu hradia všetky naše zdravotné poisťovne.

DT

Neberte antibiotiká zbytočne, urobte si doma CRP test

Bolesti hlavy, krku, upchaný nos, teplota. Je to len bežné prechladnutie alebo treba navštíviť lekára? Rozhodnúť sa môžete aj v pohodlí domova.

Obzvlášť v čase chrípkovej epidémie strmo stúpa užívanie antibiotík. Nie vždy sú však nevyhnutné a vhodné. Pri ich častom užívaní hrozí riziko tzv. antimikrobiálnej rezistencie, kedy sa pacient stáva voči liečivám imúnny a tie strácajú účinok. Výsledok? Na infekcie spôsobené rezistentnými baktériami zomrie podľa odhadov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) v Európskej únii 25-tisíc ľudí ročne! Preto je veľmi žiaduce zistiť, či na aktuálne ochorenie antibiotiká vôbec zaberú. A v tom môže pomôcť CRP test.

Baktéria alebo vírus?

„Pre určenie diagnózy je dôležité poznať hladinu tzv. C-reaktívneho proteínu – CRP.

Podľa jeho obsahu v krvi môžeme rozlíšiť medzi bakteriálnym alebo iným – najčastejšie vírusovým – pôvodom ochorenia,“ vysvetľuje MUDr. Jana Bendová, PhD., všeobecná lekárka pre dospelých. „Prvý prípad spĺňa podmienky pre nasadenie antibiotík, v druhom to spravidla stačí vyležať a liečiť bežne dostupnými prostriedkami,“ radí.

Doma a rýchlo

Domáci CRP test si zvládnete urobiť sami – bez problémov a vysedávania v preplnenej čakárni pred ambulanciou. Na vyhodnotenie stačí kvapka krvi z prsta; v balení nájdete všetko potrebné. O päť minút budete mať jasno, či stačí domáca samoliečba alebo treba vyhľadať lekára. Opakovaním testu môžete sledovať priebeh liečby a overiť, či je bakteriálna infekcia na ústupe.

Test nájdete bežne v lekárni, distribuuje ho popredný výrobca zdravotníckych pomôcok HARTMANN – RICO. Inštruktážne video k testu a ďalšie informácie sú verejne prístupné na stránke www.veroval.sk.

Čo ešte si môžete doma otestovať

Okrem CRP testu sú vo voľnom predaji aj iné domáce testy Veroval: Zistenie alergie, Zistenie borélií z kliešťa, Neznášanlivosť lepku, Zápal močových ciest, Zistenie nedostatku železa, Prevencia črevných ochorení, Prevencia žalúdočných ochorení, Cholesterol, Mužská plodnosť a Drogy.

ŽH

Foto: Hartmann

ŠTÝL

Umelecké diela Štefana Poláka pôsobia tajomne a pritom sebaisto. Vyžarujú energiu konkrétneho ľudského bytia. Majú svoje vlastné umelecké srdce.

O tvorbe maliara a sochára čítajte v nasledujúcom článku.

Čakanie na jeseň

Trinásta komnata svetov a snov Štefana Poláka

Maľujem príbeh svojho života. Svoje pocity, stretnutia, nezodpovedané otázky a nepochopené, nepochopiteľné skutočnosti bez odpovede.

Štefan Polák (nar. 1952) patrí k významným predstaviteľom umeleckej generácie, ktorá v polovici osemdesiatych rokov 20. storočia vniesla do našej maliarskej aj sochárskej tvorby nové obsahové posolstvá a vizuálne

vyjadrovacie prvky. V rokoch 1971 – 1977 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u profesora L. Čemického a docenta F. Gajdoša. Po ukončení štúdií tu pôsobil ako pedagóg na Katedre maliarstva (1979 – 1986). Neskôr sa rozhodol pre slobodné povolanie.

Fascinácia Parížom

Inklinácia k európskej kultúre ho zaviedla v r. 1982 do Paríža, mekky svetového výtvarného umenia. Umeleckú atmosféru nasával na École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs, v blízkosti takých osobností ako prof.

Zao Wou-ki, spolupútnik Pabla Picassa, a tiež prof. P. Grenier. Neskôr, po roku 1989, sa do Francúzska často vracal, žil tam, tvoril i vystavoval.

Očarila ho tamojšia príroda – od Álp až po Atlantik. A doslova úžasom ho naplnilo „L'art de vivre“ – umenie žiť, ktoré v sebe zahŕňa aj formovanie krajiny, architektúru, medziludské vzťahy, šarm francúzskej kuchyne...

„Paríž je mesto plné farieb, vôní, nebezpečenstva,“ vyznáva sa. „Človeka poznačí na celý život. Denne sú tam desiatky vernisáží, prezentácií, stretnutí, napríklad v Cité des arts. Je to čosi ako kultúrny koláč, pestrá

paleta ľudí, ktorí spolu vytvárajú atmosféru slobody, uvoľnenosti a tvorivosti.“

Imponovalo mu oslobodenie mysle a zdôraznenie sily podvedomia, čo zachytáva sny, pocity a myšlienky. Oslovila ho fantazijná stránka týchto umeleckých tendencií – predovšetkým možnosť slobodne sa ponoriť do vlastnej tvorby, kamsi hlboko do seba a poryvov svojej duše.

Osudový informel art

Postupne sa vykryštalizoval jeho príklon k fantazijnému realizmu a informelu. Snažil sa poznávať múdrosť starých kultúr a filozofov, s myšlienkami ktorých sa stotožňoval. Chcel prísť na koreň vlastného ľudského a umeleckého pôvodu. Hľadal príčiny a zdôvodnenia, analyzoval a skúmal výsledky objavených právd. Svoju podstatu, prirodzené emócie, spontánne reakcie, slobodu mysle. Vznikli obrazy *Infarkt myokardu*, *Proti prúdu*, *Modrý krucifix*, *Vôňa letnej trávy...* a mnohé pred nimi.

Pre mňa je výtvarné umenie naplnením života. Keď tvorím, mám pocit, že žijem.

Náhodné zhluky farieb vyjadrujú konkrétny stav mysle, ktorý maliar cíti a ktorý potrebuje vypovedať cez obraz. Avšak v konečnom výsledku prichádza na scénu racionálny prvok, ktorý všetko koriguje a celému citovému vzplanutiu dodáva vysvetlenie a charizmu čistej ľudskej pokory a dôstojnosti (*Intímne rozhovory o maľbe*, *Tichý prelet nad záhradou vlastných snov*).

Ako to cíti on sám? „Spontánnosť v umení je veľmi dôležitá, ale musí byť korigovaná talentom, skúsenosťou a racionalitou. Obrazy vznikajú v hlave, na plátne sa odohráva ich realizácia. Chvilu inšpirácie a uvoľnenosti prichádzajú náhle a nečakane. Človek preto neustále pracuje v očakávaní týchto chvíľ. Oscilujem medzi art informelom a figuratívnou maľbou. Nerobím medzi tým rozdiel a keď mám pocit, že som povedal, čo som chcel, končím.“

Farby i tvary vnemov, snov, zážitkov

Štefan Polák začína každý deň „boj o život“ každého nového obrazu, sochy, skice aj väčšej monumentálnej predstavy. Začína svojou rannou meditáciou, v ktorej sa zoznauje s novým dňom a odovzdáva svoje bytie univerzu, aby z neho spätne načerpal životodarnú energiu, inšpiráciu a pokoj, ktorými posväti každé nové umelecké dielo.

Štefan Polák

Femina

Pyramída snov

J. POLÁK 15

Kráľovná noci

Umelec začína najprv objavovať priestor, „fasádu príbytku“, na ktorú túži zachytiť určitý svoj vnem, náladu, vášeň, radosť, pocit, portrét momentu, sekundy dňa alebo noci, erotický aj fantazijný sen alebo skutočný zážitok, odtlačok svojej podoby alebo skôr svojho vnútorného rozpoloženia. Z farebnej „omietky“, zo spleti štruktúr vykúka tvár, niekedy prekvapená, že ju práve odhalil – bez príkras, len tak, nepripravenú pózovať maliarovmu oku (*Predsa ste ma našli*).

Niekedy rozloží na plátno v perspektívnom úbežníku farebné dlaždice, simulujúce fiktívnu šachovnicu, na ktorej cítime v modras-to chvejivej hmle prichádzajúceho jazdca, ktorého stopy vedú priamo ku kráľovi. Vo vzduchu visí otázka: hra sa ešte len začína alebo končí? (*Hra*). Dej nie je podstatný; obraz už dýcha svojim tajomným dychom, niečo sa odohralo bez našej prítomnosti, a to musí stačiť. Farba a štruktúra, kompozícia, ktorá dáva šancu neustále v nej niečo hľadať a nachádzať.

Hľadanie a nachádzanie nadväznosti

Maliar vo svojich obrazoch zachytáva sekundy prúdiaceho vzduchu, chvenie

neviditeľného pohybu ranných oparov briedenia, priesvitné kvapôčky rosy, pomalé plynutie mrakov, záblesky vychádzajúceho slnka, štruktúry dňa aj noci... hĺbku všadeprítomného priestoru, jeho krásu aj magické tieň, nástrahy a prepadliská, ktoré driemu v jeho neprebádaných zákutiach.

**Nie je pravda, že divák
má porozumieť autorovi.
Má sa cez dielo pokúsiť
porozumieť sám sebe.**

Ľudská prítomnosť osobitých obrazových postáv dodáva fantazijnému priestoru konkrétnu podobu, charakter a výraznú emóciu. Molekuly imaginárneho vzduchu tvoria štruktúrované zdrapy farebného pláňa, spod ktorého vychádza príbeh.

Štefan Polák dokresľuje: „Pokúšam sa prejsť súradnicami času až do najhlbšej minulosti. Autorská licencia mi dovoľuje vnímať a prežívať deje dávno i nedávno minulé, v snahe pochopiť čo-to z myšlienkových pochodov, po ktorých okrem zachovaných artefaktov zostalo už len chvenie vzduchu, do ktorého

sa opieram, kráčajúc touto krajinou.“

Poetickú imagináciu pestrých farebných škvŕn, poznačenú enigmatickým napätím, strieda fantazijný realizmus s náznakom zvieracej aj ľudskej prítomnosti. Ženská krása, krehkosť a čistota existujú spolu s mužskou múdrosťou a predvídavosťou v jednote splynutia dvoch energií, jin a jang, minulosť s budúcnosťou, ktoré tvoria celok, harmóniu, súzvuk. Ľudská tvár nadobúda podobu pravekého živočícha (*Jašterička*), kontrastujúceho s odhalenou nahotou ženských tiel, spomienok, vízií, túžob a snov, prameniach v archetypálnej pamäti ľudstva.

Dialóg so sebou

Autor vo svojich obrazoch vedie dialóg sám so sebou, trpezlivo striehne na tajomné prostredie trinástej komnaty, do ktorej vstupuje s tichou radosťou, odľahčený od všetkých konkrétnych dejov a situácií.

Tvary očí a pohľady tváří svedčia o absolútnom vnútornom stotožnení so sebou samým, s harmóniou bytia v priestore a čase. Výrečná symbolika sviežich farieb definuje stupnicu emócií a aktuálnosť myšlienkových spojení. Spleť vlniacich a zvíjajúcich sa farebných lán, žilovito plasticky vystupujúcich na povrch

Karneval

plátna, dodáva myšlienke pulz skutočného života. Zdá sa, že stačí povedať čarovné slovo a z obrazu sa vynorí celá ľudská bytosť: vstúpi do reálneho života a opäť sa potichu

vráti do spleti farebných sietí, visiacych koreňov, nezbedných pavučín, rozliatych škvŕn, do tajomných šifier farebnej „mapy“ obrazu *Terra inCognita*.

Štefan Polák je asi jediný z našich výtvarníkov, ktorý nenápadne a možno aj podvedome vkladá do obrazov svoju bezprostrednú prítomnosť. Akoby on sám bol obrazom, akoby cez obraz neustále hľadal a nachádzal sám seba, svoju podstatu a poslanie. Postavy, portréty, dokonca aj náznaky týchto postáv sú vlastne útržkami jeho reálnej

Rozosial som signály o svojej existencii; kým sa vrátia, už tu nebudem.

existencie. Zo svojich obrazov vystupuje alebo do nich vstupuje tajomne, potichu, krok za krokom. Magicou príťažlivosťou gesta, pohľadu, výrazu zobrazeného na plátne necháva premýšľať o obsahu deja, ale aj o sebe, čím ostáva s divákom neustále v permanentnej vizuálnej a myšlienkovvej komunikácii.

Pohyb zadržaný v plastikách

Okrem maľby sa majster Polák úspešne venuje i sochárskej tvorbe v technike bronzu. V jeho plastikách sa odohráva pohyb. Vnútorňý svet nadobúda trojdimenzionálny priestor a zároveň sa ho zdánlivo vzdáva.

Kráľovná múch

Priateľky

Umelec postupne odoberá jednotlivé vrstvy, odovzdáva ich univerzu, vesmírnemu priestoru, ktorý nás obklopuje. V celistvej sochárskej podobe ostáva odtlačok autorovej tváre, výraz či úškľabok klauna, zamyslené čelo filozofa alebo detail krásneho ženského tela. Je to neustále pulzujúce „theatrum mundi“, kus pravdivej emócie, ktorá ostala zhmotnená v čase, v sekunde sledu ďalšieho nového gesta...

Obraz je sen, ktorý bdie – je to okno do vesmíru duší.

Autor pri tvorbe doslova „objavuje“ vlastné sochy, ktoré vytvára už s tým vedomím, že ich ľudia nájdu aj o tisíc rokov – a vtedy budú ešte krajšie ako dnes. Nenecháva si pritom ujsť pocit, že práve on je ich prvým objaviteľom. Preto ich vytvára tak, akoby boli už teraz poznačené časom. Deformuje vymodelované tvary, uberá hmotu, ktorú detailne tvaruje a stláča, aby pôsobila ešte staršie či vršakovo zvädnutejšie, takmer ako vykopávka poznačená eróziou vody (alebo iných živlov), nánosmi hliny, pod ktorými ležala zabudnutá. Zároveň dáva do kontrastu neporušenú, až

panensky čistú krásu; vytrvalo brúsi a leští miesta prekypujúce životom a tvarovou dokonalosťou, aby zdôraznil pod povrchom ukrytú erupívnu energiu a vyjadril jej pretrvávajúce do budúcnosti. Akoby veril, že to podstatné prežije všetky pohromy a utrpenia.

Alebo sa snaží oslobodiť myšlienky, postavy, zvieratá a city z daných možností hmotných materiálov, hľadá pod povrchom poklady tvarov, ktoré sú večné, pravdivé a očarujúco charizmatické... Nechýba ani spätná väšeň a citová extáza, vzplanutia a výkriky radosti, údivu a vďaky za jeho citlivé ruky so zmyslom pre krásu, nehu a ušľachtilosť ducha. Toto všetko sa dá vyčítať z pier krásnej *Nefertiti*, ale aj zo zvráskavených tvári mysliteľov, filozofov, lekárov, bojovníkov, vizionárov, prorokov, kráľov aj svätcov (*Noe, Biatek, Asklepios, Don Quijote, Paracelsus, Quasimodo, Ján Krstiteľ, Jeden z vás ma zradí*).

Ovocie poznania

Desaťročia tvorivých skúseností zhŕňa Štefan Polák do myšlienky: „Tvorba je záhadný stav duše, ovláda nás a determinuje výsledok, ktorý by mal byť prekvapením i pre samotného autora. Je to práca a večné hľadanie.“

Nuž, umelec je niekedy ako kúzelník. Načieraním do minulosti dáva podnet a šancu prítomnosti lepšie pochopiť podstatu

ľudského bytia a súčasne ukazuje cestu nového vývoja vzťahov, emócií, citov a konaní. A v tomto zdanlivom chaose nachádza svetlo na konci tunela.

Mária Kovalčíková

Výstavy a ocenenia

Štefan Polák má na konte množstvo kolektívnych a vyše 50 individuálnych výstav doma (Bratislava, Trnava, Nitra, Košice, Trenčín, Partizánske, Čunovo a ďalšie) i v zahraničí (Česko, Maďarsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Španielsko, Portugalsko, Belgicko, Bulharsko, Švédsko, Veľká Británia, Izrael, Japonsko, USA, Mexiko a inde). Jeho diela sú v galerijných i súkromných zbierkach mnohých krajín. Získal ceny a uznania domácich i medzinárodných porôt a s mnohými umelcami nadviazal hlboké umelecké aj ľudské kontakty. Z posledných ocenení: Pamätná medaila Cyrila a Metoda (za prínos v oblasti umenia, 2013), Identifikačný kód Slovenska (za výnimočný prínos pre kultúru, 2017), Cena Spolku výtvarníkov Slovenska (za výnimočný prínos v oblasti umeleckej tvorby, 2017).

Slovenské domácnosti sa stávajú „smart“

Zabudli ste pri odchode do práce vypnúť rýchlouarnú kanvicu? Chceli by si deti predtým, ako prídu zo školy, dať vyhriať bazén? To nie je vzdialený sen ani fantázia z amerických filmov.

„Smart home“ dorazil aj k nám – v poslednom čase o ňom počuť zo všetkých strán. Nie každý však chápe, čo všetko si má pod týmto pojmom predstaviť.

Vo všeobecnosti môžeme povedať, že ide o automatizovaný a vzájomne prepojený systém, ktorý dokáže spravovať vašu domácnosť a bezpečie prostredníctvom moderných technológií. Smart domácnosť môžete pohodlne ovládať na diaľku prostredníctvom webového rozhrania alebo mobilného telefónu.

Mobil ako ovládač

Pri výbere systému pre inteligentnú domácnosť je dôležité, ako funguje aplikácia na ovládanie v mobilnom telefóne. Aj tá by totiž mala byť jednoduchá, prehľadná a mala by ponúkať prehľad všetkého, čo vás doma zaujíma, z akéhokoľvek miesta, kde sa práve nachádzate. Po spustení mobilnej aplikácie by ste sa mali hneď dozvedieť, čo sa vo vašom dome deje.

Mobilná aplikácia vám umožní „byť doma“, aj keď ste práve ďaleko.

Prehľadné riešenie ponúka pohľad na hlavný panel a jeho aktuálne nastavenie zabezpečenia, prehľad teplôt v jednotlivých miestnostiach či kontrolu dôležitých spotrebičov. Aplikácia okrem iného dokáže ponúknuť prehľad o všetkých zariadeniach napojených na systém, ovládať váš alarm rovnako ako doma z hlavného panelu, zobraziť fotografie z detektorov v miestnostiach či sledovať teplotu a spotrebu energií.

V prípade potreby je možné naprogramovať reťazec úloh, ktoré potom fungujú

automaticky v závislosti od nastavenia jednotlivých okruhov.

Pohodlné a pritom praktické

Pri voľbe smart domácnosti je vhodné vybrať si systém, ktorý sa vie naplno prispôbiť vašim potrebám a podľa potreby ho možno postupne dopĺňať. Smart domácnosť oceníte každodenne. Napríklad ak sa domov vraciate za tmy, môžete si záver spríjemniť automatickým rozsvietením svetiel v blízkosti prízazdovej cesty. Príchod domov tak bude príjemnejší. Ak sa vám po príchode nechce odkladať tašky s nákupom a hľadať vypínač, môžete si nastaviť automatické osvetlenie pri príchode do interiéru. Je pohodlné prichádzať domov bezstarostne.

Smart domácnosť oceníte aj pri otváraní garáže – už viac nebudete musieť hľadať ovládač. Stačí, keď na garážovú bránu zablíkate diaľkovými svetlami. Ak prichádza návšteva, bránu môžete otvoriť i na diaľku prostredníctvom mobilnej aplikácie.

Výhody inteligentnej domácnosti si môžete užívať aj pri zavlažovaní trávniku. Bez ohľadu na to, či ste doma alebo na dovolenke. Stačí si nastaviť zavlažovanie na určitú dobu, prípadne ho regulovať pomocou mobilnej alebo webovej aplikácie.

Cez smart domácnosť možno ovládať:

- kúrenie, klimatizáciu, žalúzie, vybrané elektrické zásuvky,
- zapínanie a vypínanie svetiel, uzatváranie vody, plynu,
- sledovanie spotreby energií v domácnosti,
- monitorovanie teploty, rozbitia skla,
- kryt bazéna, ohrev a filtráciu vody v bazéne,
- garážové a vstupné brány,
- zavlažovanie a osvetlenie v záhrade,
- vetranie skleníka.

Podľa čoho vyberať?

Ak máte záujem o smart domácnosť, treba si vybrať jednoduché a funkčné ovládanie systému. Samotný chod domácnosti by sa mal takýmto inteligentným riešením zjednodušiť. Ak chcete byť však skutočne smart, myslíte aj na to, či jednotlivé prvky medzi sebou komunikujú bezpečne, či majú záložné zdroje a či v prípade zabezpečenia vám poisťovňa vyjde v ústrety.

Smart domácnosť vie spríjemniť i jazdu autom či postarať sa o záhradu.

Doplňkovou službou je napríklad monitoring množstva spotrebovanej elektriny. Jednoduché nastavenie vám umožní notifikácie pri prekročení teploty alebo online prezeranie histórie všetkých nebezpečných udalostí v dome.

Ján Dérík

Jablotron Slovakia

Foto: Jablotron Slovakia

Osvetlenie bez elektriny

Noc. Ak nechceme tápať v tme, potrebujeme svetlo. Najmä keď vyjdeme von z domu, je nepríjemné chodiť naslepo a zakopávať. Veľkými pomocníkmi sa nám tu môžu stať solárne svietidlá. Sú určené na vonkajšiu inštaláciu, odolávajú zmenám počasia a dajú sa využiť nielen počas letných nocí, ale celoročne. Ich veľkou výhodou je zdroj energie – slnko. Práve vďaka nemu nie sú závislé od elektrickej siete.

Z toho vyplýva viacero výhod. Môžeme ich umiestniť podľa svojich potrieb bez toho, aby sme museli v blízkosti inštalovať elektrickú zásuvku. Žiadne kopanie v zemi ani sekanie do fasády, žiadne ťahanie káblov. Jednoducho ich osadíme, kam chceme, a ak vznikne potreba ich premiestniť – žiaden problém. A výber solárnych svietidiel na trhu je obrovský. Každý si nájde podľa svojej chuti. VN

Líder obchodu s nábytkom

Vlani oslávila spoločnosť IKEA Bratislava 25 rokov pôsobenia na Slovensku. Finančný rok 2017 ukončila s obratom 102,8 mil. €, čo predstavuje medziročný nárast o 5,3 %. Obchodný dom navštívili takmer tri milióny ľudí a z nich si viac než 1,5 milióna kúpilo nábytok alebo doplnky. Už rok funguje e-commerce služba „Nákup on-line“, ktorú využilo viac ako 4 100 zákazníkov. Najviac nakupovali výrobky do spálne, postele a matrace, s priemernou hodnotou nákupu 490 €.

Minuloročné zameranie na kuchynské zariadenie, varenie, stolovanie a ponuku jedla sa stretlo s mimoriadne pozitívnym ohlasom. Predaj kuchýň dosiahol až 15,5 % celkového obratu. Navštevníci si v kúpili v priemere 17 nových kuchýň (ale tiež 32 pohoviek) denne. K najpredávanejším výrobkom patria LED žiarovky (153 000 ks) alebo čajové sviečky (90 000 ks). Svoju vedúcu pozíciu na trhu potvrdila IKEA Bratislava aj v uplynulom roku, keď opäť získala ocenenie Mastercard obchodník roka s nábytkom a bytovými doplnkami. JS

Máte cestu do Norimbergu?

Inoutic je popredný európsky výrobca PVC okenných a dverových profilov s parametrami pre nízkoenergetické a pasívne bývanie. Na

marcovom veľtrhu okien, dverí a fasádnych systémov Fensterbau Frontale v Norimbergu predstaví svoje produktové novinky pre rok 2018.

Najväčším lákadlom bude nový profilový systém Elegante, ktorý spĺňa nielen najprísnejšie požiadavky na kvalitu a tepelnoizolačné vlastnosti, ale tiež na dizajn. Spája osvedčené úžitkové vlastnosti PVC s elegantným hliníkovým vzhľadom. Spoločnosť tu uvedie aj roletový systém s inovatívnym, jednoduchým a časovo nenáročným spôsobom inštalácie. Montáž je bez skrutiek, využíva systém klipov a zaručuje najvyššiu úroveň vzduchotesnosti i tepelnej izolácie. SB

Solárne panely v bytovke

Hlavným dôvodom, prečo na bytových domoch vidieť solárne kolektory len veľmi zriedka, je centrálné zásobovanie teplom, na ktoré je väčšina bytoviek napojená. Kritériám podporného programu Zelená domácnostiam totiž jednoduchšie vyhovejú rodinné domy. Ďalším

problémom je neochota dodávateľov tepla pristúpiť na takýto spôsob decentrálneho zásobovania teplou vodou. Napriek tomu existujú termické solárne systémy, ktoré sa zrealizovali aj bez podpory štátu. Prikladom je bytový dom v Detve, ktorý realizovala firma Thermo|solar v lete 2017.

Systém pozostáva z 35 solárnych termických kolektorov TS500, inštalovaných na rovnej streche v jednom rade a orientovaných na JV, a zo štyroch tisícilitrových akumulčných zásobníkov. Zabezpečuje predohrev studenej vody pre 48 bytových jednotiek v dome s 90 obyvateľmi. Mal by ušetriť minimálne 50 – 60 % ročných nákladov na ohrev TUV. Celková investícia bola do 54-tisíc eur; vložené prostriedky sa vrátia do 10 rokov. ŠK

výroba , rekonštrukcie , montáž

VÝTAHY ZEVA spol. s r.o.
Beckovská 38
821 04 Bratislava 2

tel.: +421 2 4820 8620
fax: +421 2 4820 8623

e-mail: zeva@zeva.sk

www.zeva.sk

- ✦ opravy a generálne opravy starých výťahov
- ✦ postupná modernizácia starých výťahov, ktorej výsledkom je nový výťah
- ✦ výroba, dodávka a montáž nových výťahov
- ✦ výroba slovenských elektrokomponentov pre výťahy
- ✦ výroba slovenských riadiacich systémov pre výťahy
- ✦ držiteľ certifikátu kvality ISO 9001
- ✦ firma s 20 ročnou tradíciou

Krištáľové krídlo ocenilo jedenásť osobností

Krištáľové krídlo po 21-krát ocenilo výnimočných medzi najlepšími. Ich mená vyhlásili počas slávnostného galavečera v novej budove SND.

Prestížne ceny si prevzalo 9 osobností, ktoré v roku 2017 dosiahli výnimočný počín. Mimoriadnu cenu získali neurochirurg **Juraj Šteňo** a spevák, gitarista a skladateľ **Pavol Hammel**.

Ťažký výber

Členovia odborných porôt sa zaoberali viac ako 200 návrhmi; z nich vybrali troch nominovaných a napokon tajným hlasovaním jedného laureáta v každej kategórii. „Mala som tú česť osobne sa stretnúť takmer so všetkými. Naše stretnutia boli krásne a obohacujúce a tieto zážitky s nominovanými si odnášam na celý život,“ povedala počas slávnostného galavečera autorka a producentka Krištáľového krídla Mária Vaškovičová.

Z vyše 200 návrhov vzišlo 27 nominácií a 9 držiteľov riadnych cien.

„Porotcovia predstavujú jeden z troch dôležitých pilierov Krištáľového krídla. Kým dospieť k rozhodnutiu, tak to je len vrchol ľadovca. Tá práca predtým je to podstatné a dôležité,“ povedal Gabriel Csollár, predseda COOP Jednota Slovensko a zároveň predseda Veľkej poroty.

Zaslúžení držiteľia

V kategórii Filantropia ocenenie získal **Marek Machata** za aktívnu činnosť v dvoch občianskych združeniach, v kategórii Šport **Peter Hámor** za fantastické horolezecké výkony. Za oblasť Hospodárstva si cenu prevzal **Vladimír Bakeš**, šéf dvoch poisťovní, za Hudbu **Rastislav Štúr** vďaka famóznemu zvládnutiu Pucciniho Triptychu. V kategórii Rock Pop Jazz sa laureátkou stala speváčka **Celeste Buckingham**, za Divadlo a audiovizuálne umenie **Tomáš Maštálir**. V oblasti

Mária Vaškovičová s dcérou Katarínou Srkalou, správkynou Nadácie Krištáľové krídlo.

Medicíny a vedy bol ocenený patológ **Lukáš Plank** za jedinečný prístup v diagnostike ochorení pľúc. V kategórii Výtvarné umenie si cenu odniesol **Juraj Čutek**, autor busty opernej speváčky Lucie Popp na budove Viedenskej štátnej opery.

Laureátkou kategórie Publicistika a literatúra sa stala **Dagmar Mozolová**, rozhlasová

a televízna redaktorka. Už niekoľko rokov vedie rozhovory s tými, ktorí zachránili židov počas vojny. „Veľmi ma to zaujalo ako matku,“ vyjadrila sa k svojej nominácii. „Predstavila som si, ako by som zareagovala, keby na dvere môjho domu zaklopal niekto s prosbou: prosím, ukryte ma, potrebujem pomoc, hrozí mi smrť. Myslím si, že stále je dostatok ľudí, ktorí dokážu pomôcť v hraničnej situácii. Preto verím v optimistickú budúcnosť.“

Veľkolepá choreografia

Slávnostné odovzdávanie ocenení bolo nabité osobnosťami a príťažlivým programom. Sprevádzali ním moderátorská dvojica Karin Haydu a Marcel Merčiak. V pôsobivej choreografii vystúpil člen Dračieho cirkusu a Cirque de Soleil Martin Sák. Charizmatický Dan Bárta zaspieval pieseň Ľalie poľné – ako poctu laureátom zosnulým v roku 2017.

Rozhlasová Encyklopédia spravodlivých sa dočkala zaslúženej pozornosti.

Nádherný song v prekvapivých súvislostiach zaspievali speváčky Andrea Zimányiová, Katarína Knechtová a Lucia Lužinská, najmladšiu speváčku generáciu zastúpili Matěj Vávra a Emma Drobná. Veľkoleposť umocnil Symfonický orchester Slovenského rozhlasu pod vedením dirigenta Adriána Kokoša.

MV

Foto: René Miko, Andrej Lojan

GoodWILL

VYBERTE SI SAMI, KDE NÁS CHCETE ČITAŤ

...dostupný kdekoľvek aj na vašich
oblíbených miestach.

www.goodwill.eu.sk

Available on the
App Store

www.CoverPageApp.com

Energy Sources of Slovakia

The balance of energy resources is an essential basis for further debates on the prospects of Slovak power industry.

Gross domestic energy consumption declined by about 16.1% over the period from 2001 to 2015 with slight fluctuations. In 2015 it reached 683,408 TJ. Compared to the previous year 2014, it declined by 4.1%. The consumption of fossil fuels continued to dominate the structure of primary energy sources used in 2015 (64.2%). Compared to 2014, crude oil was the highest with an increase of 9.4%; whereas the consumption of gaseous fuels increased by 2.8%.

On the contrary, the consumption of solid fuels decreased by 4.1%.

Between 2001 and 2015, gross domestic consumption of renewable energy sources increased significantly (more than 3.5 times), with a share of 12.1% in 2015. Year-on-year it increased by 19.9%. The dominant position was held by biomass and water energy.

Nuclear fuel with a 23.8% share of the energy mix in 2015 plays a particularly important role. The heat consumption for the years 2001-2015 declined by 19.1%, with a year-on-year decrease of 3.4%.

From the viewpoint of natural conditions and

current technological possibilities, the Slovak Republic is poor on primary energy sources. Almost 90% of them (including nuclear fuel) are imported. Domestic production of liquid and gaseous energy sources is only approx. 4%, the rest is the production of brown coal and lignite.

Modern Trends in European Power Industry

In November 2016, the European Commission adopted a large energy package and came up with a comprehensive energy system reform. I perceive this as the deepest

transformation from the time when fossil fuels played a key role in Europe. Today, new technologies enable us to produce much cheaper, much cleaner. They enable people to become energy producers themselves. They can choose how they want to produce energy, or where they want to buy it, and how much they want to pay for it.

We do a lot in the Energy Union for the modernization of European mobility. Our goal is for the European transport industry to become a world market leader and a technological leader in the development of modern cars, with an emphasis on decarbonisation of transport and low-carbon economy. It is a big step towards a modern, sustainable

economy, a cleaner air in cities and a better integration of renewable energy sources into current and future energy systems.

In this context, I consider the creation of the so-called Battery Alliance I recently initiated in Brussels as important. Batteries are the key technology in the context of the Energy Union. Their development and production play a strategic role in the ongoing transition to clean mobility and clean energy systems. The estimated battery market promises almost five million jobs and an annual turnover of around 250 billion euros, e.g. the size of the Danish economy.

Maroš Šefčovič, EC Vice-President
photo: EC- Audiovisual Service

Slovakia Supports EU Energy Targets

Like other EU Member States, Slovakia has also undergone a serious debate over the future of the energy mix. At the expense of traditional sources in the form of coal, nuclear and hydroelectric power, it has sharply changed through the introduction of renewable solar sources, biomass resources, massive thermal insulation and - I want to emphasize this - by regulating time consumption and developing micro-sources. The current declining consumption of households and businesses by almost 8%, compared to the GDP growth by half, shows that Slovakia has fully acknowledged the EU's local as well as global objectives.

At times when some global players, despite their international commitments, are flexibly approaching the goals of the so-called "green economy", I have to call upon certain

self-reflective caution towards the current goals of the Energy Union, especially in terms of their application in industry. Developing disproportionate pressure to reduce emissions especially in the European steel and automotive industries is too rapid, so to say a revolutionary path, confronting us with the potential reduction in the added value of this sector in the Union that we cannot and must not agree with.

Between 2006 and 2012, the energy demand of our economy decreased by more than 27%, which was the highest decrease among 28 EU countries. Nevertheless, we have the seventh highest energy demand of industry. Efficiency in this area is therefore our priority.

Robert Fico, SR Prime Minister
Photo: EC – Audiovisual Service

Slovakia is not interested in the SET plan...

The expression of the strategic ambition of the EU to become a moral leader in the global decarbonisation perspective, as well as a leader in technologies supporting this process, is contained in the SET Plan - Strategic Energy Technology Plan. The EU has set up a secretariat to ensure the implementation of this ambition, as well as its coordination with other EU activities. Slovakia has decided that the point of contact for the SET Plan will be the Ministry of Education. The

work of the SET Plan Secretariat is divided into five working groups, which are continuously discussing different renewable energy sources. Our minister has not appointed anyone into these working groups. An even more tragic expression of our relationship with the EU is the elaboration of expert documents produced by the working groups of the SET Plan and sent to the Ministry of Education for comments and requesting the opinion of Slovakia on them. No one replied and no one in the Slovak academic, political or professional public was informed about their content.

From this perspective, it is necessary to evaluate the speech of the Prime Minister of the Slovak Republic at the energy conference called Modern Trends in European Energy, which was held at the end of November in Bratislava. It is obvious from this that Slovakia does not agree with the current EU energy policy. I have to say that for some reason our Prime Minister does not know the EU mechanisms to ensure the decarbonisation

process of the European energy system. In the first place, Slovakia needs to learn how things work in the EU - and only then we can criticise the proposals or conclusions of the European bureaucracy. It is more than certain that the Prime Minister's administration did not provide him with the relevant information on European energy.

In relation to Slovak politics and our administration, it is necessary at least to ensure its coordination. It is also necessary to define the measurable objectives of Slovakia's transition to decarbonised energy. Consideration should be given to appointing the government's authorised representative for the decarbonisation process, with the powers to coordinate the resources in the area of public research and implementation of new technologies into practice. S/he would also be responsible for appointing our representatives into EU bodies dealing with renewable energy sources.

Alexander František Zvrškovec,
Dividend Group President

Artificial Intelligence Transforms Business Systems

Traditional solutions no longer meet the demands of modern business. Innovative technologies are also being quickly introduced in areas that until recently were dominated by humans - business management, marketing, human resources, and workplace assistance. It is no wonder, therefore, that Artificial Intelligence and machine learning are the top trends, the rapid development of which in 2018 is predicted by Gartner's analysts.

Digital innovation is changing the fourth industrial revolution to reality. Today there are

production lines that work in the physical and digital world. The result is the ability to customize the resulting product while running

without human intervention.

With increasing demands on technology, network demands also increase. Current systems are still sufficient, but slowly fulfilling predictions of tens of billions of connected devices, and the need for rapid exchange of huge volumes of data rapidly raise the bar high. Artificial Intelligence is already beginning to operate in a purely hardware area, such as computer networks. Thanks to AI and machine learning, so-called intuitive networks today can automate most routine activities.

Good Packaging Sells

Everyone knows this rule, but not everyone holds to it. As a matter of principle, the packaging must be attractive and well printed.

A corporate identity plays the key role in attracting customer's attention. It identifies the product and brand - which must be clear to the customer. Take advantage of your brand everywhere whenever possible. Get inspired by the world's largest brands that you know instantly and meet not only on the product packaging but also on other marketing elements. The customer in the shop

then more easily identifies the product.

An important part of the packaging is also the language version. Some of our importers would just re-label the product with a sticker in Slovak over the original sticker. However, the packaging with a sticker placed over the original one makes a negative impression on the customer. Experts recommend avoiding this type of communication.

When looking at global trends, major manufacturers focus on refining print materials. An example may be partial 3D painting or

golden rendering, which at first sight and touch offers new possibilities to communicate with customers through the packaging.

Still Looking for the Best Kind of Vehicle Drive

Do combustion engines in cars have a future? Will the oil survive as fuel? These questions are also being addressed by the KPMG multinational auditing and advisory group - Global Automotive Executive Survey 2018 study, released in January. It describes the views of 907 top automotive and IT industry executives from 43 countries.

Despite the technological turbulence of recent years, it seems that the traditional drives will coexist with their alternative counterparts for some time. Up to 77% of respondents agreed with the statement that internal combustion engines (ICE) will be more important than electric drives for a long time. The disapproval was expressed by only 15%.

It is obvious that new electric propulsion technologies are the most important key trends. However, the results of the survey show that more than three quarters of executives continue to believe in combustion engines, or they even consider them to be the most important technology of the present. And with the use of biofuels and synthetic fuels even for a longer time.

Regarding the future of diesel, executives are relatively optimistic. Up to 72% of them have assumed that the "Diesel Gate" will lead to a reduction in the demand for diesel fuel in advanced markets, which will lower fuel prices, but this may have the opposite effect - higher demand for diesel vehicles in unregulated markets.

Payment Practices in Europe

A recently published study by the EOS Group, entitled "European Payment Practices 2017" focused on corporate clients. It analysed the knowledge regarding the local payment practices in 16 countries. They were addressed by debt management specialists from 3,200 companies with annual revenues of around 28 million euros and 180 employees on average.

Serious problems for any company are represented by late and outstanding payments. Companies say that up to 23% of customers pay late and 4% do not pay at all. Therefore, they consider it important to use debt recovery services - up to 40% of companies hire specialized entities for this purpose.

The result? Thus, 6% of turnover is returned to them annually. With the collection of receivables, the domino effect is avoided, companies keep afloat and can invest in their future. Thus, the management of receivables can be understood as a stimulator of corporate growth.

Deliberate non-payment of bills is not unusual across the whole of Europe. In the B2B segment, 34% of companies are complaining about it; in the B2C segment even up to 38%. The relationship between non-payment and payment terms is interesting. As a rule, the shorter the maturity dates, the fewer non-payers. A digitalized invoicing process could also help in the future.

"Smart home" also arrived to us

It is an automated and interconnected system that can manage your household and security through modern technology. You can comfortably control a smart home at a distance via a web interface or mobile phone.

When choosing a system, it is important how the mobile phone application works. It should offer an overview of everything that interests you at home, from anywhere you are right now.

In addition, the application can control your alarm, view photos from room detectors, or monitor temperature and energy

consumption.

The system may be supplemented as necessary. For example, if you return home in the dark, you can turn on the lights near the driveway and then the lights on your way into the interior. Smart home will be appreciated when you open the garage - you no longer have to look for a remote control. All you need to do is blink the head lights on the garage door. Are you not at home? Or are you on vacation and there is no one at home to take care of your lawn? Just set up irrigation for a certain time and you can leave your worries behind.

